

M. 3. 1041

X bino

1959.

die vi
stun

len

154
cetioz
e b'g'g'z

starcos f
is er entlig ... Dingebul
die (Sinnbe) verflucht / dar

ETYMA
NOMINUM
PROPRIO-
RVM,

itemq̄

ANALYSIS

Hebræorum, Syriacorum, & Lati-
norum vocabulorum, quæ in novo
Testamento uspiam occur-
runt,

Authore,

GEORGIO PASORE.

GOSLARIE,

Typis & sumtibus NICOLAI DUNCKERI.

M. DC. XXXIX.

P R Æ F A T I O.

Lectori Benevolo

S. P. D.

GEORGIUS PASOR.

HACTENUS vocabula novi Testa-
menti appellativa, ut vocant, expli-
cavi : Sequitur nunc (ne quid in hoc
novi Testamenti Lexico tirones de-
siderare possint) *Analysis nominum propriorum
Grammatica*, quorum ἔτυμα studiosè investi-
gavi. Si tamen tibi usquequaque non arrise-
rint, scias, pleraque etiam displicuisse mihi
ipso, meque mihi ipso persæpe hîc non satis fe-
cisse. Per me licebit, ut meliora eruantur. Fa-
teor, me non semper rem, ut est in proverbio,
acu tetigisse. Neque hîc tam periculosè errari
puto, ubi nulla incidit de fidei articulo quæstio.
Alias notationes attuli exquisitas, ubi aut Scri-
pturam sequi magistram, aut eâ tacente, certâ
niti potui ratione. Alias dedi probabiles & ve-
rissimiles : rariùs puras putas allusiones exhibui,
& conjecturas, ubi sanè suo quisque abundare
potest sensu. Nec nescio, unum tantùm cujus-
que nominis proprii esse ἔτυμον. Nam, ut Theo-
logus verè scripsit, τὸ ἀληθὲς ἓν, τὸ δὲ ψεῦδος πολυ-
χίδες. Ecce verò, fortassis inquires, in quibus-
dam nominibus plures unâ scrutatus es origi-

PRÆFATIO.

nationes? An more Andabatarum in tenebris pal-
 pitas, tentans, utrùm metam, quò cogitas, ferire
 liceat? Næ ulcus hîc tangis! Quis enim nostrùm,
 nominum Ægyptiorum, Æthiopicorum, Persi-
 corum &c. quorum linguæ nobis sunt incogni-
 tæ, veram edet etymologiam? Præstat ergo de
 hisce ἀμαθέστερον ἢ σαφέστερον, parciusque philoso-
 phari: nec miraberis, me meam quandoque
 professum esse ignorantiam. Satis hîc mihi vi-
 debor fecisse, si tironibus, propter quos hæc e-
 didi, aliquid attulero emolumenti, ut hinc
 saltem aliquantulam Hebraicarum & Græca-
 rum vocum copiam sibi comparent. Dandum
 est aliquid laudabili adolescentum quorundam
 curiositati, qui pædagogus obtundere, omnium-
 que vocum derivatarum & compositarum ἐτυμολογίᾳ
 scrupulosius indagare solent. Haud inficior,
 jam pridem nomina illa utcunque fuisse versa,
 sed obiter, ἢ καὶ ἀφοσίωσιν, hoc est, perfunctoriè.
 Ego verò in hisce nominibus Grammaticè re-
 solvendis immoror, nec ullas Grammaticorum
 minutias, ut videbis, intactas relinquo. Sed an-
 tequam manum de tabulâ, non possum præter-
 ire, quin de *nominis impositione πρὸς οἰκοδομίᾳ*,
 pauca hîc subjiciam. Nominis impositio non
 est humanum inventum, ut aliquis opinari pos-
 set, sed ipse Deus primus fuit ὀνοματοθέτης. Et in-
 ter Gentes (quas Apostolus αἰθέρις vocat Ephes. 2.
 versu 12.) moris fuisse, ut infantulis recens na-
 tis nomina inderentur à matribus puerperis,
 testatur Homerus ὀδυσσ. XVIII, vers. 5. τὸ παρ' ἑτέρο
 πόντι.

P R A E F A T I O.

πύτνια μήτηρ, hoc enim nomen imposuit veneranda mater, idque more Evæ, Leæ, Rachelis &c. ὀδυσ. ε. vers. 550.

Οὐ μὲν γὰρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστι ἀνθρώπων,
 Οὐ κακός, εἰδὲ μὲν ἐοδλός, ἐπὶ τὰ πρῶτα γένωνται,
 Ἄλλ' ὅπῃ πᾶσι τίθενται, ἐπεὶ κε τέκωσι τοκῆες.

Hoc est,

*Non enim quisquam omnino absq; nomine est
 hominum,*

*Neg; ignavus, neg; eximius, postquam primò
 nati fuerint,*

*Sed omnibus imponuntur, simulatq; genuerint
 parentes.*

Ratio ipsa deinde morem hunc ubivis terrarum stabilivit & comprobavit. Quomodo enim alter ab altero distingueretur, nisi id fieret certo nomine? Dicitur enim *nomen*, q. *notimen*, à verbo *nosco*, quòd nominibus dignoscatur. Adolescentes verò, imò singuli Christiani, quoties audiunt nomen sibi in sacro baptismatis fonte inditum, de tribus cogitare debent, nempe de principio, medio, & fine suo. Primò ad animum sibi revocent, se **DEI** esse *πλάσμα*, imitantes exemplum Davidis, Psal. 119. versu 37. ita loquentis, *Manus tua fecerunt me, & aptaverunt (ἐπλασαν) me*: Et Ecclesix, Esa 64. versu 8. ita orantis, *Nunc igitur DOMINE pater noster es, nos lutum, opusq; manus tua omnes nos*. Idem Deus prophetæ in memoriam revocavit Jerem. 43. versu 7. ubi ait, *Formavi te ex utero*. Et David suam in **DEUM** fiduciam profitetur, Psalm. 71. versu 6. ubi dicit, *Te nitor ab utero, ex*

P R Æ F A T I O.

visceribus matris meæ tu Evulsor meus. Alia illustrissima Scripturæ testimonia de hâc cujuslibet in utero materno formatione , vivificatione & in hanc lucem editione legantur, Psalm. 139. versu 15. Job. 10. versu 10. II. Psalm. 73. v. 15. & 94. v. 9. Exod. 10. versu 4. Fabri, qui ædificia struxerunt, ea aut ab hero, aut à materiâ, aut à loco, aut à fine, aut ab aliâ re quâcunque denominant. Sic DEUS primum hominem nominavit *Adamum*, à materiâ ; quo exemplo tacitè parentes , quos suo loco nobis præfecit , quosque idcirco nomine suo honoravit, Matth. 23. versu 9. monere voluit, ut infantibus, quos Cyprianus *recens digitorum Dei opus* vocat, nomina indant *σημαυτηνὰ*, apta ad memoriam beneficiorum divinitus in nos collatorum refricandam. Deinde nomen, quod sacro baptismatis flumine loti accepimus, cui libet sit veluti *breve evangelium*, hoc est, in mentem singulis (quoties eo aures personant) revocet beneficia Dei in federe gratiæ nobis promissa , in nos re ipsâ collata , & per baptismum obsignata, quæ sunt *gratuita peccatorum remissio* propter sanguinem JESU CHRISTI Domini nostri, in arâ crucis pro nobis profusum, & *regeneratio* per Spiritum sanctum , seu inscriptio legis in corda nostra, Jerem. 31. 34. Hebr. 8. 9. 10. Ad extremum *nomen* nobis in sacro baptisate impositum , nos non tantùm commonefaciat de Dei erga nos *beneficiis* , sed etiam de FINE nostro, hoc est, de nostris erga eum *officiis*, videl. de *fide* & *obedientiâ* erga mandata ipsius. Sicut David congressurus cum Goliatho I. Sam. 17. v. 36. 45.
se col-

P R Æ F A T I O.

se collegit, quòd sciret, sibi rem esse cum gigante incircumciso & non federato; ita quoque in omnibus tentationum procellis, recordatio federis gratuiti & baptismi nos animet, nobisque calcar addat ad fortiter configendum cum hostibus nostris, nempe cum Satanâ, mundo & carne. Loti sumus sanguine & spiritu CHRISTI. Ergo, more porcorum epicureorum, ne redeamus ad volutabrum sterquilini, 2. Petr. 2. vers. 20. CHRISTUS pro nobis in cruce mortuus est. Ergo in ejus honorem veterem hominem crucifigamus & mortificemus. Re ipsa testemur, nomina nostra esse scripta in cælis, Luc. 10. versu 20. Credamus in DEUM PATREM, FILIUM & SPIRITUM SANCTUM, in cujus unius veri DEI nomen, hoc est, cultum baptizati sumus. Nam Matth. 28. *Quicumque non crediderit, condemnabitur.* Ne militemus in Satanæ castris, uti faciunt fedifragi apostatae, nempe magi, idololatrae, blasphemi, perjuri, immorigeri, homicidæ, grassatores, scortatores, fures, mendaces, sed JESU CHRISTO, Regi & Capiti nostro, fide & obedientiâ adhærescamus, ei que nos totos consecremus. Quæ ut præstare valeamus, orandus est DEUS, ut nobis largiatur Spiritum suum, verum magistrum & doctorem, quo docente verè proficimus, non tantum in cognitione veri, sed etiam, quod præcipuum est, in actione boni. Nam scientia sine conscientia est mera vanitas. Scientia, inquam, in animo malitiosi est sicut gladius in manu furiosi; quo tam sibi, quam alijs nocet. Et servus, ut docet SER-

PRÆFATIO.

VATOR. LUC. 12. vers. 48. qui novit voluntatem
DOMINI, ex eaque vitam suam non instituit,
multis plagis cædetur, graviusque vapulabit.
Nec Servator & Rex noster JESUS CHRISTUS
in die illo censorio, novissimo nempe judicio,
de quo nos semper cogitare fas est, ex nobis quæ-
ret, quantum sciverimus, sed quantum feceri-
mus, Matth. 25. Vale.

ETYMA

ETYMOLOGIA NOMINUM PROPRIORUM NOVI TESTAMENTI.

Aaron nomen proprium ἀκλῶν, h.e. indeclinabile, origine Hebraeam אהרן Aaron, q. d. montanus. ab Hebraea radice אהר vel אהרר mons.

Nun in fine, & Aleph in principio sunt hebraeica. Heb. 5. 4. Gen. (E) אהרן Luc. 1. 5. Dat. τῷ Ααρων. Act. 7. 5. 40. &c.

Abaddon nomen cacodæmonis, velut alij interpretantur Antichristi congruentissimum, Abaddon. Heb. אבדון Abaddon perditio, vastatio, In lingua Hebraea est substantivum, & vertitur Apoc. 9. 5. 11. ἀποδύων, hoc est, vastans, perdens. Subintelligitur אהרר q. d. spiritus vastationis, hoc est, vastator. Eadem ratione Latini hominem pestilentissimum vocant pestem, sceleratissimum scelus, id est καὶ ἔμφασιν.

Abba nomen origine Syriacum appellativum, idem valet, quod πατήρ.

Abh pater, radix est אבא abhah voluit, a propensa voluntate in liberos & domesticos, q. d. benevolus. Hinc est Abbas, atis.

Abel nomen proprium viri indeclinabile, origine Hebraea אבֶל vel cum accentu distinguente אבֶל habhel vanitas, a radice אבֶל vanus fuit. Nominat. legitur Heb. 11. 5. 4. Genit. אבֶל אֵדֵן Abelis justis, Matth. 23. 5. 35. Accus. τὸν Αβελ, Heb. 12. 5. 24.

Abihud nomen proprium viri Luc. 1. 5. 5. אבִי הוד Abihud, 2. Chron. 13. 5. 1. h. e. pater meus est Dominus. composita ex אבִי ubi jod in fine est affixum 1. pers. g. m. vox separata אבִי, de qua vide paulo ante אבִי, & אֵלֹהִים quod est nomen Dei proprium.

Abihud pater decoris, vel decus patris. compositum ex אבִי pater & הוד

decus, gloria. est nomen proprium indeclinabile.

Abiāpaz אביאפז pater excellens.

Nomen viri indeclinabile. compositum ex אב pater ופז

excellencia. Graci interpretes 1. Sam. 22. 21. Vocē hanc sic scribunt, eadēq; legitur Marc. 2. 26.

Abiāpaz אביאפז, nomen proprium regionis Luc. 3. 8. 1. Videtur compositum ex אב pater ופז

pernoctare, q. d. patris mansio vel habitatio.

Abegām אבגאם nomē proprium patriar-

cha, אבגאם, compositum ex אב pater וגאם

excelsus. Et litera א ab ipso Deo inserta est.

Gen. 17. 4. 5. ex nomine אבגאם.

h. e. multitudo, quā nominis mutatione Deus Abrahamo

promisit numerosissimam posteritatem, Rom. 4. 9. Nominat.

Abegām. Johan. 8. 56. Genit. אבגאם.

Abegām. Luc. 16. 8. 22. Dat. אבגאם.

Abegām. Rom. 4. 9. Accus. אבגאם.

Abegām. Luc. 3. 8. Vocat. אבגאם, Pater Abrahamae. Luc. 16. 8. 24.

Nota in Gracā V. T. Versione אבגאם semper spiritu aspero scribi.

Agar אגאר. Nomē proprium prophete, de quo Act. 11. 8. 28. Et 21.

10. cognationē habet cum Chaldaico אגאר, juxta, ad latus. Alijs

commiffarius, אגאר אגאר.

Agar אגאר. Gal. 4. 8. 24. אגאר ancilla Abrahami. Gen. 16. 8. 1.

Vertunt advenam, peregrinam, אגאר peregrinari. item ruminantem אגאר, item timi-

dam אגאר timuit. Sed omnes

illa notationes incerta sunt. Fortassis haec Arabum mater

nomen habet ab אגאר quod Arab. est vexare, abdicare, fugere,

peregrinari. Hinc Hegira fuga (scil. Mahomedis) a qua annos suos supputant Saraceni.

Hanc ancillam Abrahamus sic rogante Sarā uxore, duxit in

uxorem pellicem. Gen. 16. 3. quae peperit Isinaëlem. Hinc orti

sunt Hagareni, quos nunc vocamus Saracenos.

Agrippas אגריפאס, nomen Latinum proprium viri. Act. 25. 13. in Gen.

אגריפא. Act. 25. 23. Declinatur ut אגריפא. א. א. א. א. Vocat.

אגריפא. Act. 26. 7. ita dictus ab agro partu, uti docet Gellius

lib. 16. c. 16. ubi ait, Agrippas dici q. agrippas, quorum in nas-

scendo non caput, sed pedes primi exierunt, Actor. 25. 8. 13. 23.

Adam אדם. Nomen Hebraeum proprium primi nostri parentis. Gen. 2. 19.

Et 4. 1. Est etiam appellativum, Et valet idem quod homo, tribuiturq;

non solum viro, sed etiam feminae, Gen. 1. 8. 26. 27. Num. 31. 35.

Per metaph. D. N. Jesus. 1. Cor. 15. 8. 45. Vocatur et

אדם אדם. אדם, item est nomen proprium urbis, Jos. 3. 16. Hebr.

אדם a radice אדם tribuit, unde est אדם terra.

Est verò nomen Adam indeclinabile. 1. Tim. 2. 13. Adam אדם

אדם אדם. Gen. 2. Adam אדם. Luc. 3. 38. Et.

Adam אדם nomen proprium viri, Luc. 3. 8. 28. Videtur derivari, a radice

radice ררע vel Syr. ררע , qua inter alia significat trālire, unde Syr. ררע viator, qui transit, Jer. 9. Ezech. 33. Sape Kamets resolvitur in patach sequēte da gesch. Sic dicitur ררע pro ררע .

Ἀδραμυττῖνος ἢ ὄν , Adramyttēnus a um. Act. 27. v. 2. nomen adject. à substantivo Adramyttum, quod est nomen urbis. Plinius lib. 5. c. 4. Vocat Adrumetum. Ἀδρυμνός ἢ ὄν , Stephano civitas est Aphrica, non procul à Carthagine. Vide Calepin. Videtur sic dicta quasi ἄδρυμνός ex ἄδρυμνός ἢ ὄν, sylvā querna, glandifera, quercētum, quod condita sit in loco plano, ameno, ἢ minimè sylvestri.

Ἀδρία ἢ ὄν , Adria. Act. 27. 27. ἐν τῷ ἄδρια scilicet πλάγῃ vel $\text{πόδι πῶ$. Latini Adriaticum vel Adrianum mare vocant: Geographi nostri Sinum Venerum. Adria α civitas fuit in maris Adriatici sinu sita, unde ille sinus ita dictus fuisse putatur. Origo vocis non liquet. Fortè ab ἄδρος copiosus, multus, adultus. 2. Reg. 10. $\text{οἱ ἄδροι τῆς πόλεως}$ dicuntur optimates civitatis. Sic Latine Senatus à senibus, ἢ Gracè ἡσενία ἢ ὄν . Vel uti Calepinus per τῶν scribit Atria à Latino atrio. Vel ex ἄδρος formido, q. d. intrepida, formidine vacua. Adria mare est g. m. Adria urbs est g. f.

Ἀζὼρ ὄν , nomen viri Azor. Matth. 1. v. 14. ῥῆμα est ἡσωείζεν à R. ῥῆ vel à Rad. ῥῆ accingere, q. d. accinctus.

Ἀζὼρ ὄν ἢ ὄν , Nomen urbis Palaesti-

na, Jos. II. 22. Hebraicè ררע Aschdodh, nomen accepit à nocendo seu vastando. ררע nocuit, schaden / est radix. ררע in principio est Heemanticum. Act. 8. 40. eis ἄζωτον pro ἐν ἄζωτον . Enallage prepositionis.

Ἀθῆναι ὄν ἢ ὄν , Nomen urbis plurimum, tantum, civitas Græciæ nobilissima sita in Achaia, quæ ob multa littora olim dicta fuit ἄκτῆ ἢ ὄν ἢ ὄν , littus, πυρρὸ τὸ ἄγαν à frangendo, quod ibi fluctus marini frangantur. Hinc Atticus dicitur pro Aeticus, ἄφωίος ἢ ὄν . Dicta autem sunt Aethene ἄπὸ τῆς ἄθῆνης , hoc est, à Minerva, unde autem ridiculis illis ἢ fabulosis dijs deabusq. Ethnicis nomina sint imposita, parum moror. Act. 17. 15. $\text{ἡγαγόντων ἑως Ἀθηνῶν}$, Duxerunt eum Athenas usq. Hinc est adject. Ἀθῆναιος Atheniensis, Aeticus. Act. 17. 21. Alij ἄθῆναι quasi ἄθῆναι . ἡδῆ ἢ ὄν ἢ ὄν , apex uberum, papilla, q. d. non aliter more aliorum hominum, quippe quæ ex cerebro Jovis fingatur prognata. Eustath. in $\text{ὄδυσ.$ θ. ad vers. 129. θ ponitur pro ὄν quæ sunt litera Lingua, ἢ proinde inter se ὄν ἢ ὄν .

Ἀγυπτὸς ἢ ὄν , Egyptus, nomen regionis. Hebr. dicitur מִצְרַיִם à quodam Chami posterorum, qui ita nominatus fuit Gen. 10. v. 6. ab angustijs. Radix enim ררע significat obsidere, coarctare, in angustias redigere. Isidorus lib. 9. Ἄγυπτις , h. e. affligētes, eo quod affligerint populū Dei. Scil. quasi מִצְרַיִם

- אֲרֵרָא afflixit. Sed nomen hoc
 אֲרֵרָא filio Chami fuit
 impositū ante afflictionē. For-
 te אֲרֵרָא matzor munitio,
 propugnaculum, quod ipsum
 est אֲרֵרָא. Notatio verò vocis
 Græca, haud perinde liquet. Jul.
 Scal. in Fest. Αἴγυπτος idem est
 quod niger, μέλας. Eust. ἡὲς Βή-
 λης Αἴγυπτον ὠνόμασε, filius Beli
 Ægyptum nominavit, seu ei hoc
 nomē imposuit. Glos. Αἴγυπτος in-
 terpretatur φαῖον, h. e. fuscum,
 subnigrum. ubi secuti sunt Gra-
 eos, qui Αἴγυπτιον vocabant μέ-
 λων. Sic Plautus colorem fuscū
 dixit vulturinum. αἰγυπιὸς ἴσθι,
 vultur, idem quod γῶψ γυπιὸς ὄ.
 Ergo Ægyptus sic dicta fuit ab
 Ægypto Beli filio, ille verò à
 vulture, ab aere rapaci. Vide a-
 lia in Mythol. Natalis Comit. p. 155. § 174. Αἴγυπτιος ἴσθι, Æ-
 gyptius. Act. 7. 24. Heb. 11. 29.
 Αἰνέας ἴσθι, Aeneas. Nomen pro-
 prium viri. Poëta metri causā
 producunt penultimam. Αἰνεῖας
 Aeneas, uti Αἰδγεῖας pro Αἰ-
 δεῖας. Dicitur verò Αἰνέας ἀπὸ
 εἰς αἴνης à laude. q. d. laudabilis.
 Gen. Αἰνέας, Dat. Αἰνέα. Accus.
 Αἰνέαν, Act. 9. 8. 33. Voc. Αἰνέα,
 Act. 9. 34.
 Αἰνών nomen oppidi juxta Salim
 non longè à Jordane, ubi bap-
 tizat Johannes. Hebraicè scri-
 beretur אֵינוֹן fonticulus, à ra-
 dicè אֵין fons. Non declinatur,
 Job. 3. 23.
 Ἀεὺλας ἴσθι, Aquila, vide supra
 Ἀεὺπιπας. Vocabulum origine
 Latinum, 1. Cor. 16. 8. 19. Actor.
 18. 8. 2. Rom. 16. 8. 3. 2. Tim. 4. 19.
 Ἀλέξανδρος ἴσθι, Alexander, no-
 mē proprium viri. compositum
 ex ἀλέξω juvo, ἔσθι ἀνὴρ vir, q. d.
 fortis auxiliator. Hinc Ἀλεξάν-
 δρεια ἴσθι, nomen urbis. Ἀλε-
 ξάνδρου ἴσθι, Alexandrinus,
 Act. 6. 9. § 18. 24. Ἀλεξάνδρου ἴσθι
 ἰνὴ ἰων. idem Act. 27. 6.
 Ἀλφᾶς ἴσθι, Alphæus, nomen
 proprium viri, qui fuit pater
 Jacobi Apostoli. ab Heb. אֶלְפָּה.
 dux, Matth. 10. 3.
 Ἀμναδάβ nomen Hebr. proprium
 viri, ἀκλίβη, compositū אֶמִּינָדָב
 Amminadab, populi princeps,
 ex אֶמֶץ populus, ἔσθι נָדָב
 princeps.
 Ἀμπλίας ἴσθι, Amplias, est nomen
 proprium viri Latinum, à no-
 mine amplus.
 Ἀμφίπολις ἴσθι, Amphipolis, no-
 men urbis quam utrimq. aqua
 alluit: compositum, ex ἀμφί cir-
 ca, ἔσθι πόλις ἴσθι, urbs.
 Ἀμων אֱמוֹן Amon, fidelis, verax.
 Nomen proprium viri ἀκλίβη
 à radice אֱמֵן in Kal. alere, in
 niphai veracem aut fidelem ef-
 se, Matth. 1. 10.
 Ἀμὸς אֱמוֹן, hoc est, robustus
 fortis. Pater Esaiæ propheta ita
 fuit appellatus, Esa. 1. 1. à radice
 אֱמֵן robustus fuit, Luc. 3. 25.
 Ἀνανίας ἴσθι, Ananias. Nomen viri.
 Act. 5. 1. Hebr. אֲנָנְיָהוּ, Cha-
 nanjah, hoc est, Dominus com-
 miseratus fuit. ex אֲנָן gratio-
 sus fuit, ἔσθי אֲנָן DOMINUS.
 Ἀνδρόνικος ἴσθι, Andronicus. No-
 men

men viri Gracum, compositum ex ἀνὴρ ἀνδρῶν vir, ἔννισεν victoria, Latine victoriosus.

Ἀνδρέας ἁ ὁ, Andreas. Nomen proprium viri Gracum, δῶν ἔννισεν ἀνδρῶν, q. d. animosus, strenuus, Matth. 10. v. 2. Nom. ὁ Ἀνδρέας, Matth. 10. v. 2. Gen. ἔννισεν Ἀνδρέας, Marc. 1. 29. Dat. τῷ Ἀνδρέᾳ Andreae. Acc. τὸν Ἀνδρέᾳ Andream, Luc. 6. v. 14. ἔννισεν Poëtice Ἀνδρέας Andreas.

Ἀννα חַנָּה Channa, hoc est, gratiosa. fuit altera uxor Elcana, 1. Sam. 1. v. 2. fuit etiam nomen prophetissa, Luc. 2. v. 36. Derivatur à radice חַנָּה gratiosus fuit.

חַנָּה gratia. Valet idem quod Johanna.

Ἀνας חַנָּה Chanan, gratiosus, benignus. Ferè idem quod חַנָּה

Juchanan Johannes, de qua voce suo loco dicemus. à voce Chaldaica חַנָּה ordinis duplicatorum, ut ἔννισεν Hebraicè: ἔννισεν significat gratificati, largiri, donare.

Alii vertunt affligentem à radice חַנָּה respondit. in piel

חַנָּה afflixit. Sed nos hic sequimur Syriacam N. T. versionem,

ubi Ἀνας Syriacè scribitur חַנָּה.

Est verò ἔννισεν in fine terminatio Gracorum. in Gen. Ἀνας, Luc. 3. 2.

Dat. Ἀνας. Accus. Ἀνας, Joh. 18. 13. Act. 4. 6. Fuit nomē pontificis.

Ἀντιόχεια ἁ ἡ, Antiochia, nomen urbis, qua fuit totius Syriae metropolis, à Seleuco Nicànore cōdita, ἔννισεν à patris sui Antiochi

nomine ita denominata. 2x ἀντὶ pro, vice, ἔννισεν ὁ, significat repagulum, q. d. vice repaguli. Notatio est à simili. Gen. Ἀντιόχεια, Act. 11. v. 19. Dat. Ἀντιόχεια, Act. 15. 35. δι᾽ ἑσθῆν ἐν Ἀντιόχεια, commorati sunt Antiochia. Acc. Ἀντιόχειαν, Act. 11. v. 27. In qua urbe discipuli primum ceperunt nominari Christiani. Hinc Ἀντιόχεια ἁ ἡ, Antiochensis, Act. 6. 5.

Ἀντίπατρος ἁ ὁ, Nomen viri, Apoc. 2. v. 13. ex ἀντὶ ἔννισεν πᾶς, q. d. vice seu loco omnium vel contra omnes, ut Ἀντίπατρος, contrarius Christo.

Ἀντιπατρῆς ἁ ἡ, Nomen urbis Palaestinae, nunc diruta, quam Herodes rex Judaeae ex patris sui Antipatris nomine ita vocaverat, quod fuit ἀντίπατρος ἁ ὁ, Antipater, q. d. ἀντὶ πατρῶν loco seu vice patris. Confer 1. Mach. 12. v. 16. Dicitur Ἀντιπατρῆς pro Ἀντίπατρος, Act. 23. 31.

Ἀπιδῆς ἁ ὁ, Apelles nomen viri. ex α ἔννισεν πιδῶν seu πιδῶν niger, fuscus, q. d. minimè niger, vel à Latina voce apella, quae circumcisum significat, q. d. sine pelle. Sic amens, q. d. sine mente. Rom. 16. v. 10. Ἀσπασίαν τὴν Ἀπιδῆν, salutate Apellen. Fuit etiam alius Apelles pictorum princeps, à quo solo Alexander rex Macedonum pingi voluit, de quo Ovidius ita scribit:

Si nunquam Venerem Couis
pinxisset Apelles,
Mersa sub æquoreis illa lateret aquis.

Ἀπολλωνία ἁ ἡ, Apollonia, nomen urbis Macedoniae, sic dicta δῶν ἔννισεν

ἀπολλύειν à perdendo, vastando,
Act. 17.1.

Ἀπολλῶς ὁ ὄ, Apollus nomen viri
Alexandriini, 1. Cor. 3.5. τίς δὲ Ἀ-
πολλῶς; Quis verò est Apollus?
Gen. Ἀπολλῶ, 1. Cor. 16. 12. Ac-
cul. Ἀπολλῶ pro Ἀπολλῶν. Act. 19.1.
1. Cor. 4. ὁ. 6. Tit. 3.13. ubi
observa in quarta simplicium
declinatione, quæ Attica est,
genitivum in dissyllabis aut po-
lysyllabis, si accentus sit in fine,
non circumflecti, ut λέως & λεῶν,
νεῶς & νεῶν. & accusativum regu-
lariter desinere in ῶν, exceptis
ὁ ἄθως, τὸν ἄθω, nomen montis.
ἡ ἕως τὴν ἕω, aurora. ἡ κίως τὴν
κῆω, nomen insulæ. ἡ κῶς τὴν
κῶ, nomen insulæ. ὁ λαγῶς τὸν
λαγῶ, lepus Ἀπολλῶς nomen viri
τὸν Ἀπολλῶν Quædam tamen eo-
rum etiam regulariter decli-
nantur. Herod. dixit τὸν ἄθων, &
Plutarchus τὸν λαγῶν, & Act. 21.1
legimus τὴν κῶν. Eadem est hu-
jus vocis notatio, q̄ precedentis.

Ἀπφία αὖ ἡ, Apphia nomen mulie-
ris. Syriacè אִפְיָא, fortè ita di-
citur ab אִפְהָא pinsere, coquere,
vel ab אִפְהָא pinsuit, Phil. 2.

Ἀραβ. Arabs. עֲרָבִי. 2. Esd. 2. 19.

עֲרָבִי. Esa. 13. 20. LXX. κο-
ρῶνη cornix quasi עֲרָב Hieron.
latro, quia latrociniis ferè dedi-
ti Arabes à radice עֲרָב spon-
dere, negotiari, miscere. unde
est עֲרָב Arabia, nomen pro-
priū regionis, ita dicta à עֲרָב
negotiatio vel à multis desertis,
quibus abundat. עֲרָבָה signi-

ficat desertum, solitudinem.
Act. 2. 11. Κρήτες & Ἀγῶτες Cre-
tenses & Arabes. Ἀγῶτες αὖ ἡ
Arabia legitur in N. T. bis, Gal.
1. 17. & 4. 25.

Ἀραμ Aram est nomen viri ἀκλε-
ῦν, de quo Matth. 1. 3. Luc. 3. 35.
& Ἀραμ, ab Hebræâ voce אָרָם
altus, excelsus, sublimis, à ra-
dice אָרָם elevari, extolli. cu-
jus fit mentio Gen. 10. 22. Ruth
4. 19. Vide Schindl. Lexic. ad
אָרָם sub finem. Job. 32. 2. אָרָם
pro אָרָם per apharesin.

Ἀρεῶς Aretas est nomen viri, ori-
gine Græcum ἀπὸ τῆς ἀρεῆς à
virtute, & hoc à verbo ἀρέσκω
placeo. Est ergo ἀρεῶς αὖ ὁ, idem
quod φιλάρετος, h. e. virtuti de-
ditus. Genitivus casus legitur
2. Corinth. 11. vers. 32. Accusat.
2. Machab. 5. 8.

Ἀρεῶς πάγος Areopagus. Collis
Athenis clarissimâ Græcia urbe
fuit, qui dictus fuit Martis seu
Martius, quod Mars primus ca-
dis causâ in eo iudicio dixisset.
Erasmus vertit Martium Vi-
cum. Sed πάγος Græcè non vi-
cum sed colliculum significat
ιδίως. s. Alia est ratio nominis
Latini pagi. Curia ergo Athe-
niensis sic dicta fuit. ἀρεῶς
Martius ab ἀρεῶς & ὁ, Mars,
unde est ἀρεῶν, ἀρεῶς, melior,
optimus. Ethnici Martem bello
præesse sorgebant, unde eum co-
luerunt, sicut nostri κακόζητος
Ethnicorum simis, suum colunt
Georgium, prout Poëta scripsit:
Ut Latii Martem, sic nos te dive
Georgi
Poscimus &c.

Sed

Sed nos qui Christi sumus discipuli, & in schola Spiritus sancti melius instituti, solum Deum agnoscimus mundi, bellorumque authorem. Bella, quatenus iustitia divina sunt executiones, & pœna habent rationem, à Deo sunt, quibus electos suos castigat, impios vero punit. πῶν & ὁ, collis derivatur à verbo πῶνω mi pango, compingo, de quo vide supra 548. i. derivatur à prat. med. πῶνω pro quo etiam πῶνω : sicut pro τῆλα τῆλα vide Ἰάδω. Ἀρεοπαγίτης & ὁ, Areopagita, senator Atheniensis, Act. 17. 34. Hinc iudices severissimi & innocentissimi dicti sunt Areopagita, & notum est proverbium σκνδρωπόπερ Ἀρεοπαγίτης. Vide Chilidas Erasmi.

Ἀριμαθαία αὐτῆ, Arimathæa nomen urbis. Mihi videtur urbs hæc dicta à Chaldaica voce ארתא qua collem significat.

ἀρῆ altum esse. Matth. 27. 57. ἦλθεν ἀνδρῶν πλεόντων ἀριμαθαίας, venit homo dives, qui erat oriundus ex urbe Arimathæa, sicut articulus ὁ apud Marcum c. 15. 43. ostendit, ἦλθεν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας scilicet ὄν.

Ἀρίστωχος & ὁ, Aristarchus q. optimus princeps. ex ἀριστῶ optimus, & ὄχος ὁ, princeps. thema est ἄρχω impero, Act. 19. 29. & 20. 4. & 27. 2. & c.

Ἀριστόβουλος & ὁ, Aristobulus, h. e. optimus consiliarius, est nomen viri. βουλή significat consilium. Rom. 16. 10.

Ἀρμαγεδδών Armageddon no-

men proprium loci. compos. ex ערמה & גרון q. d. callida & insidiosa militia seu confederatio. M. L. componit ex גרון חרמא h. e. infausta, divinoque anathemati subiecta confederatio, q. d. sacrum bellum, Apoc. 16. 16. Pareus in comment. duas potiores interpp. iudicat sententias de hac voce, ita ut vel sit idem quod fratres excidii ארמה גרון, vel notet מרגון-הר montem Megiddonis, vicinum scilicet campo Megiddonis, ubi Josias rex infeliciter cum Nechone, rege Ægyptio pugnans, casus legitur. 2. Chron. 35. 8. 22. Zach. 12. 8. 11. Aliam notationem, ubi vertitur excidium Excelsæ sive Romæ vide apud Danaum in tractatu de Antichresto cap. 16.

Ἀρτεμῆς ἁ ὁ, Artemas est nomen viri, Tit. 3. 8. 12. ab adj. ἀρτεμῆς ἁ ὁ ἦ, incolumis, integer, à nomine ἀρτῶ perfectus, vel q. ἀρτεμῆς, h. e. non sectus.

Ἀρτεμις ἰδῶ ἦ, Diana. Est nomen idoli, fictitia deæ, quam venationi præesse pagani fingebant, unde à poetis Venatrix dicitur. Accus. Ἀρτεμῆς & Ἀρτεμίδα. Voc. Ἀρτεμι, Act. 19. 8. 24. 27. 28. 34. 35. Derivatur à themate ἀρτεμῆς ἁ ὁ ἦ, incolumis. quod tamen videtur dici ab ἀρτῶ perfectus, vel q. ἀρτεμῆς non sectus, ex α & ἁ τῆνω. Latina vero vox Diana videtur dici q. dios ἄνασσα, Jovis regina.

Ἀρφαξάδ ὁ, Nomen viri ἀρφαξ. ארפכשדן videtur compositum ex ארפך lanavit, & שדן vastatio. Est adverbium simili-

itudinis, q. d. sanans veluti va-
stationem. Vel est ex אָרְרָן וְשִׁשׁ ,
quæ radices jam igno-
rantur.

Ἀρχέλαος $\alpha\delta$, Archelâus, $\delta\epsilon\chi\acute{o}s$
 $\lambda\alpha\acute{o}s$ princeps populi. Græcè
accipitur antepenultima propter
ultimam brevem, Latine verò
penultima, juxta regulam: Pen-
ultimâ longâ accentus est in
penultimâ, Matth. 2. v. 22.

Ἀρχιππῶς $\alpha\delta$, Archippus princeps
seu magister equorum, q. d. $\delta\epsilon\chi\acute{o}s$
 ἵππων , est nomen viri, Phil. 2.
Coloss. 4. 17.

Ἀσά $\alpha\delta$, אָסָא nomen viri indecli-
nabile, ita dictum à Syriacâ vo-
ce אָסָא curavit, sanavit. Va-
let idem quod Hebraum אָסָא .

Matth. 1. 7. 8. Vide 1. Reg. 15.

Ἀσία $\alpha\delta$, Asia. Nomen tertia or-
bis terrarum partis. Derivant
vulgò ab Asia filia Oceani, ma-
tre Promethei, vel ab Asio vi-
ro. Ἀσιος Græcè est limosus,
sicut πηλὸς ἐὶς ὅς , nomen regis,
à πηλός , lutum, lutulentus. ab
 ἄσις εὐς ἡ , limus, cœnum. Act.
2. v. 9. 1. Cor. 16. 19. 2. Cor. 1. v. 8.
Apo. 1. v. 4.

Ἀσύκριτος $\alpha\delta$, Asyncritus. No-
men proprium viri, hoc est, in-
comparabilis. ex α $\text{ἄσυνκρη-
τος}$, hoc est ex $\sigma\omega\delta$ $\text{ἄσυνκρη-
τερο}$, ἄσυνκρητερο se-
cerno, judico. ἄσυνκρητερο vi-
detur Latinum cerno ortum,
Rom. 16. 14.

Ἀσσυρία $\alpha\delta$, Assus. Nomen urbis. In
Syriacâ versione אָסְסוּרָא Thefus
vel Theffus, Act. 20. 13. 14.

Ἀττάλεια $\alpha\delta$, Attalæa vel Atta-
lia, civitas Pamphylie mariti-
ma, Act. 14. v. 25. Videtur ita di-

cta ab אָרְרָן hora vel tem-
pus Domino. ex אָרְרָן וְשִׁשׁ est
articulus dativi casus, אָרְרָן

quod poni solet pro אָרְרָן . simile
fuit nomen Athaliæ filie Amri
regis Israël. 2. Reg. 8. v. 26. quod
tamen Græci scribunt Ἀθάλια .

Ἀχαΐα $\alpha\delta$ η . Nomen regionis Gra-
ciæ. Videtur ita dici à Græcâ vo-
ce ἄχος εὖ τὸ , tristitia, dolor,
Act. 18. 12. 27. ἄχος 19. 21. Hinc est
 Ἀχαικός $\alpha\delta$, Achaicus, natus in
Achaiâ, 1. Cor. 16. 17.

Ἀχάζ $\alpha\delta$, Achaz. Nomen viri אַחַז
 עֲזָרָה , origine Hebraum, à radice
 אָחַז apprehendit. Matth. 1. 9.
Confer 2. Chron. 28.

Ἀχιμ $\alpha\delta$, Achim. Alia exemplaria
habent Ἀχιμ . nomē viri אַחִימִן ,
origine Hebraum. Matt. 1. 14. In
Syriaco textu est ܐܚܝܡܢ , hoc est,
preparabo. 1. pers. fut. hiphil à
radice אָחַז Cum preparare. Sed ju-
xta literas Græcas est ab ἄκιμ

1. sing. fut. hiphil erigam ἐρίσω , q.
d. erigens se divinis promissio-
nibus; qui credit carnis resurre-
ctionem. Vide infra ἰωάννημ .

Βάαλ $\alpha\delta$, Nomen idoli Sidonio-
rum בַּאֵל . 1. Reg. 16. v. 31. Ac-
cipitur etiam per synecdochen
speciei pro quocunq; alio ido-
lo, Jerem. 2. v. 8. Latini Martem
vocant, Num. 23. v. 4. quod ido-
lum destruxit Gedeon, Jud. 6. 25
Est etiam nomen loci, 1. Chron.
5. 23. item nomen viri, 1. Chron.
5. v. 5. ἄχος 8. 29. ἄχος 9. 35. Dicitur
 ἄχος , hoc est, maritus, domi-
nus, possessor, à radice ἄχος
do-

dominari, imperare, maritum esse, ducere in uxorem, Rom. 11. v. 4. qui non flexerunt genu τῆ Βάαλ pro τῆ Βάαλ εἰκότι, imagini Baal. Vel sine tali ellipsi. 1. Reg. 16. v. 31. ἐδύλασσε τὴν Βάαλ, servavit Baali.

Βαβυλῶν ὡν ἡ, Babylon. Nomen urbis בָּבֶל Bábhel, h.e. confusio, à radice חָלַל confudit, Gen. 11. v. 9. Nomen civitatis. In Apocalypsi civitas illa ἐπὶ τῷ ὄρει, quae est Babylon Europaea, causa quoque est omnis cōfusionis Ἐσχατίας, sedes Antichristi, Apoc. 14. v. 8. Ἐ 16. 19. Ἐ 17. 15. Ἐ 18. 2. ἐπίσεν ἐπίσει Βαβυλῶν ἡ μεγάλη, cecidit cecidit Babylon illa magna.

Βαλαάμ ὁ, Balaam. Nomen arioli, qui fuit filius Beoris, Num. 22. 5. בְּלַעַם vox composita ex בְּלִי בְּעַם, hoc est sine populo seu vetustas populi, vel ex בְּלַעַם עַם, hoc est, de oratio seu destructio populi, 2. Petr. 2. vers. 15. Jude v. 11.

Βαλαάκ ὁ, Balak, nomen viri, regis Moabitarum, Num. 22. 2. ἀκλιτον, à radice בָּלַק exinanivit, Apoc. 2. 14.

Βαραββᾶς ἁ ὁ, Barabbas est nomen insignis latronis. compositum ex nomine בָּר bar filius, Ἐ אבא abba pater, q.d. filius patris vattersöhnelein / Matth. 27. 16. Marc. 15. 7. Joh. 18. v. 40. Ἰω 5 Βαραββᾶς ἀληθῆς, erat verò Barabbas latro.

Βαράκ ὁ, Barak בָּרַק, hoc est, fulgur, à radice בָּרַק fulguravit. nomen proprium herois, de quo

Jud. 4. 6. ἀκλίον, Hebr. 11. v. 32. Βαργχίας ὁ, Barachias, nomen proprium viri, compositum ex בָּרַךְ benedixit Ἐ יהוה Dominus, q.d. qui benedicit Domino. Benedicere Domino est Hebraismus, pro gratias agere Domino. Matth. 23. 35.

Βαρθολομαῖος ὁ, Bartholomeus. Nomen Apostoli, Matt. 10. 3. Syriacè בתתולמי Bartholomai Vox decomposita ex בָּר bhar filius, תְּהֵה thole suspendens, Ἐ מַיִם majim aquas, q.d. filius haurientis aquas.

Βαρνησῆς nomen viri Barjesus, Act. 13. vers. 6. In Syriaco est בָּר שַׁוְמָא Barschuma filius nominis, h.e. per celebris. Fr. Iun. in notis ad versionem Tremell. Syr. nō videtur dictus à nomine sancto שַׁוְיָ sed à שַׁוְיָ scientia. ita ut Βαρνησῆς idem sit, quod filius scientiae, hoc est, divinus, seu magus. Idem Act. 13. 8. vocatur ἐλύμας, Hebr. אֵל מַעַץ divinum consilium.

Βαριονᾶς ἁ, Barjonas, hoc est, filius Jona. Hebr. בְּרִיּוֹנָה compositum ex בָּר filius Ἐ יוֹנָה Jonas, de qua voce vide infra. Matth. 16. 17.

Βαρναβᾶς ἁ ὁ, Barnabas. Syriacè ברנבא. Act. 4. 36. ubi explicatur ὅς παροικησίας. Drusius putat ortum esse hoc nomen ex lingua antiquiore. Ad orthographiam vocis proximè accedit interpretatio Hieronymi, filius prophetae, ita ut compositum sit ex בָּר נביא bar Ἐ nabi. Et sanè prophetae munus positum

etiam est ἐν τῇ παρακλήσει, id est, consolatione & exhortatione.

Βαρσαβᾶς ἄ ὁ, Barfabas Nomen viri. Syriacè **בַּר שַׁבְּאָ** Bar-schabba, ex **בַּר** filius, & **שַׁבְּאָ** quies, q. d. filius quietis. Alii ex **בַּר** & **שׁוּב** reverti derivant, q. d. filius conversionis, Act. 1. 23. & 15. 22.

Βαρτιμαῖος ἄ ὁ, Bartimæus nomen viri. Marc. 10. & 46. idem quod ὁὸς Τιμαίης, filius Timæi.

Βεελζεβὺβ ὁ, nomen idoli Acronitarum. 2. Reg. 1. & 2. Vox composita ex **בַּעַל** dominus seu possessor, & **בְּזַב** musca, ita dictum fuit hoc idolum à copiâ muscarum sectantium sanguinem immolatitium; vel quòd crederent idolum illud abigere posse muscas, quæ incolis illis erant molestæ. unde ab Ethnicis Jupiter quoq; dictus fuit **ἀπομύϊος**, abactor muscarum. Tribuitur Satana seu diabolo per metaphoram, Matth. 10. 25. qui princeps est reliquorum malorum spirituum more muscarum in aère volitantium. In N. T. scribitur **βεελζεβὺβ** pro **βεελζεβὺβ** λᾶμδα pro βῆτα. Matt. 12. 24. idq; καὶ ἀνίστοιχίω, quæ talis est figura, ubi litera ponitur pro literâ. Simile exemplum vide infra in voce **χαλδαῖος**.

Β λῖαλ ὁ, ἀκλίον, nequam Hebr. **בְּלִיַּעַל**. componitur ex **בְּלִי** sine, non. & **יַעַל** profuit. Jud. 19. & 22. valet idem quod Latium nequam, qui nemini prodesse sed tantum obesse studet. Vel

ex **בְּלִי** non & **יַעַל** per apocōpen pro **בְּלִי יַעַל** ascēdet, h. e. quis non prosperabitur, non proficiet. Alii ex nomine **יַעַל**, id est, jugum, ut significetur homo disciplina impatiens, quem Græci vocant ἀκόλαστον, q. d. impunibilem, hoc est, qui se pœna subducit. Talis est adolescens ἀπαυδαγωγῆτος, qui nulli pedagogo vult morem gerere. Satana tribuitur, 2. Cor. 6. 15.

Βενιαμὴν ὁ, Benjamin nomen viri, origine Hebraum ἀκλίον compositum ex **בֵּן** filius & **יְמִין** dextera, q. d. filius dexterae, hoc est, filius dexter, h. e. qui equè carus est, atq; dextera. Vel impositum fuit hoc nomen filio Jacobi. Genes. 31. quod natus esset in terra Chanaan, quæ respectu Mesopotamiae (in qua reliqui filii ejus erant nati) australis, hoc est, à dextra erat. Drus. Act. 13. 21. Rom. 11. 1. Philip. 3. 5. ἐν φυλῆς Βενιαμὴν, ex tribu Benjaminis, h. e. posterorum Benjaminis. per meton. efficit.

Βεργίνη ἡ, Bernice. nomen mulieris, Act. 25. 13. Vel ut in historia Hebraea Gorionidis Beronice. Id autem quod Græci dicunt Βεργίνη, Macedones pronuntiant Βερονίχη, φιν β mistata. Cognatum est nomen Veronica. Drus. Act. 25. 13. q. d. victoriam afferens.

Βεργία ἡ, Berœa, Nomen urbis Macedonia, Act. 17. 10. 13. quæse βαρεῖα ponderosa. Vel q. βαθύροια, profundus fluxus. Hinc est Βεργαῖος αἰὼς αἰὼν Βεργensis e. Act. 20. 4.

Βηθαβαρα ἄς η̄, Berhabara. Nomen proprium loci trans Jordanem, Joh. 1. 28. ἐν βηθαβαρα. ἰω̄. sub- scriptum τὰ ᾱ in plerisque exem- plaribus desideratur, quasi sit vox ἀκλῑ. Vox est composita ex בית domus, & עברה transitus, trajectio, transvectio, vadum, q. d. domus vadi.

Βηθανία ας η̄, Bethania, nomen vil- lae in latere montis oblīveti, Luc. 19. 29. Vbi Servator Lazarum ē mortuis excitavit, Joh. 11. 1. Sy- riace בית-עניא Beth-hanja.

Compositum ex בית beth do- mus, & עניא hanja pauper, afflictus, q. d. domus pauperis.

Βηθesda η̄, Bethesda, nomen pro- prium piscinae, de qua Joh. 5. 2. lege Fr. Jun. in Nehem. cap. 3.

1. Syriace בית-חסדא Beth- chesda. Vox composita ex בית

domus, & חסד chesed benefi- centia pro qua voce Syri dicunt חסדא, q. d. domus misericor-

diae, scilicet quam Deus mira- culose exercebat in eos, qui de- speratis laborabāt mortis. Alii

בית-אשנה vertunt domum effusionis, quod in eum locum magna aquae copia effunderetur.

ex בית domus, & אשנה effu- sio, aquarum decursus. nomen

g. m. a Radice Chaldaea אשנה effudit, pro quo Hebraei dicunt אשנה.

Sed cutius hic est sequi textum Syriacum, in quo est בית, non אשנה. Prius itaq. etymon huic praferendum esse, existimo.

Βηθλεεμ η̄, Bethlehema nomen ur-

bis ἀκλῑ. בית-לחם Bethlé- chem. Vox composita ex בית

domus, & לחם panis, q. d. domus panis. Fuerunt vero

duae Bethlehema, quarum una fuit in tribu Zabulon, de qua

Jos. 19. 15. ex qua fuit Itzban ju- dex populi Israelitici, Jud. 12. 8.

Altera fuit in tribu Jude, unde Matthaeus c. 2. v. 1. scribit ἐν Βηθλεεμ τῆς Ἰουδαίας, Bethlehe- ma, quae est Judae.

Vocatur civitas Davidis, Luc. 2. 4. Johan. 7. v. 42. ubi David natus fuit, 1. Sam. 16. 18. Et patria fuit Do-

mini nostri Jesu Christi, Regis regum, & Domini dominan-

tium, Mich. 5. 2. Matt. 2. 6. Et no- turne grassationis causa, qua

Satanæ scholam vocare soleo, quamq. Satanas in contumeliā generis humani, & in interi-

tum florentis aetatis in dexit, nō possum praeterire cladem illam de qua Judic. 19. & 20. ubi pro-

ptiar quosdam nocturnos gras- satores Gibeonitas, Levita cu-

jusdam concubinae, cujus patria erat Bethlehema, vim inferen-

tes, tota tribus Benjamin, ex- ceptis sexcentis viris fugā cla-

psis, miserrimē deleta fuit. Haec urbs vocatur etiam Mich. 5. 2. בית-לחם Beth-

lehemum Ephrae ab uxore Calebi, cui nomen fuit Ephra- ta, cujus fit mentio 1. Chron. 2. v. 19. Vide parallelos Fr. Junii. Matth. 2. v. 6. non ipsam pro-

phetiam, de qua Mich. 5. v. 2. ci- tat, sed verba Phariseorum. He- rodi respondentium, & textum prophetae paraphrastica expositi-

tionem appositissimè alleganti, ut eo magis tyranni animū concuterent, recenset. Alii putant Bethlehemum sic dictum fuisse à summâ fertilitate, quâ locus ille alius prestabat. Hieron. Epist. 27. ad Eustoch. Bethlehem Ephratha, h. e. καρποφόρος.

Βηθσαϊδα ἡς ἡ, Bethsaida. Nomen urbis Galilææ, ex qua oriundi erant Petrus, Andreas & Philippus, Apostoli, Joh. 1. 44. Luc. 10. 13. Syr. scribitur בית ציידא, hoc est, domus piscationis. צידא enim Syriacè significat piscari. item venari more Hebrææ lingue. צידא piscatores, Esa. 10.

33.

Βηθφαζήη, Bethphage. Villula fuit in monte Oliveti, vicina Bethaniam, ad quam venit Jesus Servator noster, Matth. 21. 6. 1. Est nomen indeclinabile. Luc. 19. 29. ὡς ἠγγισαὺν εἰς Βηθφαζήη, & Βηθανίαν, quum appropinquassent Bethphagæ & Bethaniam, hoc est, quum non procul abesset. Syriacè scribitur בית פגיא Bethphage scilicet est vox decomposita ex בית domus, פגיא os, פגיא vallis, q. d. domus in ore seu faucibus vallis. Vel, quod ἵτυμον praefero, videtur componi ex בית domus & פגיא ficus immatura, q. d. domus ficuum praeoquarum. Non possum verò eorū probare etymologiam, qui partim ex Hebræo בית, partim ex Græcâ voce παγή, vocem hanc conflata esse ajunt. Componi enim solent

Voces ejusdem lingue. Eodē incommo laborat interpretatio Drusii, qui ex antiquorum codicum lectione Βεθσφαζή, putat explicari posse domum mactationis, vel immolationis.

Βιθυνία ἡς ἡ, Bithynia, provincia Asiae minoris, Jera flumine à Galatia determinata. Syriacè scribitur בית תניי Baithunija. Videtur origine Græcâ, ex βάθω & ὄ, fovea, 2. Sam. 18. Alii componunt ex βία vis & ἴνω, quod est ex ἴνω pleonasmō litera ὄ propero, festino, q. d. violenta properatio. Sed licet hic in gratiam tironum liberius ἐτυμολογῆν, unde hoc saltē perceptura est cōmodi, ut variarū vocum sibi compareret copiam, & tanquam aliud agendo aut lusitādo in tribus illis linguis, Hebræâ, Græcâ & Latinâ paulatim uberiores faciat progressū.

Βλαστός & ὄ, Blastus, nomen proprium viri, origine Græcâ. Nam βλαστός ἔ ὄ, significat, germen, à themate βλαστῶ, pro quo usitatum est βλαστῶνω germino. quam vocem quare suo loco.

Βοανεργῆς Boanerges. Marc. 3. 17. βοανεργῆς, ὁ ἔστιν, υἱὸς βοῶντης, quod est filii tonitruī. Syriacè legitur בנירגשׁי benairgeschi, hoc est, filii fragoris. ο μιν οὖν ergo redundat. Sed vix ullum peregrinum vocabulum invenias, quod Græcis literis non sit corruptè scriptum בני dicitur Syriacè pro בני benè Hebraicè. רגשׁ est à verbo רגשׁ cum tumultu convenire. item Syriacè ton-

na-

nare. רַעַם Hebraicè coetum frequentem, Psal. 55. 15. Syriacè Verò etiam tonitru, fragorem, & tumultum significat. Et haec Verba idem valent quod בְּנֵי

רַעַם benè raham. quæ Syrius dicto loco Syriacè sic reddit:

בְּנֵי רַעַם benai rahamâ u-

oi βεγγηης. רַעַם Hebraicè est βεγγηαιν, h. e. tonare.

Βοοζ ο, Booz nomē viri Heb. בְּעוֹז

q. d. in quo est robur, & el qui est cum robore cū יָחוּץ. בְּ significat præpositionē in, יָעוֹ Verò robur. יָעוֹ robustus, à ר. יָעוֹ roboravit. Ruth. 2. 3. Matth. 1. 5.

Βοοζ ο, ἀκλιτον à בִּזְרִי q. d. i spargens. 2. Pet. 2. 5. 15. ita vocatur pater Balaami. At idem vocatur Num. 22. 5. 5. βσωρ, Hebr.

בְּעָרָא ardere, accēdere,

obbrutescere. Fuit ergo binominis. Βοοζ alioqui fuit nomen viri alterius. 1. Chron. 7. 36. item urbis. Deut. 4. 43. 1. Chron. 6. 77.

Γ Α β α θ α Gabbatha. nomen plateæ seu loci editioris, lapidibus strati Hierosolymis, ubi erat tribunal seu solium iudicis, Job. 19. 13. Græcè ληθώσρωτ θ, quam vocē vide supra in themate σρώνυμι. Syriacè scribitur גַּפִּיפְתָּה

gephiphthâ, quod est à radice Syriacâ גַּפַּף gefaf. in Aphil claudere ostium. in paël Verò circumplecti, amplexari. Hebr.

גַּפַּף. Significat Verò nomen גַּפִּיפְתָּה proprie αειβολον, h.

e. pavimentum elatum, loricâ circumdatum. Alij γαββαθα de-

riant à Syriacâ voce גַּבְהַת gibhatta colliculus. Alij ab Hebraicâ voce גַּבַּהּ elevari, excelsum esse.

Γαβριηλ ο, Gabriel nomen proprium angeli ἀκλιτον. origine Hebraum, & componitur ex

גַּבְהַר gebher vir, & אֱלֹהִים El Deus

q. d. vir Dei, Luc. 1. 5. 19. ἐγώ εἰμι

Γαβριηλ גַּבְרִיְאֵל. Est Verò

גַּבְהַר à radice גַּבַּר prævalere,

Prædominari, unde est Latinum gubernare, & Græcorum κυβερνάω. Sunt enim γ & α litere unius organi, & proinde α μετέβολοι.

Γαδ ο, nomen viri ἀκλιτον. Gad. Apoc. 7. 8. Hebr. גַּד. Gen. 30. 11.

à גַּדִּי turmatim convenire.

Nomine hoc Lea mater numerosissimum sibi exoptabat familiam, & examen aliquod filiorum. Hic prolis (τῆς πολυτεκνίας) amor in hac effatâ mundi senectâ planè deserbuit.

Γαδαρηνός ο, Gadarenus, Marc. 5.

5. 1. nomen gentis. Gadara regio

fuit in tribu Manasse, sita trans

Jordanem, ut liquet ex Luc. 6.

5. 26. Eam Strabo vocat Gadaridam libr. 16. Derivatur Verò

Gadara ab Hebraicâ voce גַּדָּר

Vel cum accētū fortiter distinguente גַּדָּר murus, septum.

גַּדָּר idē, à radice גַּדַּר sepsit,

septo circumdedit, murum

struxit. גַּדָּר goder faber mura-

rius. Dicitur etiam גַּדָּרָה ge-

dera Pro גַּדָּר gader in eadē si-

gnificatione. In plurali גליליות

2. Chron. 28. v. 18. nomen urbis. Vetus interpres habet Gerasenorum, & sunt exemplaria, ubi lectio variat. Vide Bezam. Gadarenus ergo dicitur q. septo circumdatus.

Γάζα ης η, Gaza nomen urbis. Act. 8. v. 26. Vide supra in appellativis p. 155 2.

Γάϊος ος ο, Cajus nomen proprium viri Latinum origine, & olim idem erat quod nunc dominus, Rom. 16. 23.

Γαλατία ος η, Galatia regio in Asia minori, Bithynia finitima, à Græcâ voce γάλα ακτὸ τὸ, lac, unde γαλαλία dicitur pro γαλακτία, q. d. lactea. Vocatur etiam Gallogræcia, & à Gallis nomen suum traxit, qui in auxilium à rege Bithynia evocati, regnum cum eo partâ victoriâ divisērunt, atq. ita Græcis postea admixti, Gallogræci & tandem Galatæ appellati fuerunt. Vide Plin. lib. 5. c. 32. Ptolemaum in 8. c. 4. & Strabonem in 4. Γαλάτης ος ο, Gálata. Nomen gentilitium. Gal. 3. 1. ὡ ἀνόητοι Γαλάται, ὁ αmentes Galatæ! Γαλατικός ἡ ὄν, Galaticus, ad Galatiam pertinens, Act. 16. 6. Γαλατική χώρα Galatica regio.

Γαλιλαία ος η, Galilæa, nomen regionis Judaica, origine Hebraï ἡ γλιλ, h. e. limes, confinium, 1. Reg. 9. vers. 11. Josue 10. v. 7. in formâ constructâ. Esa. 9. vers. 1. **גליל** Galilæa gentium. A radice **גלל** galál volvit, volutavit, convolvit. Syria-

cè legitur **גליל** Gelilá. Γα-

λιλαία αία αίων, Galilæa a um. Mat. 26. 69. Ἐ σὺ ἦσθα μὲν Ἰησοῦς Γαλιλαίος. Et tu eras cū Jesu illo Galilæo! Et Julianus apostata in acie contra Christianos letaliter sauciatus, sanguinem suū suā ipsius volā exceptū fudisse, & sic exclamasse fertur γαλιλαίος ὦ Γαλιλαίος. Vicisti ὦ Galilæe!

Γαλλίαν. ων ος ο, Gallio nomen proprium viri. Act. 18. 12. 14. 17. Sic dictus fuit à lacteo cādore, unde & Gallos dictos esse pleriq. statuunt. Γάλα ακτὸ τὸ, lac significat. Si autem à gallo ad verbes fluxisse, ad eam à prisca Martiam dictam fuisse, nominamus. Ab Aristophane ἀλεκτερόων gallus gallinaceus vocatur νεοτῆς ἀρεως, hoc est, pulvis Martis. Vide Theoph. Steph. t. 2. p. 1039. Sed illi ipsi Galli, qui sic dicuntur à lacteo cādore, hodie appellantur Franci, tanquam ex Germanis Franconibus orti, quod gens sit libera, & libertatis defensatrix acerrima.

Γαμαλιήλ ος ο, Gamaliel nomen viri ἡ γαλιλον. Hebraum origine. Num. 10. v. 1. **גמליאל** Gama-

liel. Syriacè **גמליאל**, hoc est, retributio Dei. compositum ex **גמל** retributio, beneficium,

& **אל** Deus. **גמליאל** idem valet. unde Jerem. 51. v. 56. **גמליאל**

גמליאל Deus retributionum.

Radix est **גמל** retribuit, re-

pendit, retulit, refudit. **גמל** Verò est à radice **גמל** fortitudo, Psal. 88.

do, Pſal. 88. 5. Act. 22. 3. παρὰ τὰς πόδας Γαμαλιήλ, ad pedes Gamalielis. Vide ſuprà πῆς.

Γεδών δ, Gedeon. Heb. 11. 32. nomē herois ἀκλῶν. Hebraū origine גידון Gidhōn à radice ערה excidit. unde eſt Germanorum außgetten / quod proprie eſt lollia autz izania ex hortis, agris. Ve edellere, eradicare, eosq; purgare, Jud. 6. 32. Et quia heros hic fortiffimuz lucos, aras & idola Baalis excidit & destruxit, dictus fuit Jerubáal, hoc eſt, contendet contra eū ipſe Baal. Sic n. Joas pater ejus contra plebē ſeditioſam argumentabatur: Si Baal Deus eſt, contendet in eū qui diruit altare ejus. Atqui nō cōtendit. Ergo non eſt Deus, & proinde neci tradetur ille, qui ex vobis pro Baale contra Gedeonē filium meū contenderit.

Γέεννα ἢ ἡ, gehenna nomen proprium Tartari ſeu inferni, de quo vide ſuprà p. 159. 2.

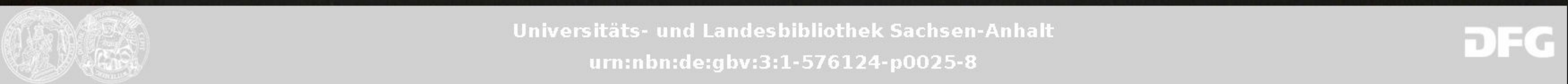
Γεθσημανή Gethſemane, Mat. 26. 36. Marc. 14. 32. Heb. גֵּתְשֶׁמָנִים b. e. vallis pinguedinum, h. e. Vallis pinguiſſima, fertiliſſima. ſorte eſt ex ג, nota Genitivi apud Syros, uti cōjicit Druf. גֵּתְשֶׁמָנִים eſt nomen gen. m. ipſa radix, vallis. גֵּתְשֶׁמָנִים eſt plur. num. g. m. à ſingul. גֵּתְשֶׁמָנִים pinguedo nomen g. m. à radice גֵּתְשֶׁמָנִים ſagina-ri, impinguari. Hinc videtur ortum vocabulum nobis Naſſovicis uſitatum, qui ſtorem lactis nominare ſolemus ſchymant.

Γεννησαρέτ Gennesaret. nomen re-

gionis in Galilæa, ἀκλιτον, attin- gens lacū illū qui mare Galilæa, itē Tiberiadis vocatur. Syriacè legitur גֵּנְסַר Genesar, hoc eſt, hortus principis, ex גֵּן gan, h. e. hortus nomen g. m. à radice גֵּן ganān protexit, & Syriacè סַר princeps. Hebr. שַׂר princeps, à radice שַׂר principatū tenere. Dicitur etiam שַׂר שַׂר שַׂר in eādē ſignificatione. Matt. 14. 34. ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ, venerūt in terram Gennesaret. Luc. 5. 1. παρὰ τὸν λίμνον Γεννησαρέτ. apud lacum Gennesaret. Mare Tiberiadis vocatur hic lacus. Lacus eſt, ex idiotiſmo Hebraico mare parvum, Oceanus verò mare magnum.

Γεργασνοὶ ἢ οἱ, Gergeseni. Sic dicti à filio Canaan. גֵּרְגַשְׁכִּי Gir-gaschi, de quo Gen. 10. 6. 16. Videtur vox hæc composita ex גֵּר peregrinus & גַּשְׁךְ appropinquavit, q. d. vicinus peregrinationis. Legitur tantum ſemel in N. T. Matth. 8. 28. ubi Gergeseni porcorum ſuorum damno perterriti, rogarunt JESUM ut e finibus ipſorum migraret. Maluiſſent porcos ſuos retinere, qui erant Epicuri de grege porci, quàm Mundi ſervatorē. Et tale eſt hominis liberum arbitrium à lapſu.

Γολγοθᾶ Golgotha. nomen loci ἀκλῶν. Scribitur verò Γολγοθᾶ pro Γολγοθᾶ posteriori λάμδα expuncto propter euphonia. Hebraicè גִּלְגֹּלֶת gylgoleth.

2.Reg.9.35. cranium, ein Hirnschal. Gracè κροτίον & τὸ, pro κροτίον & τὸ, calva, das oberst theil des haupt. Ἐ hoc pro κροτίον & τὸ, caput. Matth. 27. v.33. τόπος κροτίς, locus calvarie, h.e. locus, ubi sunt multa crania, ein ort da vil todenbein und todenköpf liegen. Johan. 19. v.17. ὅς λέγεται ἐβραϊστὶ Γολγοθά, qui locus Hebraicè dicitur Golgotha. Syriacè גגולתא gagulthá, more Gracorū lambda unum omittentiū. à radice גגול volvere. In pihel duplicatum גגולתא gilgél continuè volutavit. Jerem. 51. 25. unde est גגולתא. crania ergo sic nominantur à rotunditate ὡς τὸ κυλίεσθαι. M. Lutherus eleganter vertit, schädelstad.

Γομορρά ὡς ἡ, Gomorrha. Nomen urbis πενταπόλεως, ad orientalem plagam terrae Judae sita, horribili excidio speculum facta ira divina. Hebraicè עמורה Hamora. Syriacè עמורה Hamura. Graci ὕ Hebraum hic expresserunt per γόμορα. ut γόμορα pro עמורה. Derivatur à radice עמר himmer in pihel manipulos facit. עמורה manipulus, hoc est, spicarum fasciculus, et in hand voll eehren. (merges itis. g. f. ein garb.) Amos. 2. v. 3. עמר Ἐ עמורה Syrochaldaicè lana, Dan. 7. vers. 9. ab Hebraeo עמר mutato ὕ in ὕ pro more illarum dialectorum. item עמר Arabicè Ἐ Syriacè idem est, quod He-

braum עמורה habitavit. unde est עמורה habitatio, Act. 17. item עמורה significat etiam Syriacè gramen, Luc. 12. Ergo Gomorrha sic dicta fuit aut à copia frugum, aut à pascuis optimis, aut à lana copia, aut quod ibi optimè quis posset habitare, prout Loti judicium erat, Gen. 13. v. 10. 11. Alij vertunt populum rebellem, ex עמר עמורה rebellavit, sed sic medium עמר per dagesch esset duplicatum. Etymologia quidem illi genti optimè congruit, sed non ipse voci. Rom. 9. v. 29. ὡς Γομορρά sicut Gomorrha. 2. Pet. 2. 6. πόλεις Σοδόμων καὶ Γομορράς, urbes Sodoma Ἐ Gomorrha. Hinc est adjectivum Γομορράς & ὁ, pro Γομορράς. Gomorrhæus. Matth. 10. 15. καὶ Σοδόμων καὶ Γομορράς, Terra Sodomorum & Gomorrhæorum.

Γὼγ Gog, nomen proprium regis. Apoc. 20. v. 8. Hebr. גוג Ezech. 38. vers. 2. vertunt tectum, ab Hebr. גוג.

Δαβίδ δ', David, filius Isai. Nomen Regis Ἐ Prophetæ ἀκλιβ. Hebraicè דוד. 1. Sam. 17. 12. 1. Chron. 2. 15. Ἐ דוד. 1. Chron. 13. A radice דוד dōd dilectus idem valet quod Erasmus. à Gracà voce ἐργάζω diligo. Ἐ quod Hebr. דוד דודי Jedidjah amicus Dei, vel à Deo dilectus. 2. Sam. 12. v. 25. quo nomine Dominus per Nathanem prophetam Salomenem honoravit. Act. 2. v. 34. Ἐ Δαβίδ ἀνέβη εἰς ἐργα-

εις. εγγονες, non enim David (corpore suo) ascendit in calos. Mat. 20. 30. ελεησον ημας κυριε, υος (pro υς, Attice) Δαβιδ, miserere nostri Domine, fili Davidis.

Δαλμανυθα η, Dalmanutha. nomen regionis in Judaa, ακλιον. Marc. 8. 10. Syriace דלמנוטה

Dalmanutha. Alia exemplaria, ut Beza annotat, aliter legunt, sed versionem Syriacam quorundam amanuensium σφαλμασι prefero. Vox composita ex דל dal pauper, exhaustus, a radice דלל cognata τδηληλ hausit. unde est דלל sicula. ו

מנה portio assignata. Syriace מנתה Psalm. 16. Versu 5.

יהוה מנת חלקי יהוה, Græci eleganter reddiderunt μερις της κληρονομιας μου, portio hereditatis meae, a radice מנה distribuit, numeravit. Ergo Dalmanutha est, pauperis hereditas seu portio.

Δαλματια η, Dalmatia. nomen regionis, ad mare Adriaticum, pars Pannoniae, in quam Titus ad predicandum Evangelium missus fuit, 2. Tim. 4. 10. Sic dicta a Delminio metropoli.

Δαμαρις ιδη η, Damaris, nomen mulieris, Act. 17. 34. affine Græco δαμαρατ η, uxor, a verbo δαμαζω domo, sic dicta quod sit domita a suo domino. Huic opponitur ιλιαδ. γ. παρθεν αδμης, q. d. αδμης seu αδαμας virgo intacta, indomita, qua nondum jugum thalami experta est. Et hinc videtur η

Δαμαρις dicta, q. d. uxorcula, muliercula.

Δαμασκος ε η, Damascus. Act. 22. 6. Nomen urbis in Asia, metropolis totius Syria, qua nomen suum videtur accepisse a דמשק Dammesek, cujus sit mentio Genes. 15. 2. qui fuit filius Eliæzeri præcipui servi in familia Abrahami.

Δαβινδ ο, Daniel. Nomen propriæ propheta ακλιον, qui etiam ab Aula Babylonica præfecto dictus fuit בל טשאצר Beltshazar. Dan. 1. 7. Βαλζαζαρ.

Vertitur ab alijs in abscondito thesaurizans. Vox composita ex ב prepositione in, ו nomine טל absconditio. a radice לוט abscondit, unde est טל clam seu occulte, seu cum occultatione. Græce λαθρα. ו est ex אשר. אצר Verò significat thesaurizare, unde est אצר thesaurus. Rectius tamen videtur hoc nomen explicari, si dicam, compositum ex בל טשאצר.

Bel asservat thesaurum, scilicet Babylonia. בל fuit nomen idole Babylonicæ, de quo Jerem. 50. 2. ו 51. 44. contractum ex בעל dominus, patronus. נשט vel שט Chaldaicè est recondere, asservare. Vide Gram. Chald. Buxtorf. p. 304. Matth. 24. 6. 15. τὸ κρυπτεν εστ. Δαβινδ. דבניאל

Vox composita ex דן seu דני quod est ex דן דן judicare, ואל

Deus, q.d. iudex Dei. **יהוה** iudex. Psal. 68. v. 6.

Δεκάπολις εως η, Decapolis. *Matthai* 4. 25. *Marc.* 5. 20. nomen proprium regionis, in qua fuerunt decem urbes, trans Jordanem ad Orientem Judaea sita. Vox est composita ex **δέκα** & **πόλις**.

Δέρβη ης η, Derbe, *Actor.* 14. 6. Nomen proprium civitatis Lycaoniae sive Isauriae, ut Strabo scribit lib. 12. Alij vocant castellum Isauriae. Hinc **Δερβεί** Derbeus, *Act.* 20. v. 4. a radice inusitata **דרב**, est nomen **דרב**

stimulus, aculeus, stachel. quod aliquam habet cognationem cum nomine huius urbis, qua etiam dicebatur Delbia **δελβεία**, hoc est **ἀγκυλόν** juniperus in Lycaonum lingua teste Stephano.

Δημήτριος & ο, Demetrius, hoc est, cerealis. derivatur a **Δημήτριος**, & contractè **δήμιος** η. Ceres dicta q. **γῆ μήτηρ** terra mater, qua voce Ethnici frugum deam vocitarunt, honorem soli Deo debitum fictitijs istiusmodi idolis adscribentes, *Act.* 19. 24.

Δημάς & ο, Demas. Nomen proprium viri. *Col.* 4. 14. 2. *Tim.* 4. v. 10. a **δήμος** & ο, populus q.d. popularis, seu plebejus. Vel a Syriacá voce **דמין** pro **דם** sanguis. in plurali **דמים** significat inter alia pecunias: unde proverbium Rabbinicum:

מי שאין לו דמין לו
יעמוד בשוק

hoc est, Cui non est pecunia, non stet in foro.

Δίδυμος & ο, Didymus, hoc est, geminus vel gemellus. Sic dictus fuit Gracè Apostolus Thomas Hebr. **דנין** in plur. **דנינים**

gemelli. Radix est **דנן**.

Διονύσιος & ο, Dionysius q.d. Bacchicus. Nomen proprium viri. a Gracá voce **Δίονυς** & ο, Bacchus. A poetis metri causá vocatur etiam **Διώνυς** & ο **Διώνυος** & ο. Ita dictus fertur a Diá insula una è Cycladibus, qua illi post ductam Ariadnam consecrata fuit, & a Nysa civitate, in qua regnavit. *Act.* 17. 34.

Διοπίτης & ο, scilicet **εἰδωλον**, hoc est, Jovis simulacrum è calo delapsum, *Actor.* 19. 34. compositum ex **ζῶς** in Genit. **δῖος**, & verbo obsolete **πίτω**, pro quo usitatum est. **πίπτω**.

Διόσκουριον οἰ, Dioscúri, hoc est, Jovis filij. ex **κῆρος** pro **κόρος** juvenculus, & **δῖος** a **ζῶς** Jupiter. *Act.* 28. 11.

Διοτρεφής & ο, Diotrefes. Nomen proprium viri. compositum ex **ζῶς** & **τρέφω** nutrio, q.d. a Jove nutritus. 3. *Johan.* 8. 9. **ὁ φιλοσοφῶντων αὐτῶν Διοτρεφής**, sed qui primatum inter eos ambit, Diotrefes.

Δορκάς ἀδ & ο, Docas. Nomen proprium mulieris elemosynis clara, quam Petrus virtute Christi a mortuis excitavit. *Act.* 9. 36. Est q. Gracum origine, & significat capream sylvestrem. Vide infra **ταβιδά**.

Δρούσιλλα ης η, Drusilla. uxor Felicis praesidis Judae, *Act.* 24. 25. **εκ δαγ**

ex deo & n̄, ros. unde est dog-
είω rore conspergo. עין &
ō, oculus. unde est ימא oculis
conniveo, q.d. cuius oculus la-
crymatur, seu rore conspersa.

EBēgō, Heber. אבד. Luc. 5. &
35. Hebr. עבר filius Sala, de
quo Genes. 10. 23. Hinc est patro-
nymicum עברי Hebraeus, q.
Hebraeus, ex familiā Heberi or-
tus, quo nomine Abrahamus
primū à Chananeis fuit ap-
pellatus, Genes. 14. 13. Māsit hoc
nomen in Abrahami posteris,
Gen. 39. 14. 15. usq. ad Israēlem,
unde dicti fuere Israēlitz, &
tandem scisso regno post Salo-
monē, à tribu Judā Judaei fue-
rūt nominati. Vide R. Aben. Es-
ram. Exod. 21. 2. LXX. interpp.
Gen. 14. 13. vertūt Αβραάμ τῷ πε-
εῖτη, trāsitori, sicuti opinionem,
qua Abraham existimatur ita
appellatus à עבר trās, עבר
transivit. quod trans Ephratem
in Mesopotamia habitaverit, &
inde in terram Chanaan tran-
sierit. Hinc formatur ἑβραῖος.
Luc. 23. & 38. ἑβραῖος ἰδὲ ἡ, He-
braea. Act. 21. 40. & 22. 2. & 26.
14. τῆ ἑβραϊδὶ ἀγγλῆκτῶ, lingua
Hebraea. ἑβραῖα Hebraice Joh.
19. & 20. itemq. Syriacè. Joh. 5.
& 2. & 19. & 13. 17. Videmus et-
iam in hoc nomine y Hebraum
redditum fuisse per spiritum
asperum.

Ezēkias & ō, Ezechias, nomen
Regis Juda. Matth. 1. & 9. Hebr.
חִשְׁקִיָּהוּ chiskijāhu, qui DO-
MINUM apprehendit. ex קח
apprehendit & חזקו pro חזקו.

quod est DEI nomen proprium,
h.e. adhærens DOMINO. קח
etiam significat fortem esse. un-
de quidam vertunt, fortem à
DOMINO. Scil. ille solus fortis
est & vidit, qui DEO adheret
fide Rom. 1. 17. Justus enim ex
fide vidit vel (quod malim) for-
titudō mea est DOMINUS
קח fortitudo mea. jod sic est
affixum ex אני ego. vox sepa-
rata קח robur à Rad. קח.
Sensus est idem.

Elamitis & ō, Elamita. nomen
gentis. ab עילם Elam, Esa. 21.
& 2. qua fuit regio Persidis. à ra-
dice עיל in niphāl latitavit,
occultus, abstrusus fuit. in bi-
phil abdidit, celavit, Act. 2. 9.

Eleazar. nomen pro-
prium viri אלקי עזר.
Eliēzer Dei auxilium, vel po-
tius Deus auxiliij, vel à Deo au-
xilium, q.d. DEI mei auxiliū ex
Exod. 18. & 4. Luc. 3. & 29. ex
אל Deus & עזר auxilium.
Matth. 1. 15.

Eliakim. nomen pro-
prium viri. Matth. 1. 13. Luc. 3.
30. q.d. Deus stabiliet, restituet.
אל יקים. Est verò יקים
pers. fut. hiphil. g. m. sing. nu. à
radice קים surgere, 1. Reg. 18.
& 18.

Eliēzer, nomen propriū
virī indeclinabile, origine He-
braum אלקי עזר, ex אל Deus
& עזר auxilium. q.d. à Deo
auxilium, Luc. 3. 29.

Eliud. Nomen proprium

Viri indeclinabile. laus Dei. ex
הַן Deus וְ הַן decus glo-
ria, laus. Matth. 1. v. 14.

Ελισάβετ ἡ, Elisabet. nomen pro-
prium indeclinabile uxoris Za-
charia, matris Johannis. Sic
quoque dicta fuit uxor Aharonis
Exod 6. vers. 23. אֱלִישֶׁבַת Eli-
schébah, h.e. Deus juravit. ex
הַן Deus וְ שָׁבַע, in niphal
juravit.

Ελισάωσ & ο, Elifaus. Nomen
proprium prophetae. 1. Reg. 19. 16.
עֲשֵׂה לָנוּ a Deo salus. ex הַן וְ
עֲשֵׂה salus. Luc. 4. v. 27.

Ελλάς ἡ, Gracia. Actor. 20.
nomen regionis. usurpatur etiā
adjective Herod. lib. 1. ἑλλάς χῶ-
ρον. Derivari videtur à Græco
verbo ἑλλάσσει, h.e. Hesycho in-
terprete, à prohibendo. Est e-
nim regio ex fluminum Ἑ μα-
ριῦ multitudinem munitissima,
à qua hostes facile propulsari
possunt. Natalis Comes in My-
thologia sua pag. 314. tradit,
Prometheū genuisse Hellenem
ἐ Πυρρῆ, à quo deinde dicti fue-
runt Græci. Latine dicitur Gra-
cia, quod vocabulum affixe est
Græco γῆ, edo. unde γῆ, a-
nus, γῆ, anilis, senio
confectus. Sed veritas petenda
est ab Hebrais. Græcus ab He-
brais vocatur יָוָנִי javani ab
Hebraico יָוָן Já-ván, qui fuit
filius tertius Japheti, Genes. 10.
v. 2. à quo terra quam incoluit
primum, dicta fuit Ionia. Iones
verò fuere Græci. Javani nomē
hoc inditum fuit à luto. יָוָן Ja-

ven enim cœnum seu lutum si-
gnificat. Sic pius pater eum ap-
pellavit, ut hoc nomine admo-
neretur de humilitate Cuncti
enim facti sumus vel (sicut a-
pud Jobum cap. 33. v. 8. Elishu lo-
quitur) decisi sumus è luto, וְ
tandem in lutum revertimur,
Gen. 3. Eccl. 12. vide plura supra
in appellativis ἑλλω.

Ελμωδάμ ο, Elmodam. Nomen
proprium viri ἀκλίον. Luc. 3. 28.
pro quo in quodam veteri codi-
ce legitur Ελμωδάμ אֱלִימֹדָם
q.d. DEUS mensurat. composi-
tum ex הַן DEUS וְ radice

מָדַד mensus est.

Ελύμας α ο, Elymas, h.e. ipso Lu-
cā interprete Actor. 13. v. 8. ma-
gus. Th. B. videtur compositum
ex הַן Deus, וְ יוֹעֵץ consilia-
rius, q.d. consiliarius Dei. Ve-
rior notatio videtur illorū, qui
derivant ab Arab. عَالِمٌ
sapiens, à R. עָלַי Hebr. la-
tere, Arabice scire.

Ελωι Deus mi. Marc. 15. vers. 34.
יהוה אֱלֹהֵינוּ vide infra θεός.

Εμμανυήλ ο, Emmanuel. Nomen
proprium Servatoris ἀκλίτον, o-
rigine Hebraum מַנּוּחַם עִמָּנוּ
compositum ex propositione עִמָּ
cum, pronomine מָנוּס, וְ no-
mine הַן Deus, quod est ex ra-
dice הַן, unde est הַן poten-
tia. Matth. 1. v. 23. quo nomine
mysterium ἀπόκρυφον unionis per-
sonalis indicatur. Nomen ergo
hoc inepte (ne quid gravius di-
cam (hodie alijs nudis imponi-
tur hominibus.

Εμμανυήλ

Ἐμμαὺς ἦ, Nomen proprium vici ἀκλῆς, Hierosolymis distantis stadiis 60. Luc. 24. v. 13. Videtur derivari à voce ἰῦμ quæ acem seu propugnaculum significat. à radice ἰῦ. In principio est heemanticum.

Ἐμμορὸς, Emmor. nomen viri ἀκλῆς. Act. 7. v. 16. Hebraum origine מרמ à radice מרמ turbari, lutosum esse vel fieri, unde מרמ lutum.

Ἐνώς ὁ, Nomen viri ἀκλῆς, origine Hebraum שנון homo. à radice שנון agritudine affici.

Luc. 3. v. 38. Est enim homo infirmus, & pluribus obnoxius morbis, quam vel ipsi cognoverunt medici.

Ἐνώχ ὁ, Enochus. Nomen viri. Heb. 11. 5. חנוך Hebraicè Gen. 5. v. 25. à radice חנך initiavit, de dicavit, instruxit. Dicitur ergo Enochus q. dedicatus & consecratus Deo. Iuda v. 14. ἔδομ δὲ Ἀδὰμ Ἐνώχ. Septimus ab Adamo Enochus.

Ἐπαινετός ὁ, Nomen viri, laudabilis, ab ἐπαινέω laudo. Rom. 16. v. 5. Thema est αἰν. Vide supra in appellatis.

Ἐπαφροδίτης ὁ, Nomen viri. ex ἐπι & ἀφρός ὁ, spuma, q. d. super quo spuma est. Coloss. 1. v. 7. Phil. 1. v. 13.

Ἐπαφροδίτης ὁ, Epaphroditus. Nomen viri, & significat venustum, compositum ex ἐπι & ἀφροδίτη ἡ, Venus, sic dicta δὲ ἀφρὸς à spuma, ut Arist. tradit, quod seminis natura sit

ἀφρώδης, h. e. spumosa. Philip. 2. v. 25. & 4. v. 18.

Ἐπικύρειος ὁ, Epicurèus. e in penultima syllabâ mutatur non in a, sed in e longum. Secta Epicureorum sic dicta fuit ab aithore, nempe Epicuro, de quâ voce lege in appellatis ἐπικύρειος, h. e. auxiliator. Act. 17. 18.

Ἐραστὸς ὁ, Erastus. Act. 19. v. 22. Rom. 16. 23. 2. Tim. 4. 10. Nomen viri Gracum, à verbo ἐράω amo. unde est ἐραστός, amabilis. in nomine proprio accentus retrahitur differentia causa.

Ἐρμῆς (Doricè ἐρμῆς) pro Ἐρμῆας. in Gen. Ἐρμῆ. ab εἶρω nuntio q. εἶρέας, & per pleonasmum Ἐρμῆς Ἐρμῆας, Mercurius. Act. 14. 12. τὸν δὲ Παῦλον Ἐρμῆον, Paulum verò nominabant Mercurium. Pro Ἐρμῆς dicitur etiam ἐρμῆς ὁ, Rom. 16. 14.

Ἐρμούλου ὁ, Nomen viri. q. d. Ex Mercurio genitus. 2. Tim. 1. v. 15.

Ἐσλι ὁ, Nomen viri ἀκλῆς. Luc. 3. v. 25. ab ἔσλη axilla, & in plurum. principes, magnates, proceres, q. d. princeps meus.

Ἐσρῶμ ὁ, Esrom, Matt. 1. 3. Nomen viri ἀκλῆς filius Iuda 1. Chron. 4. v. 1. Hebraicum origine חצרון chetzron. Graci pro ὠ posuerunt μδ. componitur ex ἄρ ἡ sagitta, à radice ἄρ ἡ hoc est, exultatio, à radice ἄρ ἡ cecinit, cantillavit. vel derivatur à ἄρ ἡ gramen, & Nun in fine est heemanticum, sicut in voce ἄρ ἡ.

Ἐὐὰ ἡ, Eva, Nomen proprium

prima mulieris, cōmunis nostra omnium parentis. Hebraicū origine חַוָּה Chavva, sic appellata כִּי הָיְתָה הוּא אִם כָּל חַיִּי quòd mater fuerit omnium viventium. Et derivatur à radice חַיָּה vixit. in pihel חַיָּה vivificavit. Dicitur Verò חַיָּה pro חַיָּה, mutato jod in vau. 2. Cor. 11. v. 3. ὁ ὄφις Ἐὐάν ἐξηπάτησε, serpens Evam decepit. Hic mutatur accentus nominativus præter morem. Rabbini illi ineptiunt, qui à חַיָּה indicavit, Vocem hanc derivāt, quòd mulier ad indicandum, deferendum Et loquendum sit prior. Nam habemus hic scripturam ipsam omni exceptione majorē, interpretem. Gen. 3. v. 20.

Εὐβούλος οὐ, Eubulus. Nomen viri, origine Gracum, compositum ex βε bene Et βούλον consilium, q. d. prudens, bene consulens. 2. Tim. 4. 21.

Εὐνείκη ης η̄, Eunice, hoc est, bona victoria, ex βε bene Et νίκη victoria. Fuit mater Timothei. 2. Tim. 1. v. 5. Vel potius ex βε Et νείκη ε̄ τὸ, contentio, jurgium, bellum νείκη ex νη̄ Et εἶπω, hoc est, non cedo. εὐνείκη ergo significat, non abs re expulstantem.

Εὐδία ας η̄, Euodia. Nomen mulieris, ex εὐ Et ὁδὸς ἡ̄, via, q. d. η̄ εὐδελόγη prosperè agens, deris wolgehet. Philip. 4. 2. Alii scribunt εὐδία, quæ vox significat bonum odorem seu bonam fragrantiam, Et appellativè legitur 2. Cor. 2. 15.

Εὐτυχὸς οὐ, Eutyclus, hoc est, felix, prosper, fortunatus, ex εὐ Et τύχη fortuna. Fuit nomen adolescentis, quem Apostolus Paulus virtute CHRISTI ex mortuis excitavit. Act. 20. 9.

Ἐφεσὸς η̄, Ephesus. Minoris Asia metropolis. 1. Cor. 16. 8. Act. 18. v. 21. Derivatur à Graco verbo ἐφίσταμαι peto, desidero, cupio, appeto. ἐφίστα δὲ ἀρετῆς virtutis est studiosum. ἐφίστα σως η̄, appetitus, desiderium. item appellatio seu provocatio à iudicio inferiori ad superius. ἐφίστα μὲ δίκης causa quæ post appellationem agitur. Suprema curia solet esse in metropoli, unde forte urbs hac nomen accepit. Gemit. ἐφεσος, Act. 18. 21. Dat. ἐφεσῶ, 1. Cor. 16. 8. Acc. ἐφεσον, Act. 18. v. 19. Hinc derivatur ἐφεσῖν ἡ̄ ἰων. Ephesinus a um. Apoc. 2. v. 1. ἐφεσῖν ἡ̄ ἰα ἰων. Ephesensis vel Ephesus, Act. 19. 34.

Ἐφραΐμ ης η̄, vide supra ἡθλαεῦ. Ἐφραΐμ οὐ, nomen propriū viri, filii secundi Josephi. Hebr. אֶפְרַיִם cuius notationem reddidit ipse Josephus pater, Gen. 41. v. 52. ubi ait כִּי הַפְרַנִּי אֱלֹהִים quia me fructuosum reddidit Deus. Est etiam nomen urbis. Job. 11. v. 54. εἰς ἐφραΐμ λεγόμενον πόλις. Metathesis, pro, εἰς πόλις τὴν λεγόμενον ἐφραΐμ.

Ζαβουλὼν Zabulon. Decimus filius Jacobi, Et sextus Lea, sic à matre Lea nominatus fuit. Gen. 30. v. 20. Hebraicè זָבֻלֹן. Est ergo nomen huius patriarchæ origine Hebraicæ זָבֻלֹן, à

radice זבל habitavit. Lea enim partu hujus sui filii latior facta & animosior dixit:

הפעם יזבלני אישי כרי ילדתי לו ששה בנים ותקרא את שמו זבלון:

Nunc tandem cohabitabit mecum vir meus, quia peperit ei sex filios: idcirco vocavit nomen ejus Zebulunem, hoc est, filium cohabitationis, id est, qui amorem mariti mihi conciliabit. Nun in fine est heemanticum. Matth. 4. 13. 15.

Zacq̄ o, Nomen viri זאק, qui fuit filius Juda ex Thamar. Gen. 38. 30. Hebr. זרח hoc est, ortus

aufgang. à radice זרח ortus fuit. 2. Sam. 23. 4. זרח שמש orietur sol. Matth. 1. 3.

Zaxxaī o, Zacchæus, nomen viri, Luc. 19. 6. 2. Syriacè זכו, hoc est, justus. à radice Syriacè זכא mundavit, justificavit. זכאי & זכאה innocens, justus. Hebraicè זכור purus fuit. Nomen ergo à justitiâ & innocentia habet, Luc. 19. 2.

Zaxac̄ias o, Zacharias. Nomen proprium propheta. Luc. 11. 6. 51. & sacerdotis. Luc. 1. 6. 13. Hebraicè זכריה Secharja, h. e. memoria Domini. compositum ex זכר memoria & יה, qua vox de solo Deo dicitur. Matth. 23. 6. 35.

Zab̄daï̄ o, Zebedæus. Nomen viri, qui fuit pater Johannis & Jacobi Apostolorum. Matth.

4. 21. Syriacè זבדי Sabbdaï. à radice זבד Zabhad, hoc est, donavit, dotavit. זבד dos. Zebedaïus ergo idem quod dotatus vel munificus.

Zav̄s dios, Jupiter. Æolicè δαῦς dios o. Nomen proprium dei fictitii seu idoli inter Gentiles. Sic dicitur δειώσθεο, Actor. 14. 6. 12. Alii derivant à δειώ irrigo. Et calos & irrigatio sunt à calo. Alii παρὰ τὸ ζῆν à vivendo. Lactantius lib. 1. c. 11. sic dictū tradit, quod primus in δειώis manserit ex filiis Saturni, quæ Eustathius vocat πειδοσπῶλα Vide Eustathium in ὀδυσσ. δ. 6. 762.

Zw̄as o, Zenas. Nomen jurisperiti. Tit. 3. 13. à Græco ζῆν, ζῆνός Jupiter. qui sic dictus fuit ab Ethnicis παρὰ τὸ ζῆν à vivendo. Zenas ergo idē est quod Jovius.

Zorob̄ab̄el o, Zorobabel. Nomen principis Hebraï זרובבל, compositum ex זר dispersus, seu peregrinus, & בבל quod est nomen urbis, q. d. exulans in regno Babylonia. Hieronym. compositum ex זה iste רב princeps בבל Babylonis. Rectius tamē videtur derivari à זרר pro זרוע satus & בבל, Babylone.

Ηλῑ Heli. Nomen viri ἠλῑ ascensus. à radice עלה ascendit. Luc. 3. 6.

Ηλῑas o, Elias, nomen propheta. 1. Reg. 17. 6. 1. אליהו Elijahus compositum ex אלהי Deus meus, & יה Dominus. Matth.

ut tener infans, sed ut adultus
⊙ pilosus, vel uti textus habet,
similis togæ villosæ. à radice
עשה fecit.

⊙ Addai ⊙ א ד , Thaddæus,
Matth. 10. vers. 3. Vide infra
⊙ אשכנז ⊙.

⊙ אַמאָג הַ, Thamar. Nomen mulie-
ris, quæ fuit nurus Juda, אַמאָג
⊙ Gen. 38. 13. תָּמָר palma. Di-
cta fuit palma à simili, Psal. 92.
v. 13. צִדִּיק כַּתְּמָר יִפְרֹחַ :
justus ceu palma florebit. Matt.
1. v. 3. ⊙ זָרָם è Thamar scil.
Judas genuit.

⊙ אֶפְרַיִם, Thara. Nomen viri אַמְלִי-
⊙ qui fuit filius Nachoris, Gen.
11. v. 24. Hebraicè תָּרַח ⊙ cum
accetur regio distinguere תָּרַח,
à radice inusitata תָּרַח ta-
râch, cujus significatio me latet
Alii vertunt odorans vel spi-
rans. à radice רוּחַ vel רִיחַ.

⊙ ΕΘΣ ε δ , Vide supra in appel-
lativis θεός, (pag. 355. 2.) Latine
Deus, quod nomen Latinum vi-
detur fluxisse ab Æolico θεός
pro ζεός, quod est à ζω vivo,
licet Latine saniori accipiatur
à nobis sensu, non pro idolo illo,
quem Jovem Gentes nomina-
runt, sed pro vero Deo, qualem
se in sacrâ scripturâ paterfecit,
nempe pro PATRE, FILIO,
& SPIRITU SANCTO.
DEUS in Hebraâ linguâ decem
nominibus seipsum nominavit,
quorû tria dicuntur ab ESSE,
ut אֱהִיָּה יְהוָה יְהִי. Tria à
POSSE, ut אֱלֹהִים אֱלֹהֵי אֱלֹהִים
Tria à P R Æ E S S E, ut

אֲדֹנָי שֵׁדֵי יְהוָה צְבָאוֹת.
Unum ab EMINERE, ut
עליון.

Singula quàm brevissi-
mè Grammaticè resol-
vemus.

⊙ יְהוָה Joho-va DOMINUS, à
radice הָהָה quæ eadem est cū
הָהָה fuit. jod in principio est
ex literis אֵתָן Ethan, sicut
Grammatici vocant, sed sub-
jiciuntur puncta non semper
eadem. Frequentissimè verò
puncta ex nomine divino אֲדֹנָי
Adonai, rarius ex nomine
אֱלֹהִים Elohim. (Et tertiam
personā futuri pro nomine pro-
prio poni nihil est novi. Vide in-
fra יִסְרָאֵל, יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל,
⊙ c.) Nequè in linguâ sanctâ
novum est, unam ⊙ eandem
vocem aliter legi juxta puncta,
⊙ aliter juxta literas. Esse hoc
nomen divinum יְהוָה pro-
prium ⊙ quidem אֱלֹהִים, in-
ter multa alia inde licet colli-
gere, quòd nunquam legatur
cum affixo.

⊙ יְהוָה videtur contractum ex nomi-
ne יְהוָה.

⊙ אֲהִיָּה ero est 1. pers. fut. Kal.
à radice הָהָה fuit. Græci in-
terpretes Verba Dei ad Moysen
Exod. 3. v. 14. אֲהִיָּה אֲשֶׁר
אֲהִיָּה verterunt, εγώ εἰμι ὁ
⊙ εἰς, hoc est, ego sum ille ENS.
Et Johannes Evangelista Hebr.
⊙ כִּי יְהוָה sic vertit Apoc. 1. v. 4.

אֱלֹהִים, A' qui EST. Ratio ho-
 rum etymorum est 1) quod so-
 lus Deus semper fuerit, sit, &
 futurus sit, Apoc. 1. 8. 2) quod
 is solus necessario sit, h. e. quod
 ita sit, ut non possit non esse,
 Malach. 3. & 6. 3) quod omnes
 creatura suum esse à Deo ha-
 beant. 4) quod omnes res non
 tantum à Deo sint condita, sed
 etiam per eundem cōseruentur,
 adeo ut sine eo ne admomētum
 quidem superesse possint. Psal.
 104. & 29. Job. 12. 7. Act. 17. & 28.
 Omnes in eo sumus, vivimus
 & movemur. 5) quod omnia
 sint propter ipsum. Proverb. 16.
 & 4. Deus omnes fecit propter
 se. 6) Quod omnes promissio-
 nes in eo sint etiam & amen,
 2. Cor. 1. & 20. sicut Deus ipse in-
 terpretatur Exod. 6. & 2. Job. 34.
 & 34. 35. 7) Quod electos suos ex
 morte peccatorum excitet eosque
 vera vitā donet. Rom. 1. & 17.
 Rom. 11. 36. Ex eo, & per eum, &
 in eum sunt omnia, ipsi sit glo-
 ria in secula.

אֱלֵּל, h. e. potens, fortis, à radice
 inusitata אֵל, unde אֱלֵּלוֹת
 ejaluth virtus, fortitudo, Psal.
 22. & 20.

אֱלֹהִים, in plur. numero
 אֱלֵּהִים, qua vox etsi sit plu-
 ralis numeri, in novo tamen Te-
 stamento, quoties de Deo dici-
 tur, singulariter redditur. à ra-
 dice אֵלֵּל hoc est, execratus
 est, quod solus Deus possit male-
 dicere & benedicere. Quicquid
 virium nobis inest, ab ipso acce-
 pimur, 1. Cor. 4. & 7. Quid ha-

bes', quod non acceperis? Vel
 potius ab אֵלֵּל Arabicè colo,
 veneror, quod Deus à nobis sit
 unice & summè colendus, quip-
 pe à quo, per quem, & propter
 quem conditi sumus: & à quo
 cœlestaturigine omnis boni ha-
 bemus, qua habemus: & porro
 accipiemus, quibus opus erit.

אֲדֹנָי, Ado-nai, Psal. 2. 4. susten-
 tator cum kamets in fine. à ra-
 dice אֲדֵּן ē. den fulcrum, basis.
 ad differentiam אֲדֹנָי qua vox
 de hominibus dicitur Gen. 19. 2.
 Hic est Rex noster, qui nos regit
 & sustentat, sine quo ne pul-
 vis quidem & umbra sumus.
 Quanti quanti sumus, ab eo su-
 mus, & ab ipso consequimur
 hanc gratiam, ut porro simus.
 Nec ullam est facinus tam te-
 trum, tam horribile, in quod
 non quilibet sibi relictus, Deo,
 manum suam subtrahente, pro-
 labatur.

אֲשַׁדַּי, Schad-dai, Gen. 28. 3. omni-
 potens, à radice אֲשַׁדַּי vastavit.

Quā enim potentia Deus omnia
 creavit, eadem omnia vastare
 & in nihilum redigere potest.
 Alii componunt ex אֲשַׁדַּי ab אֲשַׁדַּי

אֲשַׁדַּי sufficientia, quod solus
 Deus sit אֲשַׁדַּי sibi sufficiens,
 Act. 17. 25. אֲשַׁדַּי אֲשַׁדַּי אֲשַׁדַּי אֲשַׁדַּי
 & nec ullā re indigens. Omnes
 creatura ex hoc inexhausto fō-
 te habent, quicquid boni ha-
 bent, 2. Cor. 3. 5.

אֲשַׁדַּי Hel-jrn, Ps. 73. 11. Gen. 14.
 & 18. h. e. excelsus, altissimus, à
 radice אֲשַׁדַּי ascendit.

Nil

Nil ita sublime est, Inperaque
pericla tendit.

Non sit ut inferius, supposi-
tumque Deo.

Solus Deus est Rex regum &
Dominus dominantium. Hinc
omnes principes hujus mundi
(quos parasiti multi ut deastros
& omni lege solutos adorant)
tandem aliquando de admini-
strato officio reddituri sunt ra-
tionem. Non enim sunt domini
gladii, quem à DOMINO ac-
ceperunt, sed tantum ministri
ejus, Rom. 13. v. 4. Hic DOMI-
NUS potentes detrahit de solio,
Luc. 1. 52. & tennes ex sterquili-
nio evehit, Psalm. 113. 7. superbo-
rum domum demolitur 14. 11. ut
& ipsi agnoscant se pulverem
esse, & solum DEUM esse Excel-
sum, Dan. 4. v. 32. 34. 37. Vel plane
perdantur, Esth. 7. 9.

יהוה צבאות Sa'awd. Rom.

9. 20. Hebraicè צבאות exer-
cituum. Κύριος σαβαωθ, h. e.
Κύριος τῶν σπασμάτων, vel
Κύριος τῶν δυνάμεων, item Κύ-
ριος πάντων, sicut Graeci
verterunt Psalm 24. Vers. 10.
Jerem. 11. 10. Hagg. 1. 2. 9. Quo-
ties legitur יהוה צבאות
est ellipsis nominis יהוה pro
יהוה אלהי צבאות prout
plenè hac leguntur Num. 21. 14.
1. Chron. 11. 6. Psalm. 84. v. 9. &
88. v. 9. &c. Quum enim יהוה
sit nomen DEI proprium, nun-
quam legitur in statu constru-
cto, ita ut ultima litera mute-
tur, vel ut admittat affixum,
vel ut ei ך articulus prepona-
tur. Epitheto hoc summa Dei in-

dicatur potentia, ad cuius nu-
tum omnes creaturae sunt para-
rissima.

Psalm. 80. Quem siderei tremis
omnis Olympi

Coetus, & attoniti submissa
mebte tyranni.

Qui maris irati furias compe-
scit, & undæ

Dejicit insanæ tumidos ad fide-
ra fluctus.

Qui Pharon elatum letali vul-
nere stravit &c.

Psalm 119. v. 91. ἐπι τὰ οὐμπε
δοῦλα σὰ, quia omnia tibi a n-
cillantur. Est vero צבאות

momen plur. nu. gen. f. à singu-
lari צבא exercitus. à radice

צבא militavit. pluralis faemi-
num tribuitur Deo, & nom

singulare, quod omnia Deo pa-
rrant, ministrent, ac militent,

sicut exercitus & copia optimo
& elegantissimo ordine disposi-
ta, duci suo: & quanquam ro-
bore valeant, ipse tamen omni-
bus imperet, & superior sit, nec
quicquam illis absq. ejus virtu-
te & voluntate succedat. Ange-
li Deo militant, tanquam sa-
rellites ipsius, Dan. 7. 10. Ps. 103.

v. 20. Sic Luc. 2. fit mentio mili-
tia celestis laudantium Deum.

Stella Deo militant luce, calore
& influxu. Job. 38. v. 33. Esa. 40.

v. 12. elementa, meteora Job. 37.

v. 4. Psalm. 144. Vers. 6. homines
Esa. 45. 7. Prov. 21. 1. Et Joelis 2.

v. 25. locusta, melolontha, bruchè
& eruce dicuntur exercitus

Dei magnus. Si queras, cur id
genus vobes etiam manserint
apud exterâs gentes? Factum id

est quia illi sunt similes in
virtute & robore. Factum id
est quia illi sunt similes in
virtute & robore.

Factum id est quia illi sunt
similes in virtute & robore.

Factum id est quia illi sunt
similes in virtute & robore.

Factum id est quia illi sunt
similes in virtute & robore.

Factum id est quia illi sunt
similes in virtute & robore.

Videtur, quod frequentissime ejusmodi voces essent in Judaeorum ore, à quibus religionē ad Græcos, & à Græcis ad Romanos, Germanos, Gallos, Anglos &c. dimanasse constat. Hinc ex Græcorum Ecclesiā quadam peregrina voces in Latinam sunt inductæ, ut Kyrie eleison, Halleluja. Caterum ex hisce quoque vocibus colligere licet nos ab Hebraeis accepisse veritatem: Contra inter nos etiam Ethnicismi remanserunt vestigia, quæ nos docent, quales majores nostri fuerint ante sui ad Christianismum conversionem. Scribitur etiam per duplex βήτα, σαββαθ, Esa. 22. v. 12. 14. 17. 25.

Θεσσαλονικη ης η, Thessalonica, urbs Macedonia, prius Halia, hoc est, maritima, nuncupata. Sic dicta quod Philippus Thessalos ibi vicerit, q. d. victoria à Thessalis reportata. Thessalos sic dictos fuisse à Thessalo Herculis filio, testatur Natalis Comes in Mythol. p. 693. Act. 17. 1. Θεσσαλονικεύς εστί ο, Thessalonicensis. Act. 27. v. 2. Θεσσαλονικίως genit. Atticus. in fine ω pro ο.

Θεούδας α ο, Theudas x, Act. 5. v. 36. nomen pseudopropheta, q. θεών υδας currens seu fluens aqua, torrens, qui paulo post evanescit. olim υδας αλ τω, aqua, sed usitatum est υδαρ. & reddi solet per & Doricē. ποιεύμεν pro ποιέμεν. Vel sic dicitur ab Hebraeo תודאב Thodáh confessio. ubi propter dagesch lene etiam scribitur Todáh: nempe

utroque modo. Nam ꝑ precedente litera quiescente etiam in principio vocis valet idem quod ꝑ Græcorum. Et Græci dagesch lene non morantur. Sic dicunt Phariseus pro Pariseus.

Θυατείρα ων τω, Thyatira, nomen urbis in Asia minore. Apoc. 1. 11. Etymon hujus vocis me latet. Fortè ita dicta fuit q. τω θυν τεύγων victimas absumens. θυεσ τω, victima, τεύγω attero, item absumo, Apoc. 2. 18.

Θαυμάς α ο, Nomen proprium Apostoli. Syriacè ܬܘܡܘܘ Thaumō. Hebraicè ܬܘܡܘܘ geminus. Vide supra in propriis Δίδυμο, Matt. 10. v. 3.

Ἰάειρος ο, Jairus, nomen viri, Marc. 5. vers. 22. ab Hebraeo יאיר illuminabit, 3. pers. fut. hiphil, g. m. à radice יאיר lucere. Fuit nomen judicis in Israël. יאיר Jair, Judic. 10. 3.

Ἰακώβ ο, Nomen patriarchæ ἀκλιτῶν. Hebraum origine יעקוב Jabakobh, Gen. 25. 26. à nomine יעקב planta. sic dictus, quod in ipsa sui editione seu in ipso partu sequeretur Esavum fratrem, ejusque plantam manu teneret. Matth. 1. v. 2. Ἰσραὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ, Isaacus verò genuit Jacobum. Marc. 12. v. 26. ὁ Θεὸς Ἰακώβ Deus Jacobi. pro ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ. Fuit etiam Jacobus Apostolus, Johannis Evangelistæ frater, filius Zebedæi, Matth. 4. v. 21. & 17. 1. & hic numero tertius fuit. item fuit Apostolus alius Jacobus, filius Alphaei, numero nonus, Matth. 10. v. 3. qui

Do-

Domini Jesu Christi frater, hoc est, cognatus vocatur, Gal. 1.19.

Declinatur etiam more Latinorum **יאַכֹּב** & **יָעֹב**, Jacob. 1.1.

יאַמְבְּרִיס Jambres, 2. Tim. 3.8. Fuit **Διάβουμ**, alias **μαμβρῆς**. Etymologia hujus Egyptiaca vocis mihi non liquet. Video alios derisasse Mābres ab Hebraea voce **מָרָב**

rebellavit. in hiphil exacerbavit.

יאַוְנָס Jannes, 2. Tim. 3.8. De hujus vocis origine nihil certi habeo.

Sunt enim nomina illa Egyptiorum, quorum lingua nos fugit. Alij vertunt responsantem, h. e. obloquentem, obstrepentem, a radice Hebraea **עָנָה**. Drusus in Talmud scribi testatur **יוֹחָנָי**.

יאַוְנָא o, Janna, nomen viri **אַלִּיָּטוֹ**. Hebr. **יַעֲנָה** affliget seu humiliabit, scilicet superbos hostes. Luc. 3. v. 24.

יאַגֶּד o, Jared. Nomen viri **אַלִּיָּטוֹ**. Luc. 3. 37. Allegatur ex Gen. 5. v. 15. **יָרֵד** pro **יָרַד** propter accentum **Silluk** imperabit. **יָרַד**

יֶרֶדְהָ pro **יָרַדְהָ** per apocope.

3.1. f. gen. m. fut. Kal sing. num. a radice **רָדָה** **radáh** dominatus est. Psalm 72. 8. **וַיָּרֶדְהָ** pro

וַיָּרֶדְהָ & dominabitur.

יאַסֹּוֹן o, Jason, h. e. sanaturus. Nomen viri, origine Graecum, a verbo **ιαωω** (pro quo usitatum est **ιαομαι ωμαι**) Fut. **ιαωω**. Hinc est participium fut. 1. act. **ιαωων οντ** o, sanaturus. Sed differetia causa nomen proprium in Genit. abjicit **ταω**. Act. 17. 7. Rom. 16. v. 21. Fut. **ιαωωμαι**.

Ἰδουμαία as **ἷ**, Idumæa, hoc est, rufa. Regio Syria, sic dicta ab **Esau**, qui ipse **Esau** Edom dictus fuit

עֵדוֹם, de qua voce vide supra **Ἡσαω**. Marc. 3. 8.

Ἰεζαβὴλ Jezabel, nomen **ἀκλίτου** impia Regina, de qua 1. Reg. 16. 31. & 21. 5. **אִיזָבֵל** ubi insulsam

eorum notationem esse judico, qui vocem hanc componunt ex Syriaco **אִי** v. e. **זָבֵל** sterquiliniū, q. d.

sa sterquilinio. a radice Syriacā **זָבַל** stercoreare. Veri enim simile non est, regem Sidoniorum filiae

suae tam fœdum imposuisse nomen. potius videtur compositum ex **אִי** insula, Es. 20. 6. **זָבַל**

zabhal habitare, quod ominaretur, eam habitaturam esse in insula, quam habitationem omnium

amoenissimam esse, constat. Insula enim mare, quo cinguntur, habent pro manibus: omnis generis

merces importari & exportari queunt, ubi nec pascuorum, nec aquarum est defectus.

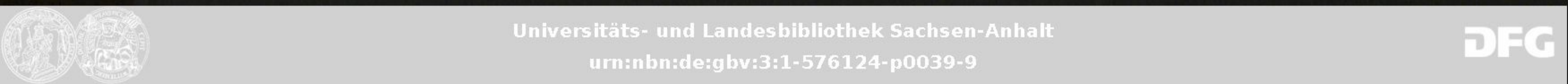
Apoc. 2. 20. scribitur per sigma. **Ἱεραπολῖς** **ἱεραπολῖς** **ἱεραπολῖς** Hierapolis, nomen urbis, q. d. sancta civitas. Col. 4. v. 13.

Ἱερεμίας a **ἱ**, est nomen Prophetæ. Jeremias. Hebr. **יֵרֵמְיָהוּ**, q. d. **יֵרֵמְיָהוּ** qui exaltabit

יְהוָה DOMINUM. pro **יְהוָה** in nominum propriorum sine saepe ponitur **יְהוָה**, in principio verò

יְהוָה verò est 3. sing. fut. hiphil a **רָם** altum esse.

Ἱεραχὼ **ἱ**, nomen urbis Palestinae in tribu Benjamin, Jericho. in

Genit. Ferichuntis. Græcè ἀκλί-
 ζον. in Genit. τῆς Ἰσειχῶ. Matth.
 20. v. 29. ἀπὸ (τῆς) Ἰσειχῶ. Feri-
 chunte. Luc. 19. v. 1. διήρχετο τὴν
 Ἰσειχῶ, transibat Ferichuntem.
 Hebr. יריח אֶרֶץ יְרֵחוֹ luna, q. d.
 ἡλιόπολις, Eünenburg. Alij ta-
 men videntur propius ἐτυμολο-
 γεῖν, qui derivant a Rad. יריח
 odorari, richen. Sic jod initia-
 le est litera heemantica. Erat
 enim urbs hæc sita in solo ferti-
 lissimo, ubi balsamum, palma,
 aliq̄ aromatica felicissime
 proveniebant. Atq̄ ita urbs no-
 men accepit à fragerantissimis
 & optime olentibus feracissimi
 soli fructibus, q. d. δῶδης bene
 olens seu δῶδία bonus odor.
 Ἰεσσαὶ ὁ, Jessai, pater Davidis. No-
 men origine Hebr. ישי Jischai
 Ruth. 4. vers. 17. Esa. 11. vers. 10.
 ישי ישי radix Jischai. à ra-
 dice ישי est ישי est, radix
 consimilis est ישי, unde est
 ישי senex. vel est אשי mu-
 nus, & jod præfixum est hee-
 manticum, nominibus proprijs
 præponi solitum, cujus radix est
 inusitata ישי 1. Chron. 2. 12.
 scribitur ישי & seq. ישי
 Luc. 3. 32. Rō. 15. 12. Christus voca-
 tur ῥίζα & Ἰεσσαὶ, radix Jessæ.
 Ἰερουσόλυμα ἡ, nomen metropo-
 lis Judææ. Bis legitur singulari-
 ter in genere fæminino. Mat. 2,
 3. & 3. v. 5. Ἰερουσόλυμα ὡν ταῖς, in-
 vent. gtn. plur. num tantum, se-
 pissimè Matth. 16. 21. Marc. 3. 3.
 Luc. 23. v. 7. Johan. 1. 19. Act. 8.
 v. 1. τὴν ἐν Ἰερουσόλοις scilicet

Ἰερου, quæ erat Hierosolymis.
 Ἰερουσαλήμ ἡ ἀκλιτον. Act. 12.
 v. 15. Latine etiam tribus modis
 flectitur. Hierosolymaæ, &
 plural. tantum Hierosolyma-
 orum, & Jerusalem. Ἰερου-
 σαλήμ, quæ voce LXX. utun-
 tur, quæ vox est indeclinabi-
 lis in utraq̄ue lingua. Hebraicè
 ירושלים Jeruscha-laim. Syria-
 cè ירושלים Jeru-schelém. He-
 braum habet speciẽ dualis nu-
 meri, sed esse singulare Synta-
 xis docet. Alij tamen ajunt, sic
 dictam hanc urbem, quòd esset
 bipartita, aliq̄ ad terrestrem &
 celestem Hierosolymã referunt.
 Sed Jebulæi, qui hoc nomen ur-
 bi indiderunt, non cogitarũt de
 caelesti Hierosolyma. olim dictã
 fuisse שׁלם Schalem eamq̄ à
 Melchizedeko conditam & sic
 denominatã esse, sit probabile,
 partim quòd legamus Gen. 14. 18
 מֶלֶךְ שְׁלֵם מַלְכֵי-צֶדֶק nec-
 nõ Ps. 76. 3. יְהוֹבֵשׁ שְׁלֵם סוֹכֵוֹ
 Est enim schalemi, (h. e. Hiero-
 solyma) tentorium ejus (nem-
 pe DOMINI.) & quòd histo-
 riographus Joseph. lib. 3. de bello
 Jud. c. 18. Antiq. lib. 1. c. 10. idem
 attestatur. Videtur verò Mel-
 chizedek, vir admodũ pius, cul-
 tor Dei, & typus JESU CHRI-
 STI urbem hanc sic denominaf-
 se à pace, prout Apostolus Heb.
 7. hæc interpretatur, respiciens
 ad JESUM CHRISTUM,
 quem Esaias cap. 9. v. 7. vocat
 שְׁרַר שְׁלֹום principem pacis,
 qui ibi docuit, qui ibidem se pro
 nobis

nobis obtulit & immolavit in altari crucis, quâ morte Deum nobis placavit, nobisq; pacē erga Deū acquisivit, Rō. 5. 1. sicut ipse Dominus testatur Job. 16. 33. ut in ME pacē habeatis. Job. 14. 27. pacem MEAM do vobis. Sed urbs hac postea à Jebusais, hominibus profanis, aucta & munita, dicta fuit ירושלים Jeruschalaim. nō ut quidā notāt à יראו videbunt, & שלום pacē. Nam Jebusai, quorū pectora luce verbi divini nō fuerunt illustrata, de istâ pace nunquā cogitarunt. Sed ירושלים dixerunt, q. d. יראו שלום Jeruschalaim, hoc est, timete Schalemum vos adversarij, quibus verbis hostibus terrorē incuteve voluerūt. יראו Jeru est imperati vi Kal. (pro יראו regulariter, ad differentiā יראו videbunt) à radioe יראו timuit, reformidavit, & שלום Schalem, quæ vox Apostolo interprete idem valet quod שלום pax. Etymologiam hanc ipse comprobant historia. Josua urbem hanc omnium munitissimam expugnare nō potuit, Josua 18. 6. 28. Victoria hac reservata fuit Davidi, 2. Sam. 5. 8. ubi Jebusai de deditioe postulati, propugnaculis tanta urbis freti, riserunt Davidem, & copias ejus, dicētes, quod propugnaculum istud vel à cecis & claudis possit defendi. ubi alij intelligūt idola Jebusaorū, quæ oculos ha-

bent & non vident: & pedes, nec ambulant. Sed ut patet ex vers. 8. argumentatio est à minori, q. d. Milites nostri bellicosissimi facile vos propulsabūt, quia vel claudi & cæci in tātis propugnaculis facile id prestare possent. Dicta quoq; fuit hac urbs Jebus, ut liquet ex Jud. 19. 10. à radice בוס pedibus proculcare, q. d. tanto propugnaculo hostes facile posse prosterni & pessundari. Hinc יבוסי Jebusæus, cujus gentis quoq; mentio fit Gen. 10. 6. 16. Ἰεφθαίτης ὁ, Hierosolymitanus. Marc. 1. 5. οἱ Ἰεφθαίται Hierosolymitάνι. Ἰεφθὰς ὁ, Jephthe. Heb. 11. 6. 52 nomen viri ἀκλίσεν. Hebraicè יפתח Jiphtach. à rad. פתח aperuit, q. d. apertor. Filius Gilhadis ex meretrice, judex in Israele. Jud. 11. 6. 1. jod in principio est litera heemantica nominibus proprijs preponi solita. Deut. 23. 6. 1. 2. legimus, spurios & illegitimè natos ad munus publicum nō esse admittendos, quâ lege Deus ostendit, quanto opere labem hanc detestetur. Cur ergo, inquis, Deus Jephthen, ex scorto natū profecit populo suo? Resp. Deus non sibi, sed nobis leges præscripsit. Et in lege, de quâ paulò antè, Deut. 23. 1. 2. Deus in eo, qui publicum officium debebat administrare, requirit 1. ne sit ignavus & fracto animo, prout solent esse castrati. 2. ne sit infamis, qualis est spurius, qui Hebraicè nominatur ממזר à זר extraneus, quod spurius ad familiam non perti-

neat. 3. ne sit ex alienigenis ho-
stibus, aut incredulis. Secundū
requisitum Jephthen à munere
magistratū prohibere potuisset,
nisi Deus eum vocasset, & nisi
Deus extraordinarijs eū orna-
set virtutibus, quarū splendor
infamiae illius nebulas dispulit.
Fateor spurios plerūq; justo Dei
judicio esse malitiosos, sed Deus
hic excipit, quos vult excipere.
Ἰεχωνίας ἁ δ, Jechonias. Matth. 1.
v. 11. Hebraicè כְּנִיָּהוּ conjahu
per apharesin, pro יְכֻנִיָּהוּ Je-
chonjáhu, hoc est, preparatus à
Domino. Vox composita ex dua-
bus, nempe ex verbo כָּנָה prepa-
rare, & יְהוָה DOMINUS.

ἸΗΣΟΥΣ ἁ δ, JESUS, hoc
est, Servator, Salvator, σωτήρ.
Hebraicè יְהוֹשֻׁעַ Jehoschua,
quam vocem LXX. semper ver-
terunt Ἰησοῦς Jesus, & quam
Apostoli retinuerunt in N. T.
Primus, cui hoc nomē fuit, erat
filius Nun, Moysis successor, (Act.
7. v. 45. Heb. 4. v. 8.) qui popu-
lum in terrā promissam intro-
duxit, qui typus fuit Veri hujus
JESU, cujus herois virtutes &
laudes lege Num. 13. v. 9. 17. &
27. 18. & 34. 17. Deut. 1. v. 38. &
34. 9. Josue 3. 7. Derivatur à ra-
dice יָשַׁע, unde est nomē יְשׁוּעַ
salus. in hiphil יְשׁוּעַ serva-
vit, salvavit, salutem prestitit.
Psalm. 20. v. 7. & 34. 6. &c. jod
prefixum est hec manticiū, quod
nominibus proprijs preponi so-
let. Notatio est ab effectu. Jesus
nempe CHRISTUS, filius Dei
unigenitus, natus ex Maria vir-

gine, dicitur à solvando, quia
nos salvat ab omnibus pecca-
tis nostris. quæ etymologia est
ipsius angeli, à Deo ablegati ad
Josephum, Matth. 1. v. 21. atque
ita nomen JESUS nobis est in-
star brevis Evangelij. Verum
enimvero et si hoc nomen etiā
alijs fuerit impositum, Act. 7.
vers. 45. Col. 4. vers. 11. 1. Sam. 6.
2. Reg. 23. Hag. 1. Zach. 3. Joseph.
antiq. lib. 11. 7. tamen huic Ser-
vatori nostro competit κατ' ἐξο-
χλή. Josua nomen hoc fuit indi-
tum singulari Dei providentiā,
tanquam typo futuri & veri
hujus Salvatoris, qui tantum
temporalem salutem populo at-
tulit. Reliquis, qui hunc secuti
sunt, idem nomen fuit tributū
à parentibus, more nostrorum
hominum, qui usitatis & tritis
nominibus liberos suos in bap-
tismate solēt denominare, qui vel
nomen habuerunt sine re: vel
tantum externè & corporaliter
populum juderunt. Noster verò
Salvator, Dominus ille gloria,
nomen hoc accepit ex immuta-
bili Patris decreto (sicut legimus
Luc. 2. Vocatus est hoc nomi-
ne ab angelo, priusquam in
utero matris conciperetur). &
ille solus plenè nos liberat ab
omnibus corporis & anime ma-
lis. Col. 2. 20. In ipso estis con-
summati. 1. Joh. 1. v. 17. Sanguis
JESU CHRISTI mundat
nos ab omni peccato. Rom. 8.
v. 1. Nulla condemnatio est in
ijs, qui sunt in CHRISTO
JESU. Act. 4. Non est in alio
salus. Johan. 14. 6. Nemo venit
ad PATREM, nisi per ME.
Sicut

Sicut Josua populū carnalē in-
 greduxit in terrā promissā, la-
 ete & melle fluentē, typū cali &
 vite aeternae: ita JESUS CHRIS-
 TUS populū Dei spiritualem,
 hoc est, Ecclesiam electorum in
 celū introducit. Syrus in N.T.
 scribit יושׁו. Syri enim nō ha-
 bēt pathahb gēuba. Alij יושׁו,
 quorū nominum ratio est eadē.
 Ἰκόνιον & ἴ, Iconium, celeberrima
 urbs Lycaonia, Act. 13. 51.
 de quā Plinius lib. 5. c. 27. cujus
 Lucas etiam meminit Act. 14.
 v. 1. & Paulus 2. Tim. 3. v. 11. in
 quā Paulus & Barnabas Evan-
 gelium docuerunt. Fortassis sic
 dicta fuit παρὰ τὸ ἰκένω venien-
 do. Doricē spiritus asper muta-
 tur in tenuem. Vel pro εἰκόνιον
 dixerunt ἰκένιον, quod est à no-
 mine εἰκὼν ὄν & ἴ, imago.
 Ἰλλυρικόν & Illyricum, regio Epiro
 contermina, Italia propinqua,
 Rom. 15. v. 19. Sic dicitur ab Il-
 lyrico Cadmi filio, qui sic dictus
 videtur ἀπὸ τῆς λύρας, Lyrā. unde
 λυραῖος & ὄ, Lyricen, Lyricus.
 Vide Mythol. Natalis Comitibus
 lib. IX. pag. 987. [qui ait Poly-
 phemo, de quo apud Theocri-
 tum, tres fuisse filios, Celtum, à
 quo orti sint Celtæ, Illyrium à
 quo sit Illyris, & Henetum à
 quo descenderint Veneti.
 Ἰόππη ἢ ἴ, Joppa. יפֿו Japho, pul-
 critudo. oppidum Syriae in mon-
 te situm, unā cum portu, qui à
 Barbaris nunc Sappho appella-
 tur, Jos. 19. 45. 2. Chron. 2. v. 16.
 Jona 1. 3. à radice יפֿו pul-
 cher fuit. יפֿו pulchrum &

venustum reddidit. Act. 9. 36.
 Ἰορδάνης & ὄ, Jordanes. Nomen flu-
 vij Judææ, qui baptismo CHRIS-
 TI, alijsq. stupendis DEI mi-
 raculis est nobilissimus. Hebr.
 ירדן Jarden vox composita, ex
 Jor & dan, qui sunt duo fontes
 ad radices Libani, ex quibus
 coeuntibus hic fluvius oritur,
 more Rheni nostri duobus à fo-
 tibus, ex ipsis Alpium visceri-
 bus scaturientibus, facti. Vel de-
 rivatur à radice ירדן Jarad de-
 scendit. & Nun in fine est hee-
 manticum. Vel ex ירדן Jeor flu-
 vius & dan. Defluit enim à
 Dan, & est eximia dulcedinis,
 Gen. 13. v. 10. Vel ex ירדן descen-
 dens, & ירדן quod ex Dan descē-
 dat. Regiones amoenissimas præ-
 terlabitur, & lacum quem N.
 T. mare Genesareth vocat, effi-
 cit, ex quo tandem in mare mor-
 tuum abit, & ab eodem absor-
 betur. Matth. 3. v. 5. 13. & 4. v. 15.
 25. Marc. 3. v. 8. Suidas. Ἰορδάνης
 ὁ ποταμός. ἐκλήθη ἵ ἔτιω Ἀλφ. &
 συμμίζουσας δύο ἅμα ποταμούς,
 Ἰορ καὶ δάνω. Hieronym. in
 quest. Hebraicis. Dan unus è
 fontibus est Jordanis. Alter
 vocatur Jor, quod interpreta-
 tur רַי. דגון. Duobus ergo fonti-
 bus, qui haud procul distant, in
 unum rivum federatis, Jorda-
 nes deinceps appellatur.
 Ἰούδας & ὄ, Judas. Nomen patriar-
 chæ יהודה Jehuda, à verbo
 יהרהר confessus est, laudavit.
 à radice ירדן projecit. q. ce-
 lebrationis filius, quod mater à

partu ipsius Deum celebrasset, Gen. 29. 35. Mat. 2. 6. ἐν τοῖς ἡγεμό-
σιν Ἰούδα (Gen.) inter duces Judæ
Joh. 13. 26. δίδωσιν Ἰούδα (Dativ.)
dedit Judæ. δίδωσιν pro δίδωκε
est enallage temporis. Luc. 22. 3.
εἰσὶν ἡμεῖς εἰς Ἰούδα. (Accus.)
ingressus est Satanas Judæ,
sc. Iscarioten, proditorē. Luc. 22.
48. Voc. Ἰούδα φίλημακ παρὰ δι-
δος; Juda an osculo prodidit?
Primo omnium hoc nomen im-
positum fuit quarto Jacobi pa-
triarchæ filio. Genes. 29. 5. 15. ubi
etiam ratio hujus nominis
redditur. Dixit enim Lea, cele-
brabo יְהוּדָה, hæc vice Domi-
num, idcirco vocavit ejus no-
men Jehudam. יהוה יהודה Ps. 76.
2. נֹרַע בְּיְהוּדָה אֱלֹהִים
Notus est in Jehuda Deus. ubi
per Judam metonymicè intelli-
guntur posteri Judæ, & synecdo-
chicè omnes Israëlita, nempe per
synecd. speciei. Deinde multi alij
ita dicti fuerunt, uti patet
ex libris Machabæorum, 1. Ma-
chab. 2. 5. 4. Act. 5. 37. & 15. 5. 22.
Duo quoque Apostoli eodem no-
mine fuere appellati, quorū u-
nus differētia causâ dictus fuit
Iscariotes, alter Matth. 10. 5. 3.
Lebbæus, cognomento Thad-
dæus. Judæ. 5. 1. Vocatur filius
Jacobi & κατ' ἄρσιν, Joh. 14. 22.
ἐξ ὁ Ἰουδαίου. Proditor vo-
catur Iscariotes אִשְׁכֵרְיֹוֹת
Isch kerjoth, h. e. Kerjethensis,
ab oppido Judæ, Jos. 15. 25. Fran-
ciscus tamen Junius de Vero
hujus Viri etymo in Comment.
sup in Judam Apostolum, tom. 1.

operum ipsius pag. 1269. sic scri-
bit. Est autem Iscariotes non à
falso aut mendacio ita dictus (à
אִשְׁכֵרְיֹוֹת) ut quidam putaverunt,
non à gente & natalibus, ut alij,
(& nos ipsi paulò antè) sed
aut à recipiendo & observando
aut occidendo, quod Syri di-
cunt (אִשְׁכֵרְיֹוֹת) secar: unde forma-
tum escariuta (marsupium) quòd
marsupium haberet, essetque ve-
lut quæstor ærarij, ad conven-
tum hunc pertinentis Joh. 13.
5. 29. quòd ærarium furatus di-
citur Johan. 12. 5. 6. Aut & ἐξ-
αἵμα ab eo, quòd fauces sibi ipse
strinxerit & sese strangulave-
rit, (quòd eodem verbo signifi-
catur) ut refertur Mat. 27. 5. &
Act. 1. 18. Hactenus Fr. Junius.
Ἰουδαία ἡ γῆ, Judæa. Act. 1. 8.
nomen regionis, quæ olim voca-
ta fuit Palæstina à Philistæis.
Galilæa tamen & Samaria non
ad Palæstinam, sed Phœnicem
pertinebāt. Johan. 4. 3. Reliquæ
Judæam, h. e. ex Judæa discessit
in Galileam. A morte Salomo-
nis scissus fuit Israël Decem tri-
bus defecerunt à Rehabeamo
ad Jerobeamum Ephratæum, 1.
Reg. 12. 10. Duæ tantum tribus,
nempe tribus Judæ & Benjamin
perstiterunt, & Davidis semini
adheserūt, unde illæ duæ tribus
appellantur domus Davidis,
regnum Judæ: Decem verò tri-
bus, quæ defecerant, vocantur
regnum Israël, domus Jacobi
& Josephi, Ephraim, regnum
Samaria Judæa etiã dicta fuit
Canaanæ. Peleseth filius fuit
Canaanis, & Canaan filius
Chami, cui Noëus maledixerat.
Voca-

Vocatur etiam Hebr. 11. 9. terra promissionis, h.e. promissa, das gelobte oder das verheissene land. item terra sancta.

Jesraël vel Jezrael, יִזְרְעֵאל Jisraël compositum ex יִזְרַע semen & אֱלֹהִים Deus, q.d. semen Dei. nomen urbis. 1. Reg. 21. 1.

יִשְׂרָאֵל Jisraël, compositum ex יִשְׂרַע princeps & אֱלֹהִים Deus, q.d.

prinreps seu victor DEI, Gen. 35. 10.

Ἰσραήλ ὁ, nomen indeclinabile. Num verò homo Deū potuit vincere? Filius Dei, aternus Ἀό-

σολος, φιλαυθροπότος & more hominis cū patriarcha lusit, Prov. 8. 31. unā manu cū eo luctat, alterā eidē opitulatus fuit. cognominatus ita fuit Jacobus patriarcha ab ipso DEO Gen. 35. ponitur deinde pro gente, Rom. 9. 6.

Ἐξ protota Ecclesia Gal. 6. 16. ἰσραηλιτὴς est ἰσραηλιτῆς & ὁ, Joh. 1. 48. ἰσραηλιτῆς ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι, Israëlita in quo dolus non est. Act. 2. 22. ἀνδρες ἰσραηλιταί, viri Israëlita. Populus Israëliticus quoq; dictus fuit יִשְׂרָאֵל Deut. 32. 15. q. d. erectus à R. יִשְׂרָאֵל erectus fuit. Deut. 33. 5. Moses erat rex in Jeshyrun.

Ἰούλιος ὁ, Julius. Nomen proprium viri, origine Gracum, à nomine Ἰούλος ὁ, lanugo prima ex puberum genis efflorescens, παρὰ τὸ ἰέναι, à prodeundo. ἰέναι ire, ἰέναι, mittere. Act. 27. 6. 1. Ἰουλία αὖτις ἡ, Julia. Rom. 16. 6. 15. nomen multeris.

Ἰουλιανὸς ὁ, nomen proprium viri, cognati Pauli & in vinculis socii, Rom. 16. 7. Derivatur à nomine Junius, qui mensis à junioribus dictus est quemadmodum Majus à majoribus. Junij autem appellati. qui mense Junio nati fuere.

Ἰὺστος ὁ, Justus nomen proprium viri Latinum. Act. 18. 7. Coloss. 4. 11.

Ἰσαάκ ὁ, Isaacus. nomen patriarcha, filij Abrahami, diuinitus ei impositum. Heb. יִצְחָק Gen. 17. 6. 19. scribitur etiam per יִשְׂחָק à radice יִשְׂחַק vel יִשְׂחַק rifit. Gen. 21. 6. omnis qui audierit, arridebit mihi. יִצְחָק לִי hoc est, gratulabitur mihi & etula Isaac, ergo idem valet quod יִצְחָק h. e. ridebit, quod est 3. pers. g. m. sing. num. fut. Kal. à radice יִשְׂחַק rifit.

Ἰσαίας ὁ, Isaias. Matth. 27. 9. Vide supra Ἡσαΐας.

Ἰσαχαρ ὁ, Isachar, Apoc. 7. 7. filius Jacobi ex Lea uxore. Gen. 30. 18, nonus ordine יִשָּׁשכָר Jissachar, cōpositū ex יִשְׂחַק est & שְׂכָר שְׂכָר merces, quorum illud est à radice יִשְׂחַק, hoc verò à radice שְׂכָר mercede cōduxit, שְׂכָר mercenarius. q. d. est merces. h. e. Deus mercedem, quam dederam Rachel, abunde cōpensavit, pro floribus accepi filium. In memoriam ergo tantæ mercedis, quā maritum conduxerat, filium suum vocavit filium mercedis, Gen. 30. 16.

Ἰσμαὴλ ὁ, vide paulò ante Ἰσδὰς.

Ἰσμαὴλ ὁ, Ismael nomen viri qui fuit filius Abrahami ex pellice

mine Junius, qui mensis à junioribus dictus est quemadmodum Majus à majoribus. Junij autem appellati. qui mense Junio nati fuere.

Ἰὺστος ὁ, Justus nomen proprium viri Latinum. Act. 18. 7. Coloss. 4. 11.

Ἰσαάκ ὁ, Isaacus. nomen patriarcha, filij Abrahami, diuinitus ei impositum. Heb. יִצְחָק Gen. 17. 6. 19. scribitur etiam per יִשְׂחָק à radice יִשְׂחַק vel יִשְׂחַק rifit. Gen. 21. 6. omnis qui audierit, arridebit mihi. יִצְחָק לִי hoc est, gratulabitur mihi & etula Isaac, ergo idem valet quod יִצְחָק h. e. ridebit, quod est 3. pers. g. m. sing. num. fut. Kal. à radice יִשְׂחַק rifit.

Ἰσαίας ὁ, Isaias. Matth. 27. 9. Vide supra Ἡσαΐας.

Ἰσαχαρ ὁ, Isachar, Apoc. 7. 7. filius Jacobi ex Lea uxore. Gen. 30. 18, nonus ordine יִשָּׁשכָר Jissachar, cōpositū ex יִשְׂחַק est & שְׂכָר שְׂכָר merces, quorum illud est à radice יִשְׂחַק, hoc verò à radice שְׂכָר mercede cōduxit, שְׂכָר mercenarius. q. d. est merces. h. e. Deus mercedem, quam dederam Rachel, abunde cōpensavit, pro floribus accepi filium. In memoriam ergo tantæ mercedis, quā maritum conduxerat, filium suum vocavit filium mercedis, Gen. 30. 16.

Ἰσμαὴλ ὁ, vide paulò ante Ἰσδὰς.

Ἰσμαὴλ ὁ, Ismael nomen viri qui fuit filius Abrahami ex pellice

Hagar. Hebr. **יִשְׁמַעֵל**. Vox
 cōposita ex duabus. **יִשְׁמַע** ex-
 audiet est 3. sing. g. m. fut. Kal. à
 Rad. **שָׁמַע** exaudivit, **יְהוָה**
 DEUS. Ratio hujus Etymi le-
 gatur Gen. 16. v. 11. υἱὸς τῆς παύ-
 ρου, filius ancilla Gal. 4. 30.
 Ἰταλία as ἡ, Italia, nobilissima to-
 tius mundi peninsula, pars Eu-
 ropæ, ita appellata ab Italo re-
 ge, vel à pascuorum **ἴτι** vitulo-
 rum præstantiâ. ἴταλ **ἴτι** & ὄ, vitu-
 lus, Heb. 13. 24. ἰταλικὸς ἡ ἐν, Ita-
 licus seu Latius, seu Latinus a
 um. Act. 10. 1.
 Ἰτραχία as ἡ, Itræa. nomen regio-
 nis Trachonitidis juxta deser-
 tum Arabia, cujus Tetrarcha
 fuit Philippus, Luc. 3. v. 1. sic di-
 cta à **יִטְרוֹ** Jetur, qui fuit filius
 Ismaëlis. **יִטְרוֹ** verò videtur di-
 ci, à voce Hebræa **יִטְרוֹ** ordo, fe-
 ries. Vel ἰτραχία derivatur à
 voce Chaldaica **יִטְרוֹ** & Syriac-
 a **יִטְרוֹ** mons. Dan. 2. v. 35.
 Fuit enim regio montosa.
 Ἰωάθαμ ὁ, Joatham. Nomen viri
 ἀκλιτον. Hebr. **יֹוֹתָם** Jotham,
 2. Chron. 26. 21. à radice **יָתַם**
 perfectus fuit. Psalm. 19. v. 14.
יָתַם אֲנִי tunc perfectus ero.
 Ἰωάννα as ἡ, Johanna, nomen fa-
 minæ. Luc. 8. 3. Vide Ἰωάννης.
 Ἰωνάν ὁ, Jonan nomen viri ἀκλιτον.
 Luc. 3. 30. Hebr. contractum ex
יְהוֹנָתָן. Vide vocem sequen-
 tem Ἰωάννης.
 Ἰωάννης & ὁ, Johannes, nomen ab-
 terius Elie, Jesu Christi prodro-
 mi seu præcursoris, cognomento
 Baptista, Luc. 1. v. 63. Fuit enim

primus, qui jussu Dei baptizatus
 fuit, Job. 1. v. 33. Est verò nomen
 origine Hebraum **יְהוֹחָנָן** Jocha-
 nan, 1. Chron. 12. v. 12. Jerem. 41.
 Scribitur etiam **יְהוֹחָנָן** Jeho-
 chanan, 1. Chron. 26. v. 3. Et u-
 tramq; idem significat. composi-
 tum ex **יְהוָה** quod est no-
 men Dei proprium, & **חַן** gra-
 tia, quod est à **חָנָן** gratiofus
 fuit, q. d. gratia Dei, Gottes-
 gnad. Fuit etiam nomen Apo-
 stoli, fratris Jacobi, quorum pa-
 ter Zebedæus dicebatur, Matt.
 4. 21. qui, ut à Johanne Baptista
 distinguatur, Apostolus **Ἰωάννης**
 Evangelista dicitur. item ὁ θεολό-
 γος καὶ ἐξοχλῶ. Scripsit non
 tantum Evangelium, sed etiam
 tres epistolas & Apocalypsin. Et
 hic fuit discipulus, quem Jesus
 Christus cateris impensius dili-
 gebat, Johan. 13. 23. Legitur eti-
 am Genitivus τῷ Ἰωάννᾳ tan-
 quam à nominativo Ἰωάννης.
 Luc. 3. 27. sed **Ἰωάννης** est casus
 usitatus. Matt. 11. 7. οἱ ἄγγελοι
 εἰς Ἰωάννην, propheta usq; ad Jo-
 hannem. item Johannes qui **Ἰωάννης**
 Marcus. Act. 12. 12. Dat. τῷ Ἰωάν-
 νῃ, Luc. 7. 18. Accus. τὸν Ἰωάννην,
 Luc. 9. 9. Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα,
 Johannem ego decollavi.
 Sūt verba Herodis tyrāni. Græci
 in medio aspirationē omittunt
 ex more & proprietate lingua.
 Latine perperā scribitur Joannes.
 Respiciendum enim est ad
 primā ejus originē, ubi non sim-
 plex, sed duplex est aspiratio.
 Ἰωάννης ἢ ὁ, nomen viri, Luc. 3. 27.
 idem.

Ἰωάννης

voto matris Rachelis. Genes. 30.
v. 24. Est verò יוסף 3. sing. g. m.

fut. hiphil à Rad. יסף addidit.

in N. Test. legimus de quatuor,
quibus hoc nomen fuit, 1) de Jo-
sepho Arimathæo Luc. 23. v. 15.
2) de Barsaba Act. 1. v. 23. 3) de
Jacobi filio, patriarcha. Act. 7. 9
4) de marito Mariæ Virginis, qui
pater CHRISTI putabatur.
Matth. 13. 55. Luc. 3. 23.

Ἰωάνης ὁ Ἰωσή vel Ἰωσή ο, Nomen
viri Ἰωσή. Act. 4. v. 36. Luc. 3.

v. 29. Matth. 27. v. 56. Hebraicè
יוסף à radice ישה, unde
est יש est, vel à ישש senex.

Job. 12. 12. חכמה בישישים

in senibus est sapientia. Ἰωάνης
ergo est idem quod γέρον, q.
d. γῆν ὄρων, terram intuens, si-
licernium, steinalt. silicerni-
um tamen senex non dictus.

quod incurvatus cernat sili-
ces, sed à silendo. Vide Forum
Romanum. Drusus in priore
commentario, ad Voces N. T. Jo-
ses idem cum Joseph, ut To-
bit Tobis, Goliath Goliath,
Hannibal Annibas, Hebraei pro
יוסף abjecta ultima יוס, unde
Joses, sicut à ישו Jesus, Græci enim addunt in fine
σῆμα.

Ἰωσίας ο, Josias. 2. Reg. 22. v. 3.

Hebr. יוסיהו Josijahu, ex

שן ignis יהוה Dominus.

q. d. ignis Domini. Matth. 1.

v. 10. 11.

Καϊάφας ο, Cajaphas. Nomen
pontificis, qui fuit tempore
Christi, Luc. 3. v. 2. Matth. 26.

vers. 57. Joh. 11. v. 49. Syriacè

קאפא Cajapha, à radice קוף
circumire, q. d. circuitor.

Καϊν ο, Cain Nomen primi fratri-
cida, Gen. 4. 1. Hebr. קין Kain

possessio, acquisitio. à radice
קנה acquisivit, possedit. sci-

licet usater latabatur se virum
(i. e. filium) acquisisse à DO-
MINO. Juda v. 11. ὄπι τῆ ὁδῶ
Καϊν ἐπορεύθησαν, quia viam
Cain ingressi sunt, hoc est, cru-
deles sunt, & profusione sangui-
nis gaudent.

Καϊνὰν ο, Cainan. Nomen viri in-
declinabile. Gen. 5. 9. Hebr. קינן

possessor vel emptor, & sic est
à radice קנה acquisivit. vel à

radice קנן nidificavit, q. d. ni-

dificator. vel à קון in pihel

קינן lamentatus est, q. d. la-
mentator. Luc. 3. 36.

Καϊσαρ ο, Cæsar. Matth. 22. 17.

Nomen primi Monarchæ inter
Romanos, à quo Cajo Julio Cæ-
sare ceteri Imperatores Romani
dicti fuere Cæsares. Nomen hoc
Latinum est origine. Dicitur ita
aliis videtur vel à cæso matris
utero: vel à casarie, hoc est, co-
mâ, cum qua ortus fuit: vel ut
alii volunt, à cæsis oculis. de cu-
jus nominis ratione consule Plin-
ium, Servium & Spartianum.
Postremam notationem Sueton-
ius refutat de Jul. Cæs. cap. 45.
ubi scribit, eum nigris vegetis &
oculis fuisse præditum.

Καϊσαρέα ο, Cæsareâ. Act. 9.

v. 30. urbs maritima Palestine,
in littore maris mediterranei
sita, quam Herodes Ascalonita,

pa-

pater Herodes Tetrarcha in honorem Augusti Caesaris instauravit, qua prius πύργος turris Stratonis vocabatur, de qua Josephus lib. 1. belli Jud. c. 3. § 16. Plin. lib. 2. c. 13.

Κανὰ ἡ, Nomen urbis ἀκλήσων. Genit. τῆς Κανᾶ, Johan. 21. v. 2. Dativus tamen declinatur τῇ Κανᾶ, Joh. 22. 11. Accus. τὴν Κανᾶ, Joh. 4. 46. Hebr. קנָה Josua 19. v. 28. אֶקָן, hoc est, nidus, quod est אֶקָן nidificare &c. Vel significat possessionem, à radice קָנָה acquisivit, possedit. Vel ita dicta fuit à קנָה Canna, calamus vel arundo. Fuit verò duplex Cana, major & minor. De hac legimus Ioh. 2. v. 1. de illa Josua 19. 28. qua sita fuit in tribu Aser. Minor pertinebat ad tribum Zabulon.

Κανωίτης ὁ, Cananites. Matth. 10. v. 4. sic dictus fuit cognomento Simon. Est verò Cananites interprete Lucā c. 6. v. 15. idem quod ζηλωτὴς ὁ, æmulator, zelotes. origine Hebr. קָנִי, Exod. 20. v. 5. קָנִי idem. Josua 24. v. 19. à radice קָנִי zelotypus fuit. Dicitur ζηλότυπος Gracè quasi zelo percussus.

Κανδάκη ἡ, Candace, nomen commune omnibus Æthiopum reginæ, Act. 8. 27. Vox est origine Æthiopica, quam linguam ignoramus. Alii conjectant vocem esse compositam ex קָנָה acquisivit, & Syriaco קָנָה mundus fuit. Hebraicè קָנָה q. d. munda possessio, quibus tamen repugnat orthographia

Syriaca, qua nomen hoc scribitur קָנָה cum ק koph in fine non cum ק caph finali.

Καπερνάου ἡ, Capernaum. Nomen ἀκλήσων oppidi Galilææ juxta lacum Genesareth, ubi Christus habitavit, Matth. 4. v. 13. Syriacè קֶפְרִנְחָיִם Cepharnáchum vel Capharnáchum. Hebraum origine ex קָפָר vicus, villa, 1. Sam. 6. 18. נַחֲם consolatio, q. d. vicus consolationis. Consentit Hieronymus in libro interpretationum, ubi ait, Caphernaû, ager aut villa cū consolationis. & Hesychius καπερνάου χωρίον παρακλήσεως.

Καππαδοκία ἡ, Cappadocia. Asia regio. Nomen habet ab amne Cappadoce. 1. Petr. 1. vers. 1. Act. 8. vers. 27. cujus incolæ dicuntur Cappadoces. Syriacè קַפְרוּקִיָּא Caphdukija. Hebraicè dicitur קַפְתֹּר Kaphthor, h. e. globus etn fugel. Amos 9. v. 7. Gen. 10. 14. unde קַפְתֹּרִים Cappadoces. Deut. 2. v. 23. Hoc verò posset videri conflatum ex קָפָה incurvavit, & תֹּרַה exploravit.

Κάρπῳ ὁ, Carpus, nomen viri. 2. Tim. 4. 12. Vox Græca est, Latine fructus.

Κεγχρεῶν αἶψ, Cenchrea, arum. Nomen loci, videl. portus Corinthiorum ad sinum Saranicum, distans ab urbe stadiis LXX. Strabo lib. 8. sic dicta à Græco nomine κένυρ & ἴμιλιον. quòd circa eum locum legumem illud copiose creseceret. Act. 18. v. 18. Roman. 16. v. 1.

Alii scribunt $\kappa\epsilon\gamma\chi\epsilon\acute{\alpha}\nu$, sed mendosc.

$\kappa\epsilon\delta\rho\omega\nu$. $\acute{\alpha}$, Kedron. Nomen torrentis indeclinabile, Hebraum origine קדרון Kidron. à radice

קדר obscuratus fuit. unde be-

noni קדר atratus, pullâ & lu-

gubri incedens veste. *Esalm.* 35.

v. 14. *Job.* 5. v. 11. Torrens ille di-

ctus fuit קדרון h. e. tenebrico-

sus à profunda ק obscurâ & val-

le, per quam decurrit. *Joban.*

18. 1. $\tau\omega\nu\ \kappa\epsilon\delta\rho\omega\nu$ pro קדרון . Sic

legimus *1. Reg.* 15. v. 13. $\epsilon\nu\ \tau\omega\ \chi\epsilon\iota$

$\mu\acute{\alpha}\rho\tau\omega\ \tau\omega\ \kappa\epsilon\delta\rho\omega\nu$, non $\tau\omega\nu\ \kappa\epsilon$

$\delta\rho\omega\nu$.

Κηφᾶς ἁ ὁ , Kephás. Sic dictus fuit

Simon frater Andrea, à Seruatore.

Matth. 16. 18. ex eventu. Sic

Jacobus dictus fuit Israël Ab-

ram Abraham à promissione il-

li factâ. Saul dictus fuit Paulus

nomine Latino, quâ re Deus

ostendere voluit, se per pusillum

hunc, per vas hoc infirmû splen-

didam hujus mundi potentiam

infracturum, doctrinam Euan-

gelicam inter Gentes, quibus

tum Latini imperitabant, longè

lateq; propagaturum. Bina ergo

nomina heroibus illis fuere im-

posita. Et solet Deus plerumq;

per contraria agere, ut eò magis

humana ratio confundatur.

Augustin. tract. 124. in *Matth.*

Ecclesia (ait) fundata est supra

petram, unde Κ Petrus nomen

accepit. Nō enim à Petro petra,

sed Petrus à petrâ nomen accepit.

Ideo ait Dominus, super hâc

petram, quod dixisti tu es Fi-

lius DEI viventis. Super hanc

ergo petram, quam confessus es,

edificabo Ecclesiam meam. *Job.*

1. v. 43. $\sigma\upsilon\ \kappa\lambda\eta\theta\eta\sigma\eta\ \text{Κηφᾶς}$, $\delta\iota\ \epsilon$

$\mu\lambda\omega\sigma\upsilon\sigma\tau\alpha\iota\ \pi\acute{\epsilon}\tau\epsilon\text{Ϟ}$, tu vocaberis

Kephás, quod est, si interprete-

ris, Petrus. Syriacum origine

ܟܝܦܗܐ Kipha. Hebraicè כֶּפֶן

$\acute{\epsilon}$ -bhen. *Matth.* 16. v. 18. in Syriaco

est vox una kipha, quæ petrâ

significat. Sed in Græco textu

sunt duæ, $\pi\acute{\epsilon}\tau\epsilon\text{Ϟ}$ & $\acute{\alpha}$, Κ $\pi\acute{\epsilon}\tau\epsilon\alpha\ \acute{\alpha}\varsigma$

η , ubi Spiritus sanctus propter

genus Grammaticum Apostolo

tribuit nomen quod est generis

masculini. Probabile verò est,

Servatorem Syriacè locutum esse,

ubi non sunt duæ voces, sed u-

na. Inter $\pi\acute{\epsilon}\tau\epsilon\omega\nu$ verò Κ $\pi\acute{\epsilon}\tau\epsilon\omega$

michi videtur hoc interesse, quod

$\pi\acute{\epsilon}\tau\epsilon\text{Ϟ}$ idem sit quod lapis λί-

θος, $\pi\acute{\epsilon}\tau\epsilon\alpha$ verò idem quod rupes,

Matth. 26. v. 51. 60. Differunt

ergo ut genus Κ species. idq; in-

terprete Eustathio in *Iliad.* vñ

ad versum 137. 139. Κ c. Ergo si-

cut à Christo Christianus, ita

à petra Petrus denominatus

fuit. Vide supra in appellatiuis

in voce $\pi\acute{\epsilon}\tau\epsilon\text{Ϟ}$ plura. Sophista

verò, qui abutuntur hoc loco ad

stabiliendam suam $\epsilon\epsilon\gamma\alpha\rho\chi\acute{\alpha}\omega$

Κ tyrannidem, non attendunt

in dicto loco *Matth.* 16. 18. $\acute{\alpha}\nu\tau\epsilon$

$\nu\acute{\alpha}\kappa\lambda\alpha\sigma\upsilon\nu$, quæ talis est figura,

ubi eadem quidem vox itera-

tur, sed in aliâ significatione,

cujus generis exempla afferrî

possent permulta *Matth.* 8. v. 22.

Luc. 9. 26. *Job.* 2. 23. 24. *Job.* 3. 6.

Κ c. Ad animum revocare de-

bebant, de quonam themate

fuerit colloquium illud, utrum

de CHRISTO, an de Petro.

CHRISTUS ait *Matt.* 16. 15.

Quem

Quem vos me dicitis esse? non ait, Quem dicitis Simonem esse? Simon respondet suo & ceterorum cōdiscipulorum nomine: quam responsionem & fidei professionē Servator noster ita honestavit, Petrumq; denominavit à se petrā, qui solus est Ecclesie caput, qui solus est petra illa, supra quam Ecclesia est edificata, prout hoc ipse Petrus confessus est 1. Pet. 2. v. 7. Et qui in Epistola sua inscriptione se nō vocat δεσποινίδου seu δεσποινίδου, sed solum CHRISTUM 1. Pet. 5. v. 4. vocat. δεσποινίδου, reliquos vero verbi ministros nominat πρεσβυτέρους, se vero συμπρεσβυτέρου, non δεσποινίδου. 1. Pet. 5. 1. Augustinum hic us opponam, qui sermone 2. de Pentecoste hac orthodoxe sic exponit: Super hanc petrā. Non dixit, super hunc Petrum. Non enim super hominem, sed super fidem Petri ædificavit Ecclesiam. Idem in Matth. sermone 14. Super hanc Petram, quam cognovisti, dicens: Tu es CHRISTUS &c. ædificabo Ecclesiam meam, id est, super me ipsum FILIUM DEI vivi ædificabo Ecclesiam meam. Super me ædificabo te, non me super te.

Κιλικία ας η̄, Cilicia, nomen regionis maritimæ in Asia, ubi Tarsus Pauli patria, ὅθεν ἀπήμειπεν πόλις, non obscura civitas, uti ipse Paulus loquitur Act. 21. 39. Κιλικίαι ας η̄, Cilix icis, nomen gentile, significat hominem ex Cilicia oriundū. per synecd. speciei donitur pro crudeli. Cilices e-

nim crudeles fuisse perhibentur. Est vero Κιλίξ ας η̄, ipsa radix. Alii vertunt volvens. sed κυλίω est volvo. Differunt vero, & v.

Κίς ο̄, Kis. Act. 13. v. 21. nomen viri, qui fuit pater primi regis in Israële. Hebraum origine שִׁיפ Kisch, 1. Sam. 9. 1. durus, à radice πύρπ durus fuit. Vel à radice ψύρπ stipulas collegit.

& per synec. speciei diligenter excussit. Soph. 2. 1. q. d. sedulus investigator.

Κλαύδη ης η̄, Claudia, nomen insule prope Cretam, Act. 27. v. 16. à Latina voce claudus. Ab aliis vertitur vox fracta, tanquam ex κλάω frango, & αὐδή vox. Hinc oriuntur,

Κλαύδιος ο̄, Claudius, nomen Caesaris cujusdam Act. 11. v. 28. & 18. 2. & Κλαυδία ας η̄, Claudia, nomen femine. 2. Tim. 4. 21. nisi hac malimus derivare à Latino claudo, quod idem est cum Greco κλείω.

Κλεόπας α ο̄, Cléopas, nomen viri, qui erat ex discipulis Christi, ut patet ex Luc. 24. vers. 18. nomen Græcum, compositum ex κλέος & πῶ, gloria, pro quo poeta κλείω & εἶ, à themate κλείω claudo, obfero. item celebros, celebrem reddo. & πᾶς omnis, q. d. κλέος πᾶν gloria omnis. κλέος etiam significat rumorem, & tum derivatur a verbo poetico κλύω audio. unde est κλυτός ο̄ η̄, inclytus a. clarus, celebris. 1. Mach. 10. 57. fit mentio Cleopatras, quæ fuit filia

Ptolemai, uxor Alexandri, quæ
 vox est composita ex κλέ & glo-
 ria & πάτρη, vel Ionicè πάτην
 patria, q. d. κλέ & τῆς πάτην
 gloria patriæ.

Κλήμης ἡλ & ὁ, Clemens, nomen
 viri. Philip. 4. v. 3. Latinum ori-
 gine, & significat mitem, beni-
 gnum. Coniectat quidam vocẽ
 Latinam ortam esse ex κλέ &
 gloria & μὲν & τὸ, mens,
 animus, Est enim clementia,
 vera animi gloria. Iram qui
 vincere & domare novit, verè
 triumphat.

Κλωπᾶς ἄ & ὁ, Clopas, nomen viri,
 contractum ex Κλωπᾶς, de quâ
 voce paulò antè. Nam eo cōtra-
 huntur in α, & Doricè in ω: ni-
 si malis derivare à κλάω frango
 & πᾶς, omnis, quòd omnes fran-
 gat & vincat, Job. 19. 25.

Κνίδ & ἡ, Cnidus, nomen Insula
 opposita Asia. Act. 27. 7. a Gracâ
 voce κνίδιον & τὸ, atriplex, nomen
 herba purgatiua vel laxatiua.
 Vide Diosc.

Κολοσσαῖ ὠν αῖ, Colossæarum, civi-
 tas Phrygia, quæ est in Asia mi-
 nori, Col. 1. v. 2. Videtur derivari
 à Graco themate κολοσσός & ὁ,
 colossus, statua immensæ ma-
 gnitudinis, qualis fuit illa Ne-
 bucadnezaris, Dan. 3.

Κορῆ ὁ, Nomen viri indeclinabile.
 Iuda vers. 11. Hebraum origine.
 Num. 16. v. 24. קרח Kórach
 glacies, gelu, idem quod קרח
 Psalm. 147. v. 17. à radice קרח
 glabavit se, calvirium indu-
 xit. Hinc קרח kereach calvus.
 & קרח karachath calvi-
 ties. Fuit & alius Κορῆ. Exod. 6.

21. Hebr. קור legens. Chal-
 daicè præco, proclamans. κού-
 ζων Gracè κήρυξ, Dan. 3. vers. 4.
 קור etiam perdicem signifi-
 cat. 1. Sam. 26. v. 20. Jer. 17. v. 11.
 sed differunt hæc duo nomina,
 licet Gracè iisdem exprimantur
 literis.

Κόρινθος & ἡ, Corinthus, nomen
 urbis maritima in Achaia, quæ
 & Ephyræ dicebatur, Act. 18. 1.
 Vide Calepinum, qui eam sic di-
 ctam putat à conditore Corin-
 tho. Videtur Κόρινθος & ὁ, quod
 est nomen viri, dictum à κόρη
 & ὁ, juvenculus, & ἰονθ & ὁ,
 lanugo, primus pilorum efflo-
 rescentium exortus. Dicitur er-
 go fuit ille Corinthus q. juvenis
 barbatulus, cui primi efflore-
 scunt pili. ἰονθ dicitur ἀπὸ τῆς
 ἰέου & ἀνθῆν, hoc est, prodire &
 florere. Hinc adject. Κορινθί-
 α ἰον. Corinthius. Act. 8. v. 8.
 2. Cor. 6. 11.

Κορνῆλιος & ὁ, Cornelius. Nomen
 viri, Act. 10. v. 1. Fuit autem
 familia Corneliorum Romæ cla-
 rissima. Dicitur tradunt à cor-
 nu. Gracè κέρασ ατ & τὸ. Hebr.
 קרן ke-ren. posset videri ortum
 ex קרן, q. d. קרן & ἡליו,
 radius solis, sonnenstral. Hebræ
 & cornu & radium significat.
 Gracum etiam cincinnos. Inter
 cincinnos & radios convenit,
 quòd ambo ex corporibus suis,
 tanquam centris emittantur,
 & veluti promanent.

Κῆαρ & ὁ, Quartus. Rom. 16.
 v. 23. Nomen viri Latinum. à
 quatuor. Sic in Gracis Novel-
 lis coll. 3. Tit. 7. No. 20. cap. 5.
 qua-

quaestor Gracè scribitur κραι-
στρωστος ὁ.

Κρησος ἡλ ὁ, Crescens. 2. Tim. 4.
v. 10. Nomen viri Latinum, à
themate cresco, quasi creasco, à
creo, quod est à Graco κραινω
perficio, perfectum reddo. Hom.
κρησων α. 1. act. imper. perfice. Es-
rip. κραιθεϊσσι ψηφῶ perfectus
calculus. ἀκραιωτῶ nondum ad
finem perductus.

Κρητη ἡσ ἡ, Creta. Nomen insulae,
qua hodie Venetis paret, olim di-
cta ἐκατόπολις, hoc est, centum
urbibus instructa: sed hodie, ut
Budans refert, vix τετρίπολις.
Nomen accepit ab incolis Cure-
tibus, ἔ prius appellata fuit
Cureta, ἔ deinde per syncopen
C U Creta. Vide Calepinum.
Aetor. 27. v. 7. Tit. 1. v. 5. Natal.
Comes in Myth. lib. v. c. XIII. pag.
511. ait, Ammonem annona cari-
tate laborantem in Cretam ne-
cessario confugisse, duxisseq. fi-
liam unius Curetum tunc im-
perantium, atque insulam Cre-
tam nomine, prius Ideam nomi-
natam, ab uxore Cretam vo-
casse. Κρησ ἡτος ὁ, Cretensis.
Tit. 1. 12. Scribitur acuto ad dif-
ferentiam κρησ, quae vox signifi-
cat carnem. κρησων ἡσ ἡ, Cre-
tensis foemina.

Κριστος ὁ ὁ, Crispus. Aetor. 18. v. 8.
1. Cor. 1. v. 14. Nomen viri, ἑ-
ριστωα γῶγυ, principis synagoga,
quem nos Rectorem scholae voca-
mus. Latinum est origine. criski
capilli krausshaar. Videtur cri-
spus componi ex crinis ἔ pilus,
ubi pilorum copia innuitur.

Κυπρος ὁ ἡ, Cyprus. Nomen insu-
lae, Aetor. 11. v. 19. ἔ 13. 4. cuius

incola dicitur κύπριος ὁ, Act.
4. v. 36. κύπριος τῆς ἡδῆς, Cyprius
gente. Est vero κύπρος ὁ ἡ, pro-
pria arbor quaedam, folia habens
olea foliis similia. Diosc. lib. 1.
c. 125. Notatio insula à simili.
Hinc Latinum cuprum Germa-
nicè Kupfer / ab illa insula, qua
metallo iste abundabat.

Κυρηνη ἡσ ἡ, Cyrene es. Aetor. 2.
v. 10. Nomen urbis in Assyria, sic
dicta ab Heb. קיר, hoc est, mu-
rus, paries. Levit. 1. v. 15. Nota-
tio est à simili. Plane eadem ra-
tione olynth. 3. Demosthenes
oppidum seu propugnaculum
(πολιμαχίον ἢ ὀχύρωμα) quod-
dam vocat τεῖχος per syn. mem-
bri. Vocatur autem Cyrene
קיר 2. Reg. 16. v. 9. quam tamen
sententiam Fr. Junius dicto loco
rejecit. Alii eam habent pro ur-
be Libya nobilissimâ. Vide Ca-
lepinum. Hinc est adjectivum
κυρηνηαία ὁ. Drus. Du-
plex Cyrene; una Libyx, altera
Assyriae. De priori Aetor. 2. v. 10.
De altera vide Amos 9. 7. Cy-
renaeus a um. Matth. 27. v. 32.
Act. 11. 20.

Κυρηνηος ὁ ὁ, Quirinus. Luc. 2. 2.
nomen origine Latinum. Romu-
lus primum dictus fuit Quiri-
nus, ab antiquâ voce quiri, hoc
est, hasta, quod hastatus incede-
ret. Hinc Romanam olim dictam fue-
re Quirites. Proverb.

Cum gruibus nunquam gesse-
runt bella Quirites.

Κως ὁ ἡ, Cos. nomen insula in ma-
ri Aegæo, una Cycladum. Est vero
Κως quarta declinationis sim-
plicium, quae est declinatio At-

tica. Dicitur Κωσ per crasin, pro Κωσ, quod est à Græco κέω, hoc est, χρίζω findo. Vel à κείω jacere cupio, unde est κείμαι jaceo, pono. Act. 21. v. 1. ἤλθομεν εἰς τὴν Κων, Venimus in Coum. Hinc incola illius Insula, quæ Hippocratis patria fuit, dicitur Κωσ Coum, Κωσ Coa.

Κωσάμ ο, Cosam, Luc. 3. v. 28. Nomen viri, Hebraum origine, à ר

קסמ divinavit. קסמ divinans. Deut. 18. v. 10. Est verò קסמ benoni Kal. gen. m. sing. num. in plurali num. קסמים, ad formam פקד פוקדים,

participia in omnibus linguis propter affinitatem, quæ is cū nominibus intercedit, per sepe nominascunt, hoc est, pro nominibus, & quidem pro substantiis vis capiuntur.

Λάζαρος ο, Lazarus. Luc. 16. v. 20. Johan. 11. v. 1. à לצר un-est מלצר, q. d. thesaurarius. Alii ex ל quod à לא non עזר auxiliū, q. d. auxilio aliorum destitutus. Alii existimant לעצר per apheresin dictū pro לעצור, vide supra Ελάζαρος, Syrus scribit לעזר. unde Druhus putat Hebraice scribendum לעזר adeo ut Lazarus & Eleazarus, idem valeant.

Λάμης ο, Lamech. Nomen viri indeclinabile. Luc. 3. 36. Hebraum origine למך. Gen. 4. v. 18. & 5. v. 25. cujus etymologiam ignorare me fateor. Fuit olim radix למך, cujus significatio & usus iam nullus. Alii conjectant dici

à radice לך attenuari, de pauperari, in angustias, ad inopiam redigi, q. d. miser.

Λαοδικεία ας η, Laodicea. nomen urbis in Asia minore haud procul sita à Colossis & Hierapoli, Col. 4. 15. Vox composita ex λαός populus & δίκη jus, q. d. jus populi. Hinc Λαοδικεύς ε ο, Laodicensis, Col. 4. 16.

Λαοσία ας η, Lasea. nomen urbis. Act. 27. 8. vox hac affinis est Græco themati λάσιος hirsutus. item herbidus. Xen. hellen. 4. & λω λάσιον & χλωρόν, locus ille erat herbidus, arboribusque & fruticibus confitus.

Λεββαῖος αῖς ο, Lebbaeus, nomen apostoli, qui cognominatus fuit Thaddæus, Matt. 10. 3. לבי Labi absque degesch forti, quod Syris est inusitatum, à Radice לבב Syriacè cordatum fecit. unde est לב cor. Job. 11. v. 12.

תדי Thaddæus verò à Syro-chaldaico תד quod idem significat, quod Hebraum תש uber, mamilla. alii vertunt confidentem, laudantem tanquam à ירה unde est nomen תורה confessio, laus, sed malè, quia sic scribendum foret תודי Thaddæus, vel Thadæus. At scribitur תד vel תד. πτθός, πτθθ mamma, mammilla. pro Hebræo תש, ש in ת mutato.

Λευί ο Λευίς, Levi. Luc. 5. v. 29. Gen. & Λευί. Luc. 3. 29. Apoc. 7. v. 7. ἐν φυλῆς Λευί, ex tribu Levi. Dat. τῷ Λευί. Accus. τὸν Λευί, Luc. 5. v. 27. εἰδέντες τὸν πύλον, ὀνόματι Λευί, conspexit publicanum.

blicanum, nomine Levin. Fuit autem primo Levi dictus, tertius filius Jacobi patriarcha. Hebr. לוי. Gen. 29. 34. Lea enim

peperit filium & dixit, nunc demum se adjunget mihi vir meus לוי אשתי לוי א radice לוי mutuò dedit, item adhæsit, in niphali לוי א ad-

junctus fuit. Levi ergo dicitur quasi adhætionis filius. Sperabat enim Lea, maritum Jacobum arctiori amoris vinculo in posterum adhesurum ipsi, quòd nunc tres filios ei peperisset, Rachel verò nullum. Matthæus quoque dictus fuit Levi, Luc. 5. v. 29. Λευιτης & ο, Levita. Job. 1. v. 19. Λευιτικός η̄ ον, Leviticus a um. Heb. 7. v. 11. אֱלֹהֵי הַלְוִיִּים אֵשֶׁת לְוִיִּים, per Leviticum sacerdotium.

Λιβύη η̄, Libya nomen regionis. Hebraicè vocatur לִיבָיָה. Gen. 10. v. 6. Put. Gracè φαι. Latine vertitur Aphrica, qua sic dicta fuit à tertio filio Chami, cui tale nomen fuit impositum. à Syriaco לִיבָיָה sufficit, q. d. dives, pinguis.

Derivatur verò Λιβύη à nomine Λιβυς ῡ ο, Afer, Pœnus. in fœm. gen. Λιβυος ᾱ ο̄ η̄. Africa avis, Λιβυος ᾱ ο̄ η̄ Africum mare. Derivatur à λιψ̄ λιβος̄ ο, Ventus Aphricus. Thema est λιβω̄ stillo, ex λειβω̄ fundo. Fut. ψω. οδνσ. ε. δάκρυα λειβω̄ lacrymas fundens. οδνσ. ω. δάκρυον εἶβεν. εἶβεν per Apharesin pro λειβεν. Sic αἶα pro γαἶα. Λιβυς Afer ergo nomen accepit à regione versus. Λιβυᾱ sita. Sic

Norvegia ab aquilone, Austria ab austro. VVesterwald à Zephyro &c. nomina sua olim acceperunt.

Λιθόστρωτος & ο, Lithostrótus. Nomen loci, ubi Pilatus pro tribunali sedens, CHRISTUM Dominum nostrum morti adjudicavit, Job. 19. v. 13. Est verò Λιθόστρωτος nomen adject. Græcum gen. communis, compositum ex λιθός & ο, lapis, & στρωτός η̄ ον, stratus a um. à radice στρώννυμι sterno. F. στρώσω. P. στρώσω, q. d. lapidibus stratus, mit steinen gepflastert. Vide supra Γαββαθᾱ.

Λινός & ο, nomen viri Linus. 2. Tim. 4. 21. G. Rete, scil. ex lineis funiculis factum ἰλιαδ. π.

Λυκάς ᾱ ο, Lucas. Nomen Evangelista, qui fuit professione medicus. Col. 4. v. 4. Apostoli Pauli comes perpetuus. Philem. v. 24. Act. 20. 6. & 21. 15. Col. 4. v. 14. 2. Tim. 4. 11. Vide Λύκιος.

Λύκιος & ο, Lucius. Nomen propheta. Act. 13. v. 1. Rom. 16. 21. sic dicitur à luce: quod nomen impositum fuit ijs, qui oriente sole nati fuerunt.

Λύδδα η̄ η̄, Lydda, civitas Palestina in littore magni maris sita. Act. 9. v. 35. qua etiam Διόπολις, hoc est, Jovis urbs nominatur. 1. Mach. 11. v. 34. Dicitur etiam Λύδη pro Λύδδα. Videtur ergo oriri à Λυδός & ο, Lydus. Sunt verò Lydi populi quidam Asia. Hinc λυδός & ο, Lydus lapis, coticula genus in Lydià frequens, quo aurum exploretur, ein probierstein. Vel à לוד Lud, filio Sem. Gen. 10. v. 22. à

ἡ γεννῆται. item peperit, unde
 ἡ γέννηται. Ἔ per apharesin Ἔ
 ἔωπε ἡ. Sic ἡ γέννηται partus.

Jerem. 13. v. 21. ubi jod quoque
 abjicitur.

Λυδία ας ἡ, Lydia, nomen mulie-
 ris. Act. 16. 14. Vide vocem pra-
 cedentem.

Λυκαονία ας ἡ, Lycaonia. Act. 14.
 Vers. 6. Nomen regionis in Asia,
 Cappadocibus finitima. Videtur
 composita ex λυκῆ, Ἔ Doricè
 λυκᾶ, lupina pellis. λυκῆν Ἔ per
 crasin λυκῆν subintelligitur δο-
 ρεῖν pellis. Ἔ Verbo ὄνημι juvo. F.
 ὄνησω. α. 1. ὄνησθε juvi. ὄνησθε uti-
 lis. Videtur ergo Lycaonia dici
 quasi Lupina.

Λυκία ας ἡ, Lycia, provincia Asia.
 Act. 27. 5. cujus etiam fit mentio
 1. Mach. 15. 23. à Gracà voce λύ-
 κος ἔ ὄ, lupus. Vel λυκίων ἔ τὸ, ly-
 cium, arboris spinosa genus.

Λυσανίας ἔ ὄ, Lysanias, nomen pra-
 feeti Romani, Luc. 3. 1. Vox Gra-
 ca composita ex λύω. Fut. λύσω
 Ἔ ἀνία ας ἡ, molestia, tristitia,
 q. d. dissolvens tristitiam.

Λυσίας ἔ ὄ, Lysias. Act. 24. v. 23. A
 themate λύω. λύσας αὐτὸν ὄ, qui
 dissolvit. Act. 24. v. 7. Fuit dux
 exercitus, triegsobrister.

Λύστρα ας ἡ, Lystra, nomen civita-
 tis in Lycaonia. Act. 14. v. 6. 21.
 Ἔ 16. 1. Legitur etiam plurali-
 ter in neut. gen. λύστρων τῶν, Ly-
 stra orum. Actor. 14. v. 8. καὶ τίς
 εὐηγῆς ἐν Λύστροις, quidam autem
 vir Lystris. Hanc eandem civi-
 tatem nominari μύρα Act. 27.
 v. 5. quidam existimant, de qua
 voce suo loco. Vocem λύστρα deri-

vant alij πωρὸν τὸ λύεσθαι à dis-
 solvendo. Vide Beza in Act. 27.
 v. 5. λύστρα ἔ ὄ, Lystrensis.

Λοῖς ἰδὲ ἡ, Loisis, Nomen pia-
 matrona, qua fuit Timothei
 αδία, 2. Tim. 1. 5. sic dicta quasi
 λωίων melior, q. d. quam magis
 volumus. λωίω, contractè λωῖο ἔ
 ὄ. ὄδωσ. α. λωίτερος melior
 tanquam à λωίω. pro λωίων in
 prosa legimus. λωίων. λωίωτος opti-
 mus, Ἔ contractè λωῖος ἔ. λωῖον
 melius, satius. Adagium: λωῖον
 εὐδοξομεῖν ἢ κακῶς δεσμεῖν, Sa-
 tius est circuitione uti, quam
 malè currere.

Λωτὸν ὄ, Nomen propriū viri ἀκλι-
 ῶν. Luc. 17. v. 28. ἐν ἡμέραις Λωτῶν
 tempore Loti. 2. Pet. 2. 7. δίκαιον
 Λωτῶν, justum Lotum. Hebraum
 origine ὡλή. Gen. 11. v. 27. à ra-
 dice ὡλή occultare, contege-
 re, abscondere, obvolvere.
 ὡλή clam. Gracè λάθω. ὡλή
 absconso. Hac ipsa vox legitur
 appellatiῶν. Gen. 37. v. 24. Ἔ si-
 gnificat resinam pretiosam, qua
 dicitur σακκῆ, à LXX. hoc est,
 stillans. à verbo σάωω stillo, ite
 fundo, instillo. quamvis inter-
 pretes varient, Ἔ ab alijs ὡλή
 hoc loco non reddatur σακκῆ.
 ὡλή Verò nomen proprium si-
 gnificat absconditum, obvolu-
 tum, hoc est, clypeo providen-
 tia divinz contactum.

Μαδδὸν ὄ, Nomen viri ἀκλι-
 ῶν. Hebraum origine. Luc. 3. v. 26.
 ἡ Νεμ. 10. 35. q. d. vacil-
 lans, nutans, à radice ἡ Νεμ. nu-
 tavit, vacillavit.

Μαγδαλὰν ὄ, vulgat a versio Magge-
 dan,

dan, est nomen loci. Matth. 15. Vers. ultimo. Hebraeum origine מגדל turris. à radice גדל magnus fuit. Dicitur etiam מגדל 2. Sam. 22. 51. Est q. nomen proprium loci, Exod. 14. 2. quamvis non idem locus, de quo Matth. 15. 6. 39. significetur, sed alius in Ægypto prope mare rubrum, seu sinum Arabicum. Solet verò usu persape venire, ut idem nomen diuersis tribuatur locis.

Μαγδαληνή ἡσ ἡ, Magdalene, Nomen proprium mulieris. Luc. 8. 2. Syriacè מגדל Magdelétha, hoc est, magnifica florida, crescens. à radice גדל magnus fuit, crevit. Luc. 8. 6. 2. Litera מ est heemantica. Drusus derivat à vico Magdala. Vel certè à מגדל Chaldaicè turris, ut ergo à monte montanus, ita à turri, turrensis dicetur, inquit Hieronym. Μαρία ἡ καλεῖσθην Μαγδαληνή, ἐξ ἧς δυνάμεια ἐπὶ ἐξελήλυθει. 3. plusquamperfect. medi.

Μαγώγ ο, Nomen proprium filij Zaphethi, Gen. 10. 6. 2. Hebraicè מגוג à quo Scytha familiam suam trahunt, qui ipsi primùm Magogi dicti fuere, Apoc. 20. 8. à radice מגוג undè est nomen מגוג lectum. in plur.

מגוג lecta. Mem litera in Magog est litera heemantica, Et idem valet, quod tegumentum, munimentum.

Μαδιαν ἡ, Madian, nomen pro-

prium regionis. Hebr. מדין Midjan, qua sic dicta fuit à filio Abrahami nati ex Cetura uxore ultimà, Gen. 25. 2. Et 36. 35. Significat autem iudicium. à radice דין iudicare, disceptare, Jer. 22. 16. דין דין עני iudicavit causam pauperis. Hinc est מדינה regio, q. d. iurisdictio, uti vulgus loqui solet, Esth. 1. 6. 22. in N. T. legitur Act. 7. 29. Litera mem in principio vocis, ו in fine sunt heemantica.

Μαθουλά ο, Nomen filij Enochis indeclinabile. Luc. 3. 6. 37. Hebr. מתושלח Gen. 5. 6. 21. Vox composita ex מות mors ו שלח misit, immisit, premissit, transmisit. in pihel שלח expulit, eiecit. Hinc שלח missile, gladius. in plur. num. propago inis. Cantic. 4. 6. 15. Dicitur ergo Mathusala, hoc est, mortem expellens.

Μαϊνάγ ο, Mainan, nomen viri indeclinabile. Luc. 3. 6. 31. Vulgata versio Menna, q. d. preparatus. à radice מנא numeravit. in pihel מנא minnah preparavit.

Μακεδονία α ἡ, Macedonia, regio Gracia. à themate Graco μήκ το, pro quo Dores dicunt μάκ το, longitudo, undè est μακρός α ὄν, longus. Hinc apud poetas μακεδονός λόγος, undè dicitur μακεδονία. Act. 16. 6. 9. 1. Cor. 16. 5. Philip. 4. 6. 15. 1. Tim. 1. 3. Μακεδών ὄν ο, Macedo, Macédonis, incolæ

Macedonia. Act. 16. v. 9. in dati-
vo plur. Μακεδόνι. 2. Cor. 9. 2.

Μακκαβαῖος ὁ, Maccabæus.

Hebr. מכברי, nomen cōpositum
ex primis literis vocum earum,
quas in vexillo suo expressas
Duces Judæorū habuerunt, de-

sumptas ex Exod. 15. 11. יהודה

מי כמכה באלים, hoc est,

Quis sicut tu inter fortissimos
DOMINE?

Μαλακὴλ ὁ, Malaleel, filius Ce-
nani, de quo Genes. 5. v. 12. Hebr.

מהללאל Mahalaleel, h. e.

laudans Deum. componitur ex

מהלל Mehallèl laudans. Est

benoni piel à radice להלל in sa-

nire. in piel להלל laudare, & ex

nomine אל Deus. quo nomine

parentes filiū admonere solue-

runt de fine hominis, qui est ut

Deum laudemus. Luc. 3. 37.

Μάλχος ὁ, Malchus, nomen ser-

vi pontificis, cuius auriculam

Petrus absiderat. Johan. 18. 10.

Est verò origina Hebraū מלך

rex, à radice מלך regnavit. cui

voci cognata est Græca μαλα-

κός mollis, q. d. regius.

Μαναῖος ὁ, Manaën, nomen pro-

prium viri ἀκλῆς. Act. 13. v. 1.

Fortè idem est quod מנחם

Menachem. Latine scribitur

Manahem, hoc est, consolator.

est q. benoi pihel à radice נחם

& legitur ut nomen viri 1. Reg.

15. v. 14. ut verbum Thren. 1. 2.

In Syriacâ tamen N. T. versione

est מנאיל Manail, q. d. vas seu

instrumentum Dei. cōpositum

ex Syriaco מנאיל, hoc est, Deus.

Hebraicè מן el, & nomine מן

vel מנא quod idem est cum

Hebr. כלי Jud. 18. In Chaldai-

ca versione מני קרבני in-

strumenta seu arma belli, hoc

est, bellica. Tremell. annotat ad

Act. 13. v. 1. eos qui inter Judæos

מנחם vocetur, ab exteris,

quibus cū cōmercia habent, no-

minari Manuel, cuius quidem

rationem se fatetur ignorare.

Μανασῆς Manasses filius primo-

genitus Josephi, Genes. 41. v. 51.

מנשה Menasche benoni

pihel, hoc est, faciens oblivisci. à

radice נשח oblitus est. in piel

נשח fecit oblivisci. Notatio-

nè ipse Josephus reddit, ubi Gē.

41. 51. ait כִּי נִשְׁכַּח אֱלֹהִים,

quia Deus me fecit oblivisci

omnem laborem meum. ubi

נִשְׁכַּח legitur pro נִשְׁכַּח nempe

patach pro chirek. Deinde filius

Ezechia regis sic dictus fuit 2.

Reg. 21. v. 1. de quo Matth. 1. 10.

Declinatio nominis hujus va-

riat. in Genit. Μανασῆ. Apoc. 7.

v. 6. ἐκ φυλῆς Μανασῆ, ex tribu

Manasse. in Ac. Μανασῆ. Mat. 1.

10. Ἐζεκιῆς ὁ ἐγγύνησε τῷ Μανασῆ.

Μανασῆς ὁ ἐγγύνησε τὸν Ἀμῶν.

Μάρθα as ἡ, Martha, nomen mu-

lieris. que fuit soror Lazari il-

lius, quem Christus excitavit à

mortuis. Joh. 11. v. 1. 20. videtur

dici à מרה amaritudo. 2.

Sam. 2. v. 26. מרת נפש ma-

râth nâphesch amara animo,

hoc est,

hoc est, valde tristis. 1. Sam. 1. 10.
 Vel derivatur à Syriaco מר
 quod idem est cum Hebræo מר
 magister, doctor. unde est in N. T. 1. Cor. 16. 22. μαγιστ, h. e. magister seu dominus noster. Et sic Martha idem valeret quod magistra.
 Μαρία ac η, Maria. Mat. 1. 18. Mar. 16. 9. nomen beatæ virginis, ης αειπαρθενος ης θεοτοκος, declinatur ut Φιλία. Hebraicè מרים
 Mirjam. Gracè Μαριαμ η, in hac terminatione est indeclinabile. radix ejus est מרר amarum fuit. unde est מרמamarus
 מרמamara. Hinc Mara nomen proprium loci, ab amaris aquis sic dicti. Exod. 15. 13. Nahomi de se sic loquitur Ruth. 1. 6. 20. Ne vocateme (נעמרי) Nohomi, vocate me Maram (מרמ) eò quòd amaricavit, hoc est, tristitia affecit omnipotens me valde. Ergo Mara vel Maria significat amaram, hoc est, valde tristem, per metaph. Sicut enim amara palato accidunt injucunda, ita animo mæror. Affine verbo מרר mutare, quòd mæror hominem mutare solet. Hinc Simeon ad beatam virginem dixit Luc. 2. 35. Quin & tuâ ipsius animam trajiciet gladius, hoc est, mæror maximus, ubi videbis filium hunc tuum ab hostibus rapi ad supplicium. Maria plures in N. T. memorantur. Mater Domini nostri Mat. 1. 16. Magdalena Luc. 7. 38. soror Martha Joh. 11. 5. Cleopa uxor

Lu. 24. 10. Joh. 19. 26. Jacobi minoris mater Mat. 27. 56. Mar. 15. 40. Johannis Marci mater. Act. 12. 6. 12.
 Μάρκος ε, Marcus, Act. 12. 12. Nomen proprium viri. Sic Latine dictus, qui natus fuit mense Martio. Sed hoc viri Hebræi nomen potius derivaverit ab Hebræo verbo מרק marak, h. e. polivit terfit. Syr. מרקוס Marcaus.
 Ματθαίος αϊς ο, Matthæus, nomen Apostoli qui ante vocationē & conversionē fuit publicanus, & mammonæ servavit, Mat. 9. 9. qui etiā Levi dictus fuit, de quo nomine vide suo loco. Fuit ergo binominis. Est verò hoc nomen origine Hebræa. Syriacè scribitur מתתאי Matthai, à radice נתן dedit. hinc מתן donū. quasi datū dicas. Dicitur ergo Matthæus quasi donatus. à Deo datus.
 Ματθάν ο, Matthan, Matth. 1. 6. 15. Nomen viri ἀκλιτον. ab Hebræo מתן, hoc est, donum. nomen g. m. à radice נתן dedit. Mem prima litera est heemantica, h. e. indicat nomen verbale.
 Ματθατ ο, Matthat, Luc. 3. 6. 24. Nomen viri ἀκλιτον. ab Hebræo מתן, h. e. donum. à radice נתן. Dicitur Matthat pro Manthat. Est enim radix ex defectivis pe & lamed nuda. Mem est litera heemantica.
 Ματθίας α ε, Matthias. Act. 1. 23. 26. nomen Apostoli, in locum Jude proditoris suffecti Syriacè מתתיהו Hebr. מתתיהו
 D 5

Vox composita ex nomine מִתֵּן
donum עֵי דֵי Deus, q. d. do-
num Dei, idemq. significat, quod
Gracum Θεόδωρος, Theodorus,
Nathanael, Jonathan, Theodo-
retus, Theodosius, Theodotus,
Diodotus, (Thucyd. lib. 3.) Dio-
dorus, Dorotheus, Dorothea,
&c. q. d. A' Deo datus.

Ματθαίος α' ο', Mattathias. nomen
viri ejusdem cum precedente
originis Ε flexionis. Luc. 3. 25.

Ματθαὶ ο', Nomen viri ἁκλίβν.
idem cum precedente. Luc. 3. 31.

Μελεῶ ο', Melea, nomen proprium
viri ἁκλίβν. Luc. 3. 6. 31. Vulgata
versio Melcha. Sed derivatur à
radice מלא malé, plenus fuit.

מלא implevit, à quâ voce est
Gracum μάλα, valde. Melea er-
go, q. d. plenus, abundans.

Μελίτη ης η', Mélita, nomen insulae
inter Epirum Ε Italiam sita
versus Siciliam, in mari medi-
terraneo, origine Gracum. μέλι
στ τὸ, mel, q. d. melliflua, με-
λίτη. Act. 28. 1.

Μελχὶ ο', Melchi. Nomen viri ἁ-
κλίβν. Luc. 3. 6. 28. Hebr. מלכִי
rex meus, vox conjuncta ex
duabus, jod in fine est affixum
i. pers. ex pronomine אנִי ego,
vox separata est מלך rex, à
radice מלך regnavit.

Μελχισεδέκ ο', Melchisedecus, no-
men indeclinabile viri. cōposi-
tum ex מלך rex צדק justitia,
q. d. rex justitiae, hoc est, rex
justus. Heb. 5. 6. 6. Ε 7. 1. Hebr.
מלכִי צדק Gen. 14. 18. fuit

מלך שלם rex Schalem, quâ
urbs deinde dicta fuit Jerusalē.
Nec tātūm rex fuit, sed etiā sa-
cerdos Dei excelsi, typus Domini
nostri JESU CHRISTI. Heb. 7. 1.

Μεσοποταμία ας η', Mesopotamia.
Nomē regionis, majoris Asia Ε
Syria pars. compositū ex μέσος
medius Ε ποταμός fluvius, q. d.
interamnis, sita inter Tigridem
Ε Euphratem, flumina nobilif-
sima, quibus fluminibus veluti
insula quardā amoenissima, cin-
gitur. In quo ipso loco paradisu
fuisse, veri est simile. Act. 7.
6. 2. Hebraicè verò vocatur

ארם נהרים Arám naha-
rájim, hoc est, Syria duorū flu-
viorum, q. d. Syria interamnis.
Est enim נהרים dualis nume-
ri, Ε significat duo flumina. à
singulari נהר fluvius. in plur.

num. נהרים. Esa. 18. 2. in duali

num. נהרות Na-hará-jim,

Gen. 24. 10. à radice נהר fluxit.

Vocatur etiam פתן ארם

campus Syria, hoc est, Syria cā-
pestris. Appellatur etiā simpli-
citer פתן campus κατ' ἐξοχλήν.

Hebr. שדה ארם. Verò A-

ram est nomen proprium viri.

Gen. 10. 22. prout pleraq. regio-

nes à primo incolâ nomen suū

acceperunt. ארם à ארם

altum esse. ארמי Syrus. Gen.

25. 20. nomen gentile, qui est ex

Mesopotamia. Dagesch forte in

Mem videtur hic indicare ra-
dicem ארם attolli, elevari.

Μεσσία

Messias α δ, Messias, cognomen Domini nostri JESU, quo officium ejus triplex indicatur. Vide in appellativis thema **ἄγιω**. Hebraum origine **מָשִׁיחַ**, hoc est, unctus. à radice **חָשַׁח** unxit. Joh. 4. v. 25.

Μῆδος α δ, Medus. Sunt verò Medii populi, maris Caspij versus orientem accola, Act. 2. 9. Hinc **Μηδία** α δ, Media, que est provincia Asia. Plin. lib. 6. cap. 26. Hanc sic appellatam à Madai **מַדַּי** Japheti filio, Josephus lib. 1. c. 4. Judaicarum antiquitatū refert. Hieronymus ipsam inter flumina Indum & Tigrim collocat. Jer. 25. 25. **מַדַּי** Madai

verò Gen. 10. 2. qui primus Medorum genti nomen indidisse fertur, sic dictus à **מָד** mēsurā, vel vestis, que est corporis nostri mensura. **מִדָּה** dimensio.

מִדְּהָ vir dimensionis, h. e. procērus. 1. Chron. 20. v. 9. à radice **מָדַד** cōtractè **מָדַד** mēsus est. unde etiam est inferiorum Germanorum meten / pro quo superiores Germani dicunt messen. Madai ergo. Japheti filius, à quo postea Media ita dicta fuit, à metiendo nomen accepit.

Μίλητος α δ, Milētum. nomen urbis in Asia maritima. G. Act. 20. 15. à **μίλητος** α δ, minium. **μῆλιος** α δ, terra Lemnia. Sic ergo vocatur, q. d. coccinea, seu rubra.

Μιτυλήνη α δ, Mitylene. Act. 20. 14. Nomen insula in mari mediterraneo versus Asiam. Vide-

tur vox composita ex nomine **μίτος** α δ, h. e. cera impurior, & **ἀγκύρα** α δ, torcular, prelum torcularium. Vel à nomine **μίτυλος** α δ, mutilus.

Μιχαὴλ α δ, Michaël. nomen angelū **מִיכָאֵל**. Judea v. 9. **מִיכָאֵל** compositum ex pronomine **מִי** quis, ex adverbio similitudinis **כִּי**, & nomine **אֱלֹהִים** Deus, hoc est, Quis est sicut Deus? Solent nomina angelorum desinere in **אֱלֹהִים**. Sunt enim legati & ministri Dei. Dan. 10. v. 13. Tribuitur etiam hominibus. Num. 13. 14. 1. Chron. 7. v. 3.

Μνάσιων α δ, Mnason. G. Act. 21. v. 16. nomen proprium viri. à **μνάω** α δ, in memoriam revoco. Fut. **μνήσω** & Doricè **μνάσω**. part. F. 1. act. **μνήσων** & Doricè **μνάσων**, q. d. hortator. Confer supra nomen proprium **ἰάσων**.

Μολόχ α δ, Moloch. **מֹלֶךְ** nomen **מֹלֶךְ** α δ, idoli Ammonitarum. 2. Reg. 23. v. 10. Act. 7. v. 43. quod etiam Milcom dicitur. 1. Reg. 11. 33. **מֹלֶךְ** item **מֹלֶךְ** Malcam, Jerem. 49. v. 1. q. d. rex eorum. **מֹלֶךְ** finale est affixum 3. pers. plur. num. gen. m. vox separata **מֹלֶךְ** rex. Moloch, Heb. **מֹלֶךְ** Moléch, hoc est, regnans, est benoni Kal. à radice **מָלַךְ** regnavit.

Μυσία α δ, Mysia. provincia Asia, nunc Eolis dicta, quam Paulus adiit. Act. 16. v. 7. sic dicta à nomine **μῦσος** α δ, τὸ, scelus, facinus detestandum, flagitium

execrabile. *μυσός* ἔσθ', abominabilis. *Hesych. Eustath.* derivat παρὰ τὸ μύσσει, ut sit πρὸς ὃ μύσσει, ad quod oculos claudimus, ejus turpitudinē intueri haud sustinentes. Dicitur ergo *Myfia*, quasi abominabilis, scelestā.

Μύραων τὰς, Myra orum. nomen oppidi in Lyciā. *Act. 27. v. 48.* sic dicta à verbo *μύρω* fluo, fundo. *μύρωμα* lacrymor. *ἔδυσσεν τὸ ὄμμα ἐν ἀποστείῳ θρόων ἑ τε, μύρωμαρον* π, domi alienæ lugentem, lacrymantemque.

Μωσῆς Moses, nomen prophetae. *Filia Pharaonis* Mose hoc nomen imposuit. *Exod. 2. v. 10.* Et vocavit nomen ejus Mosen, & dixit, quia ex aquis (*מִשְׁתֵּי מַיִם*) extraxi eum. [*Hebraicè* *מֹשֶׁה* *Mosché* extractus, ubi *מֹשֶׁה* ponitur pro *מֹשֶׁה*. *Josephus Antiq. Jud. lib. 2. c. 5. 9.* Vocem hanc aliter interpretatur, ἔσθ' ait, dictum fuisse Moysen, quod projectus fuerit in profluentē, ἔσθ' ab hoc casu nomen ei fuisse impositum. Aquam enim *Aegyptij* (ut tradit) vocant *moyses* verò servatus, q. d. ex aqua servatus. Probabiliter hac affert, quòd *filia Pharaonis* locuta fuerit *Aegyptiacè*, nō *Hebraicè*. Sed res ἔσθ' sensus ferè eodem redit. Sensum verborum *Moses* *Hebraicè* expressit. Declinatio hujus nominis (quod est ἑτεροκλίτων) variat, quam propter juniores subnotare volui. Nominativus ὁ *Μωσῆς* (tanquam contractum ex *Μωσείως*) *Johan. 7. v. 22.* *Μωσῆς* δέδωκεν ὑμῖν τὸ πνεῦμα

μῆν, *Moses*, (h. e. scripta *Mosis*, quae sunt *θεόπνευστα*, per metony. effic.) dedit vobis circumcissionem. Legitur etiam in nominativo casu *Μωσῆς*, *Act. 7. 37.* ubi ἄλλον præterea additur. juxta *Hebraeam* vocem scriberetur *Μωσῆς*, sed *Græci* *Hebraeam* ἠμολιῶν solent, ἔσθ' ut plurimum pronuntiare, tanquam *Μωσῆς*. Genitivus ἔσθ' *Μωσείως*, *Matt. 23. 3.* *Luc. 24. v. 27.* *ἀρχὴ ἀμφοτέρων ἀπὸ Μωσείως*, incipiens à *Mose*. item ἔσθ' *Μωσείως*, *Act. 15. 1. 5.* *Heb. 9. 19.* Dativus τῷ *Μωσῆ*, *Job. 9. v. 29.* *Μωσῆ* ἀλάληκεν ὁ Θεός, *Mose* Deus locutus est. *Matt. 17. 4.* *Μωσῆ* μίαν, ἢ μίαν Ἡλίαν. item τῷ *Μωσῆ*. *2. Tim. 3. v. 8.* ἀντίστησαν *Μωσῆ*, restiterunt *Mose*. *Exod. 3. v. 12.* τῷ *Μωσῆ*. Accus. τὸν *Μωσῆ*. *1. Corinth. 10. v. 2.* εἰς τὸν *Μωσῆ* *Μωσῆ* per *Hebraicum*, pro *ἀπὸ Μωσείως* per *Mosen* *Luc. 16. v. 29.* ἔχουσι *Μωσῆ* ἢ *Μωσῆ*, habent *Mosen* ἔσθ' *Prophetas*. item *Μωσῆ*. *Exod. 3. 14.* Vocat. ὁ *Μωσῆ*. *Exod. 3. 4.* ἐκέλευσεν αὐτὸν *Κύριος* ἐν τῆς βάρβι λέγων, *Μωσῆ* *Μωσῆ*. Vocavit eum *DOMINUS* ex rubo, dicens, *Mose* *Mose*.

Ναασών ὁ, *Naasson*. Nomen viri ἀσλιτον. *Hebr.* *נַחֲשׁוֹן* *nachschon*, *1. Chron. 2. v. 10.* hoc est, anguiculus, seu parvus serpens. diminutivum est à nomine *נַחֲשׁ* serpens. Vel significat æreum seu chalybeum. ἢ *נַחֲשׁ* æs, chalybs. Radix est *נַחֲשׁ* in *piel* auguratus est, *divinavit*, *conjectavit*, *expertus* est.

Et derivatur à nomine νάρκη
ἡ, torpor, sic dicta, quod odore
suo torporem afflare Et afferre
soleat, teste Eustathio Et Plu-
tarcho. Dicitur ergo ita fuit vir
ille Narcissus vel à simili, vel
κατ' ἀντίφρασιν.

Ναχὼρ ὁ, Nachor, nomen viri, qui
fuit avus Abrahami Genes. 11.
27. Luc. 3. 34. נַחֹר forte à rad.

innisit. נַחַר, unde נַחֲרִים
nares (ut Latine Naso). Catero-
quin cognationem etiam ali-
quam habet cum Chald. חַר
liberare.

Νεάπολις ἢ, Neapolis, Νεω-
στατ. civitas Thracia, cuius fit
mentio Act. 16. 11. componitur
ex νεά nova, Et πόλις urbs. E-
jus nominis civitates hac aetate
sunt plurimae, inter quas Nea-
polis, regni Neapolitani metro-
polis, facile excellit.

Νεεμάν ὁ, Naaman. nomen prin-
cipis militiae apud regem Syriae,
ἀκλῆσ, 2. Reg. 5. 1. cuius fit men-
tio Luc. 4. 27. Hebr. נַעֲמָן à ra-
dice נַעַם amoenus fuit. Nun in
fine est litera heemantica.

Νερόν ὁ, Nero, nomen Caesaris
Romani, crudelissimi Ecclesiae
persecutoris. 2. Tim. 4. in fine. Vi-
de infra Τιβέριον. Est verò no-
men hoc Sabinum, quo significa-
tur virtus seu robur.

Νεφθαλὴμ ὁ, Naphtalim. Sextus
Jacobi patriarcha filius ex Bil-
hà ancillâ Rachelis. Genes. 30. 8.
Nomen est ἀκλῆσ. Hebraicè
נַפְתָּלִי à radice נַפַּח in niphāl
נַפַּח לַח לְנַפְתָּלִי
luctari, contorqueri, in-
torqueri, ut fit luctando, q. d. fi-

lius luctæ mex. Dixit enim Ra-
chel, Maximis luctationibus lu-
ctata sum cum sorore meâ Leâ,
& prævalui. Deinde per meto-
nym. efficientis ponitur pro tri-
bu seu posteris: itemq. pro regio-
ne, qua illi tribui sortitò obti-
git. per metonymiam subjecti.
Matth. 4. 15. Apoc. 7. 6.

Νηὶ ὁ, Neri, nomen viri ἀκλῆσ.
Luc. 3. 6. 27. nomen origine He-
braum נֵר lucerna. à radice

נֵר, qua vox Chaldaicè ignem
significat, Dan. 7. 6. 9. מְנוֹרָה

menorâh candelabrum. Alii
vertunt novale, quod Hebraicè
dicitur נֵר nir, Prov. 13. 23. à

radice נֵר in hiphil הֵנִיר no-
vellavit, agrum iteravit seu de
novo aravit. Sed prius etymon
præfero. In V. T. nomen huius
viri legitur 1. Chron. 9. 36. fuit
avus Saulis primi regis populi
Israëlitici. 1. Chron. 8. 33.

Νηδὺς ἔσθ' ὁ, Nereus, nomen viri.
Rom. 16. 15. à Græcâ voce νηδὺς
humilis, Hesychio interprete.

Νίγρος ὁ, Niger. cognomen est La-
tinum prophetae cuiusdam. A-
ct. 13. 1.

Νικάνωρ ὁ, Nicanor. Act. 6.
9. 5. Nomen viri, Ecclesiae diaco-
ni, origine Græcum. Et composi-
tum ex νίκη ἡ, vel νικῶ εἶπὼ
τὸ, victoria Et ἀνὴρ vir, q. d. vir
victoriae h. e. victoriosus. Dicitur
etiam Νικάτωρ ὁ, Nicator
h. e. victor, pro Νικητῶρ, Doricè
ἀνικάω.

Νικόδημος ὁ, Nicodémus, no-
men Pharisei, Judæorum prin-
cipis, Job. 3. 1. Videtur composi-
tum ex νίκη victoria Et δῆμιος

populus, q. d. victor populi, & sic idem significat quod Νικόλαος. Sunt tamen qui viri Hebraei nomen malunt ex Hebraea lingua derivare, videl. ex נָקָר innocēs & טָר sanguis. נָקָר est ex radice נָקָר innocēs, pur9, insons fuit, & טָר. Et hoc videtur quibusdam per apharefin dictum ab נָקָר rubuit. Est enim sanguis rubicundi coloris.

Νικόλαος & ο, vel Atticē Νικόλαος ω ο, Nicolaus. Nomen viri, Ecclesia diaconi, Act. 6. 5. compositum ex νικ & ο-π, victoria, & λαός populus, q. d. victor seu dormitor vulgi. Hinc Νικόλαϊτις & ο, Nicolaita, Apoc. 2. 6. affecta Nicolai heresiarcha, promiscuam libidinem probantis. de quo legatur Eusebius hist. Ecclesiast. lib. 3. c. 26.

Νικόπολις εως η, Nicopolis, q. d. victoria urbs, vel civitas victrix. Est nomen urbis in Thracia, compositum ex νικη ης η, vel νικος ε-π, victoria, & πόλις εως η, urbs. Tit. 3. 12.

Νινύς η, Nineve nomen ἀκλ. urbis, qua fuit Assyria metropolis, Genes. 10. 12. & 2. Reg. 19. 36. qua, ut Susdas putat, deinde dicta fuit Babylon à Semiramide reginā Assyriorum. Hebr. נִינּוּר à נִינּוּ habitavit, q. d. habitaculum. Vel sic dicta fuit à Nino conditore Beli filio. Heb. נִינּוּ filius. Job. 18. 6. 19. Augustinus lib. 15. civit. Des. Hinc Ptol. in descriptione Assyria urbem hanc vocat Ninum. Vulgò ex-

ponitur speciosa habitatio. à נִינּוּ pulcer. Avenarius vertit locum decorum, amœnū. Jon. 1. Vocatur urbs Dei (per Hebraismum,) hoc est, urbs maxima. Luc. 11. 32. Drusio videtur Ninive ita dicta à nomine composito, ex נִינּוּ Nino & נִינּוּ habitaculum. Νενεῖτις & ο, Ninevita, urbis incola, in nom. plur. Νενεῖται εἰ. Ninevita. Matth. 12. 41.

Νυμφῶς α ο, Nymphas. Nomen viri. Col. 4. 15. q. d. sponsus. à Græcâ voce Νύμφη ης η, sponsa, nova nupta. & hoc ex νύμφη & οὐρανός, ut notat Eustathius.

Νωῶς ο, Noachus, nomen ἀκλ. Hebraum origine. נֹחַ noach requiescere, quod est makor Kal. à radice נָח requiescere. in biphil הִנִּיחַ fecit quiescere.

נַחַת nâchath quies, unde est Germanorum nacht. nox enim divinitus quiet est destinata. Sic dictus fuit Noachus à patre, quæ notatio est ab effectu. Vide Gen. 5. 29. זֶה יְנַחֵמְנוּ

hic consolabitur nos, per syn. gen. hoc est, præstabit quietem ab istis gigantibus & tyrannis, à quibus prima mundi ætas vexata fuit. item à laboribus seu miserabili omnium rerū in hoc mundo & a peccatis & poenis, quæ illa consequi solent. ubi tamen verbum, quo redditur nominis ratio, ipsi nomini nō est conjugatum. conjugatum foret יְנַחֵמְנוּ jenichenu, dabit quietem. Videtur hic Lamechas pater

tasse, quasi Noachus futurus esset filiorum Dei consolator. Sed hic fuit JESUS Christus, suo tempore in carnem missus.

Οσίας & ο, Ozias, filius Amazia regis Juda, 2. Chron. 26. 1. Hebr. **יהוה יצחק**, hoc est, robur Domini. Vox composita ex nomine **יצחק** robur, in compositione **cholem** resolvitur pro more in **kybbytz**, a radice **יצחק** roboravit, & nomine Dei **יהוה** pro quo scribitur in compositione **יהוה יצחק**. Est vero **יהוה יצחק** uti quidam volunt, contractum ex **יהוה יצחק**, & hoc est a radice **יהוה יצחק** fuit. Vide in nominibus propriis, **Θεός**.

Ὀλυμπιάς ᾱ ο, Olympas, hoc est, celestis. Rom. 16. 15. Nomen viri, a monte altissimo. **Ὀλυμπος** & olympus, dictus quasi **ὄλα λαμπρός**, hoc est, totus fulgens, splendens, cuius fastigium nunquam nubibus obscurari perhibent, unde factum, ut per metaph. pro celo ponatur.

Ὀνήσιμος & ο, Onesimus. Nomen viri fidelis. Coloss. 4. 9. Philem. 10. Est vero hoc nomen origine Græcum, & derivatur a verbo **ὀνήμι λυο**, profum. Fut. **ὀνήσω**. a. 1. **ὀνήσω**. **ὀνήσις** eius η̄, utilitas. Hinc derivatur **ὀνήσιμος** utilis, qui nos juvare potest. quæ voce utitur Sophocles. Sic a **χρήσις** dicitur **χρήσιμος**.

Ὀυρίας & ο, Urias, nomen viri. Matth. 1. vers. 6. Hebr. **יהוה יצחק** 2. Sam. 11. v. 12. lux Domini. ex **יהוה יצחק** lux & **יהוה** Dominus. Vel ex Chaldaeo **יהוה יצחק** ignis. Esa. 50.

v. 11. unde est Latinorum **Uro**. **Ὀυρβανός** & ο, Urbanus. nomen viri Latinum. Rom. 16. v. 9. dicitur ab urbe. Urbs vero ab antiquo urbum, hoc est, curvatura aratri, affine Græco **ὄρος** pro **ὄρος**, Solebant enim olim aratro urbis adificanda spatium circumscribere.

Πακατιανή η̄ς η̄, Pacatiana. 1. Tim. 6. v. 21. sub finem illius Epistolæ, nomen regionis, fortassis Latinum, q. d. pacata. unde formarunt **πακατία** as, & hinc Adj. **πακατιανός**.

Παμφυλία ᾱς η̄, Pamphylia. provincia Asia, Act. 2. v. 16. Vox Græca, composita ex **πᾶς** omnis & **φυλή** η̄ς η̄, tribus, q. d. gens ex quavis tribu conflata.

Πάρθος & ο, Parthus, nomen gentis. Act. 2. v. 9. Vox est Scythica, & fugacem seu exulem significat. affine est Hebrææ radice **פָּרָד** **parád** separavit, divisit, q. d. divisus.

Παρμενάς ᾱ ο, Parmenas, nomen diaconi Act. 6. v. 5. q. d. permanens, a verbo **παρμενώ** permaneo. pro quo poëta etiam dicunt **παρμενώ** per syncopen. **ἰλιάδ. ο.**

Πάταρος ων τῶ, Patara, civitas Lyciæ, provincia in Asia. Act. 21. 1. Videtur vox composita ex **πάτω** calco **τῆς** trette. **πάτος** & ο, callis, semita, ein pfad / & **δῆλος** ᾱς η̄, noxa, damnum, q. d. calcatrix noxarum, hoc est, noxiarum. Calepinus derivat a **Patara**.

Πάτμος & η̄, Patmus, nomen insule in Aegeo mari, una τῶν ἑσπερίων. Sunt in illo mari plurimæ

Insula admodum exigua, qua Græco nomine dicuntur ποροδες, Latine Sporades, hoc est, sparse seu disseminata, ex quarum numero est hæc Patmus. Verum τριτον ignoratur. Alijs videtur sic dicta q. ποτμ & ο, fatum. ἀποτμ infelix, cui fatum est adversum, cui reluctatur &

Brachia qui contra torrentem extendere frustra Nititur.

ex quorum conjectura dicitur πύτυ & q. d. fortunata. Vel à πύτυμ acquirō, unde est πύτυμ per epenthesin τρω. Sic ατμός vapor est ab αω spiro. In nominibus proprijs accentus discriminis causa solet retrahi, q. d. acquisitio.

Πατροβας α ο, Patrobas. Nomen viri. Rom. 16. v. 14. ex πατήρ pater & βας qui incessit. Est enim βας βαστα βαν, aor. 2. particip. activi, à verbo βαινω incedo, eo. Ergo Patrobas fit, qui paternis insistit vestigijs. πατήρ verò dicitur ab Hebræo שָׂאֵל. Vide appellatiōna.

Π αὐλ & ο, Paulus. Nomen Apostoli Latine origine. Valet verò idem quod pusillus. Fuit binominis. Nam idem etiam dictus fuit Saul. Hebr. שָׂאֵל Schaul, hoc est, petitus. Act. 2. Vers. 10. & 13. 9. à radice שָׂאֵל petivit, rogavit. Vide supra κηφῶς.

Πάφος & η, Paphus. civitas Cypri, qua frequēti terra motu collapsa nunc tantum ruinarum &

stendit Vestigia. Act. 13. 6. affine est hoc nomen verbo παφλάζω æstuo, ebullio, ferveo, proprie de maris æstu dicitur per metaphoram. παφλάσμα & τῶ, dicuntur verba insolentia, sesquipedalia.

Πίτρος & ο, Vide supra κηφῶς. Marc. 3. v. 16. κ' ἐπέθηκε Σίμωνε ὄνομα πέτρον, cui imposuit (JESUS) nomen Petri.

Πέργα & η, Pergamus clarissima Asia civitas, quam Silenus intermeat amnis, ad cuius Ecclesiam jussu FILII DEI Johannes Apostolus scripsit. Apoc. 1. 11. & 2. 12.

Πέργη & η, Perga Pamphylia urbs, cujus meminit Plin. lib. 5. c. 27. Strabo lib. 14. Lucas Act. 13. | 13. G. Sic dicitur q. Πείρα & η, terræ proxima.

Πέρσις ιδ & η, Persis. Nomen mulieris sancta, Paulo Apostolo charissima. Rom. 16. 12. à πέρσις eus η, vastatio. πέρσις vasto, perdo. Sed πέρσις ιδ & η, in masculino πέρσις & ο, Persa. Hoc verò à שָׂרַפ, divisit, unde est Lutinorum pars, qua ex divisione originem suam traxit. Dan. 5. 25. & 11. 2. פְּרָצָה ungula, q. d. fissura. Levit. 11. 3.

Πιλάτος & ο, (pro πλάτος) Pilatus nomen præsidis & judicis Hierosolymitani à Romano Cesare constituti. Luc. 2. 1. qui CHRISTUM innocentem in gratiam Judæorum condemnavit, Matthæi 27. v. 2. 26. Est verò Pilatus nomen Latinum, q. d. pilo festelo armatus. pilum i, hoc est, telum, sagitta, jaculum. pilus i, verò idem est quod trinus.

Πισιδία ας ἡ, Pisidia, nomen regionis in Asia minori. Act. 13. v. 14. Gr. picea. ἀπὸ πῖσα ας ἡ, πῖξ.

Πόντος α ὁ, Pontus, lata Asia minoris regio ad mare Ponticum, quod ipsum Ἐυξίνιον appellatur, sita. Vox est origine Græca, Ἐξίς significat mare. Ovidius ἐκ Πόντου, ubi scribit, Omnia pontus erat. Vide appellativa. Act. 2. v. 9. 1. Pet. 1. v. 1. Hinc derivatur πόντικος α ὁ, Ponticus, hoc est, incola Ponti, Act. 18. v. 2. Et πόντιος α ὁ, Pontius, prænomen præsidis Romani, Judæis præfecti. Vide paulo ante Vocem Pilatus. Act. 4. 27. 1. Tim. 6. 13.

Πόπλιος α ὁ, Publius. Nomen viri Latinum, q. publicus, quod dicitur q. populicus. Est verò πῶπιος α ὁ, qui populo gratus est. Act. 28. 8.

Πόρκιος α ὁ, Porcius, præses Judææ, cognomento Festus, Act. 24. 28. nomen origine Latinum, à porco, vel à Græcâ voce πόρκα α ὁ, rete piscatorium. Sic πόρκιος α ὁ idem foret quod πορκεύς ε ὁ, piscator.

Πυπόλοι οἱ, Puteoli orum, civitas Campaniæ ab aqua calida putore sic dicta, ut conjectat Festus. Alii eam sic appellatam putant à puteorum multitudine. Hinc Adjectivum Puteolanus. Act. 28. 13.

Πύδης υἱὸς οἰ, Pudens, nomen viri Latinum, à verbo pudet. Est verò pudens idem quod pudibundus, h. e. Verecundus, qui frontem non perfricuit. 2. Tim. 4. 21.

Πρίσκας α ὁ, Priscas. Nomen viri, origine Latinum à nomine priscus, quod est ab antiquo

pri, Ἐ hoc ex πρίν, unde etiam est pridem.

Πρίσκιλλα ας ἡ, Priscilla. Nomen mulieris Latin. q. d. prisca, antiqua. Act. 18. 2.

Πρόχορος α ὁ, Prochorus, nomen diaconi, ex ᾧ ante Ἐχορός α ὁ, chorus, choréa, hoc est, expeditus, paratus, qui in choréa præsit, seu qui chorum ducit, præfulsor. Act. 6. 5.

Πτολεμαῖς ἰδὸς ἡ, Ptolemais idis, civitas Judææ maritima prope montem Carmelum, quæ quondam à quodam Ptolemæo sic dicta fuit. Act. 21. 7. 1. Machab. 5. v. 15. Derivatur à nomine πτόλεμος α ὁ, bellum, poetice πρόλεμος α ὁ. Sic dicitur poetice πτόλεμος α ὁ pro πόλεμος α ὁ. Ptolemais ergo idem valet quod bellatrix. Vel nomē accepit à Ptolemæo, quod nomen bellicosum, seu bellipotentem significat. Strabo lib. 16. πτολεμαῖς μεγάλη πόλις, τὸ αἰκλὸν ὠνόμαζον ᾧ πτόλεμον.

Πύθων ὦν οἰ, Pytho. Sic dictus fuit Apollo, δαίμονιον μαντικόν, πύθων τὸ πύθω, quod responsa daret interrogantibus Ἐπετήτις. Qui talem spiritum habebant, dicebantur ἐχέσπυμοι. Act. 16. v. 16. puella habens spiritum Pythonis, hoc est, Apollinis, demoni fatidici.

Ραάβ ἡ, Rachab. Nomen hospitis civis Jerichuncis, quæ exploratores Josuæ recte excepit, Jos. 2. v. 1. Hebr. רחב quæ vox significat latitudinem, amplitudinem, à radice רחב dilatarī. in hiphil רחב dilatare.

Ραγὰβ οἰ, Ragau. Nomen ἀλλόθεν

Viri, filii Pelegi, 1.Chron.1.6.25.

Heb. רעהו Rehu. a nomine רעה

amicus. 2.Sam.15.6.37. Vel רע

proximus, amicus, Prov.17.17.

Vau in fine est affixum. 3.pers. g.

m. ex pronom. רון. plonius af-

fixum illud exprimitur Gen. 11.

6.3. Judith. עו תוים יעוים רעוים,

campu significat circa Euphra-

tem & Tigrim, teste Ortelio.

Ραμα η, Rhama, civitas in tribu

Benjamin prope Gibeonem, Iud.

4.6.5. & 19.3. Hebr. רמה Ra-

ma, h.e. excelsa. Nomen Toarg.

f. a masf. רם Ram celsus, ex-

celsus. a radice רום rum al-

tum esse. Proverb. 6. Vers. 17.

רמות עינים oculi elati.

Ραχα η, Nomen mulieris רחל.

Vide supra Ραα.

Ραχα η, Rachel, altera uxor Ja-

cobi, filia Labanis, Gen. 29.6.9.

רחל ovis, agna, Esai. 53.7. No-

tatio est a simili. Graci verte-

runt ως αμνος ut agnus.

Ρεβεκα η, Rebecca, uxor Isaaci,

filia Bethuelis, filii Nachoris.

Gen. 24.6.15. Ribhka,

a radice in usitata רבק, unde

est מרבק saginatum. Amos

6. Vers. 4. כעגלי מרבק sicut

vituli saginarii, hoc est sagina-

ri, Mal. 4.6.2. Ergo Rebecca idem

est quod saginata, seu crassa.

Ρεμφαν ο, Remphan nomen idoli,

Amos 5.6.26. Hebraice dicitur

רפון Cijun, hoc est, basis. ex ra-

dico רפן stabilire. Aben-Esra

docet ex lingua Arabica & Per-

sica vocem hanc constare, &

stellam Saturni sic appellari

כיון unde Graci pro Caph le-

gentes Resch, dixerunt ravan, &

per epenthesein Ρ μδ legerunt

ρσμφαν. Act. 7. 43.

Ρηγιον το, Rhegium, civitas Si-

cilia maritima, viginti millia

passuum distans a promontorio

Peloro. Sic dicta quod terramo-

tu avulsa fuerit ab Italia, cui

antea cohaerebat. Plin. lib. 3. c. 8.

a Graco themate ρησω rumpo,

frango, ich reisse. pro quo dici-

tur usitatus ρησνμι. Fut. ρησω.

Prat. act. ρρησα. pass. ρρησμαι.

unde est ρησματα το, res fra-

cta. ρρησαι, unde est ρησαι ru-

ptio. prat. med. ρρησαι, unde est

ρησαι η, ruptio, fractio, qua

voce utitur Hippocrates, hinc est

ρησαι, q. d. fractiuncula, parva

ruptura. Act. 28.6.13. Sic ipsa

Sicilia, qua olim cum peninsula

florentissima totius mundi, ne-

pe cum Italia cohaesit, dicta fuit

ab antiquo sicilire, hoc est, di-

videre.

Ρεσα η, Resa, nomen viri. Luc. 3.

6.27. Syriace Ρασα Rasa, a ra-

dice Ρασ asperit, stillavit. &

contracte Ρασ, unde est Latino-

rum ros. Resa ergo nomen acce-

pit ab asperione.

Ροβοαμ ο, Roboam filius Salomo-

nis. 1. Reg. 11. Vers. 43. Hebraum

origine nomen est רחב

Rechabh-ham. compositum ex

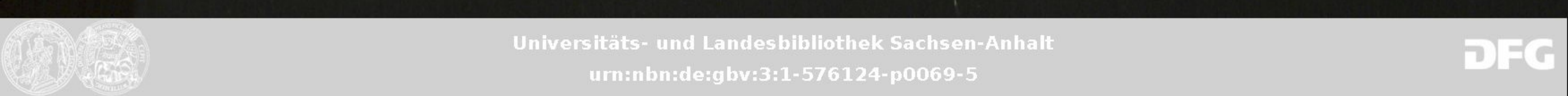
רחב dilatatus fuit, & עץ

populus, notatio nat' ανηφοροιο

ex eventu. At ex parentum vo-

to notatio erat ab effecto. Spe-

rabant enim ipsum fore Augu-

stum. Roboam idem est quod Augustus. *Matth.* 1. 7.

*Ρόδη ης η̄, Rhode, nomen puella. *Actor.* 12. 13. sic dicta à Græco nomine ρόδον & τὸ, rosa. Vel potius à ρύδη ης η̄, quæ vox significat fruticem rosas producentem. in hac insula est urbs ei cognominis, quam putant ita dictam, quod ρόδον, hoc est, (ρόδον) rosa inventa esset, quum jacerentur ejus fundamenta. Sic amplissima & potentissima Berna in Uchitlandia Helvetiorum, ab urso in venatione capto nomen accepisse in historiis legitur.

*Ρόδος ο̄, Rhodus, Cycladum insularum nobilissima: sita in mari mediterraneo, olim Ophiusa dicta. Solinus auctor est, nunquã ibi nubibus calum ita obduci, quò minus sol videri possit. Aurum Rhodi pluisse ob insula felicitatem, cecinit Pindarus, ubi studia liberalium artium, & imprimis oratorie facultatis floruerunt. In ea fuit admiranda magnitudinis colossus, 70. cubitos altus, soli dicatus.

*Ρουβὴν ο̄, Ruben. nomen viri, *Apo.* 7. 6. filius Jacobi primogenitus ex Lea. *Genes.* 29. 6. 32. Heb. רְאוּבֵן Reu-bhen visionis filius, quia Deus, ut loquitur Lea, respexit afflictionem meã. רָוֵן est ex radice רָוָן vidit, unde est Græcorum ῥοβῆν. & בן רבנא edificavit. quod filius famuliam & patrum nomen propagare solet. unde Phocyl. Μη μείνησ' ἀγαμέμνονι, μήπως γένου- μ' ὀληύ.

h. e. Ne maneat coelebs, perca ne nomen avicum. |

Drus. רְאוּבֵן videte filiũ quãse dixerit, ecce filium peperit, non filiam; & proinde spero, me posthac marito meo fore cariorum.

*Ρούθ η̄, Ruth, uxor Mahalonis, filii Elimelech Bethlehemitæ. *Ruth* 1. 4. Heb. רוּת à radice רָתַת gen. m. tremor. *Hosea* 13. 6. 1. Syrus scribit רעייה, quod Hebr. notat amicam, sociam. Neque rarum est, elidi י, uti in Bel &c.

*Ρούφος ο̄, Rufus, *Marc.* 15. 6. 21. *Rom.* 16. 6. 13. Nomen viri Latini.

*Ρώμη ης η̄, Roma. olim metropolis Italia bellicosissima, populorum domitrix, imperii sedes. Nomen hoc origine Græcum est, & significat robur. à themate ρώνυμι. in fut. ρώσω. prat. ἔρρωκα. a. 1. ἔρρωσα. Alii à Romulo conditore dictam volunt. Romulus Græcè Ρώμυλος q. Ρωμαλέος robustus. *Act.* 19. 6. 20. δέι με ἵδεν Ρώμυλον ἰδεῖν, oportet me etiam Romam videre. Hinc Ρωμαῖος αἰῶν. Romanus a um. *Joh.* 11. 6. 48. *Act.* 22. 6. 27. Ρωμαῖκός ἦν. idem. *Luc.* 23. 38. Ρωμαῖσιν Latine. *Joh.* 19. 20.

*Ρωσία η̄, nomen regionis. Sabæi dicuntur Arabia felicis incole Heb. רְבִישׁ. Est verò רְבִישׁ Syriacè cepit, captivum abduxit, q. d. domitrix. 2. *Chron.* 9. 1. βασίλισσα σιβαῖα ἤγαγε τὸ ὄνομα σιλομωντος. Hac vocatur in N. T. *Luc.* 11. 6. 31. βασίλισσα νέτης regina Austri, hoc est, quæ ve-
ne

nerat ex plagâ Australi. Erat
Verò Arabia Judais sita versus
meridiem.

Σαδδὴκ ὁ, Sadoc. Nomen viri, filij
Achitubi ἀχιθου, Hebraum ori-
gine. 2. Sam. 8. v. 17. קִדְּוּ אֶרָ-
dice קִדְּוּ justus fuit. Matth. 1.
v. 14. Idem ergo est quod justus.
Scribitur etiam aliàs σαδδὴκ i-
temque σαδδὴκ, unde dicti fue-
re σαδδὴκαῖοι Sadducei, qui ita
dicti putantur non à justitia,
sed à Sadoco, quodam heresiar-
cha, qui discipulus fuit Antio-
chi Sochai. Hi non nisi penta-
teuchum recipiebant, & voca-
bantur alio nomine קראים,
quod legi scripta adhererent,
aliam quæ ἀγραφοῦς dicitur, re-
jicientes, inquit Drusus.

Σαλα ὁ, Sala. Luc. 3. 35. Nomen viri
ἀχιθου. Hebr. שְׁלַח Schélach
fuit filius Arphaxadi, Gen. 10.
v. 24. Significat verò missile, ja-
culum, telum. 2. Chron. 32. v. 5.
ensem strictum, Joël. 2. v. 8. in
plur. num. propagines. à radice
שָׁלַח misit, emisit.

Σαλαθιηλ ὁ, Matth. 1. v. 12. Sala-
thiel Zorobabelis, ducis Juda
pater, Haggai. 1. v. 1. Hebraicè
שְׁלַח־אֱלֹהִים scheatri-él, h. e.
rogavi Deum, petivi à Deo.
Vox cōposita ex שְׁלַח quod
est i. pers. sing. n. g. com. prateri-
ti Kal. à radice שָׁלַח, אֱלֹהִים
Deus, de quâ voce vide suprâ.

Σαλαμῖς ἡ, Salamin, vel Sa-
lamin, vel Salamina, insula Cy-
pri in mari Euboico. è regione
Athenarum sita, in quâ Paulus

& Barnabas Evangelium docue-
runt. Act. 13. v. 5. Videtur dici q.
αἰμὴς τῆς Σάλως, hoc est, matula
Sali. Vel q. μύθη τῆς Σάλως, hoc est,
fordes maris. σαλῶς ὁ, salum,
mare, unde est σαλῶω agito,
commoveo, unde quidam in-
terpretantur, fluctuantem,
commotam, conquassatam. Sed
primum stymon hisce & alijs
videtur anteferendum.

Σαλεῖμ ὁ, Salim. nomen loci, Joh.
3. 23. Baptizabat autem Johan-
nes ἐν τῷ Σαλεῖμ, prope Salim.
Hebraicè dicitur שְׁלֵימ.

1. Sam. 9. 4. singulari שְׁלֵימ pu-
gillus. Radix est שְׁלֵימ, sed in-
usitata. unde etiam est שְׁלֵימ

vulpes, Nehem. 4. 3. Nomen ergo
habet vel à pugillo, vel à vulpe.
Hieronymus putat σαλεῖμ idem
esse quod σαλήμ, quod sequitur.

Σαλιμ ἡ, Salem nomē urbis ἀχιθου.
Heb. 7. 1. Hebr. שְׁלֵימ paci-
ficus. Vide suprâ Ἰεργσδὺμα.

Σαλμων ὁ, Salmon. Nomen viri
ἀχιθου. Matth. 1. v. 1. Syrus scri-
bit שַׁלְמוֹן Salmun. Hebraicè
שַׁלְמוֹן Schalmón a dōus Da-
vidis. à radice שָׁלַח comple-
ri, perfici, pacem colere. unde
est שַׁלְמוֹן retributio. pluralis
numerus שַׁלְמוֹנִים retribu-
tiones legitur Esa. 1. v. 23. Dici-
tur ergo Salmon, q. d. vir retri-
butionis, h. e. homo gratus, qui
beneficia accepta refundit.

Σαλμωνη ἡ, Salmone, Creta
promontorium, est ejusdē cum
bracedente originis. Act. 27. v. 7.

Vel reddi potest Hebr. **עלמנע**.

hoc est, umbra prohibita.

Σαλώμη us η, Salome, Marc. 16. 1.

nomen mulieris, significat perfe-

ctam, integram. Hebr. **שלמה**

in masc. gen. **שלם** perfectus,

incolumis. à radice **שלם** cō-

pleri, pacem colere.

Σαμάρεια us η, Samaria, nomen

montis. Hebraū origine **שמרון**

Scho-meron, à viro **שמר** 1. Reg.

16. 24. Luc. 17. 11. à radice **שמר**

custodivit. item est etiam no-

men urbis, qua deinde Regnum

Israēli sedet fuit, 2. Reg. 6. 6. 19.

itemq; regionis.

Σαμαρείτης us ο, Samaritanus, hoc

est, incolā Samaria, Joh. 4. 6. 39.

πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν

Σαμαρειτῶν, multi Samaritane-

rum crediderunt in eum. De-

rivatur à voce Samaria. **Σαμα-**

ρείτης εἰνδ η, Samaritana, Joh.

4. 6. 9.

Σαμοθράκη us η, Samothrace. Act.

16. 6. 11. nomen insula è regione

Thracia, sic dicta quòd eam Sa-

mius & Thraces incolerent. unde

dicatur Samius itemq; Thrax,

Vide suo loco.

Σάμος us η, Samus, nomen insula.

Virgil. 7. Æneid.

Threiciamq; Samum, quæ uunc

Samothracia fertur.

Fuerunt Verò dua Sami, qua-

rum una dicta fuit Samus sita

in mari Ionio juxta Ephesum,

altera Samothracia in mari Æ-

géo. Abundat luto cōficiendis fi-

ctilib9 aptissimo, unde est illud:

Fama est fictilibus cœnasse A-

gathoclea regem.

Atque abacum Samio sape o-

nerasse luto.

Videtur quibusdam dici quasi

ψάμμος, & redditur arenosa,

sed nimis longè petita est hæc

etymologia. **σαμ** us ο, Gracè fa-

stigium significat. **σαμμοὶ οἱ**, τὸ

ὕψη. Sic ergo dicta fuit insula,

quod alius esset elatior & emi-

nentior, q. d. elata seu eminens,

qua circa mare multas haberet

cropidines.

Σαμουὴλ ο, Samuel, nomē Prophe-

ta **σαμωὴλ**, Act. 3. 6. 24. & 13. 20.

Hebr. 11. Vers. 32. qui fuit filius

Elcana ex Annâ uxore alterâ.

Hebr. **שמעון** Schemuel exau-

ditus à Deo. ex **שמע** & **א**.

litera **ש** & **א** **שמע** **שמע** expun-

cta. **שמע** est à radice **שמע**

audivit, exaudivit, obedivit.

1. Sam. 1. 20. Et vocavit Chan-

na nomen ejus Schemuel, quia

à Domino **שמעתי** petivi eū.

ubi hæc Verba subintelliguntur,

& exaudivit me. Hinc ergo pia

mater entheam sobolē appella-

vit Schemuelem, hoc est, à Deo

exauditum, ut quoties nomine

hoc ejus aures personarēt, toties

animus ad Deo gratias agendas

inflammaretur. Alii perperam

vertunt positus à Deo. Nam in

Hebrao non est Sin, sed Schin.

de quibus etymologiis judicare

tantum possunt, qui Hebraicè

sciunt. Alii putant ita dictum

q. **שמעתי** petitus à Deo.

Gracè **Σαμουὴλ** us ο, qualem et-

iam Plato in philosophicis suis

dialogis cum Cratylo & alius in-

troducit philosophantē. **שמעתי**

est

est pabul. *est ex prepositione*
ן. Nun absens compensatur
per punctum longum *etc.*

Σαμψών o, Samson, nomen herois
V.T. de quo *Jud. 13. & 24, Heb. 11.*
32. Hebraum origine **שמשון**

Schimschon, a nomine **שמש**
Sol. Nomina in on solent esse di-
minutiva in lingua Hebraea.
Schimschon ergo parvū solem
significabit. Derivatur vero

שמש sol a radice **שמש**, un-
de est Chaldaicū pabel **שמש**
ministravit, *Dā. 7. 10.* Nomen er-
go habet a subministrāda luce.

שאול o, Nomen primi regis Israēli-
tarum *אוליתו. 1. Sam. 9. 2. Hebr.*
האנש, hoc est, petitus. quod est

pabul, a radice **האנש** petivit,
postulavit. Sic quoq; Paulus A-
postolus ante cōversionē dictus
fuit, qui ipse etiam erat ex tri-
bu Benjamin. *Act. 9. & 4. שאול*

שאול תימש דיאניס; Saul Saul
quid me persequeris? Me, hoc
est, Christianos, per meron. sub-
jecti. Regulariter etiam sic fle-
bitur o *שאול*, *Act. 8. & 1. τὸ*
שאול, *Act. 11. 30. τὸ* *שאול*, *Act.*
9. 24. τὸν *שאול*, *Act. 13. 2.*

Σάπφειρα us h, Sapphira, nomen
mulieris, Anania uxoris, de qua
Act. 5. & 1. Dicitur vero Sapphi-
ra a gemmā sapphiro. *σάπφει*
ρα o, est lapis pretiosus, colo-
ris cærulei, aureis pūctis collu-
cens de quo *vide Plin. lib. 37. c. 9.*
oritur ab Hebraea voce **ספר**,

in *makor piel ספר* sapper enu-
merare, recensere, expone-

re. unde est **ספיר** Sapphirus.

Exod. 28. & 18. Dicitur vero ita
Sapphirus ab effectu. Sic Mar-
gareta est a Margaro, hoc est,
unione sex gemmā.

Σάργεις u, Sardes. nomen urbis,
plur. nu. tantum. Syr. **סרג** tre-

pidavit, expulit. At Rabbinicō
סרג Sargel idem valet quod

Hebraorū **מגן** clypeus. Chald.

סרג notat cribrum. *Apoc. 1. 11.*
eis *Σάργεις*, Sardes versus. *Apoc.*
3. & 4. ἐν *Σάργεισ*, Sardibus.

Σάρεπτα τὰ, nomē urbis pl. eis *Σά-*
ρεπτα Sareptam, *Luc. 4. vers. 26.*

צורפתה 1. Reg. 17. 9. Tzorpa-
tha, hoc est, versus Tzorpam.

Est ergo **צורפתה** Tzorpa no-
men urbis Hebraea, quam Graeci
pro more mutatis literis corru-
ptē appellarunt τὰ *Σάρεπτα*. 70.

verō (ut vocant) pro τ scribunt θ
ε pro π φ, *σαρεπτα* 1. Reg. 17. &
9. 10. *Αβδία* & 20. *εως* *σαρεπταν*.

Derivatur a radice **צרה** con-
flavit, purgavit, defecavit. item
per metaph. examinavit. Hinc

צרה Tzoréphaurifaber. Signi-
ficat ergo Sarepta officinā au-
rifabri, ubi metalla conflare &
explorari solent.

Σαρχ o, Saruch. Nomen viri *α-*
κλιτου. In vulgata versione Sa-
rug, idē, juxta Hebraicam veri-
tatem **שרוג** Gen. 11. 20. hoc est,

palmes, surculus, a radice
שרג, unde est *pyhal שרג* im-
plicari, perplexū esse. *Luc. 3. 36.*

Σάρων αυ η, Saron, *Act. 9. & 35.*
regio campestris, pascuosissima,

Vinorumq; optimorū feracissi-
ma, inter Casaream Palestina
& Taborem montem, lacumq;
Genesareth longo tractu ultra
Joppen diffusa. 1. Chron. 5. 16. &
27. 29. שָׂרֹן Scharon à radice
שָׂרָה solvere, emittere. sicut
קָלוֹן ignominia à rad. קָלָה
vilescere. | שָׂרֹן videtur idem
significare quod שָׂרֹן lorica,
thorax. Vel derivatur à radice
שָׂרָה contēplari, quod locus ille
fuerit instar paradisi, ubi o-
mnis generis fruges, agros, viri-
daria, pomaria, vineta & pecu-
des contēplari licuerit. יָרֵן
הַשְּׂרֹנִי vinū | Scharoniticū,
quod tā generosum fuisse Rab-
bini scribunt, ut duabus parti-
bus aqua fuerit diluendum.
Schabbath fol. 77. Nidda fol. 19.
Hinc Canticorum 2. v. 1. Ego sum
lilium Scharon שָׂרֹן, hoc est,
p̄stantissimū. שְׂרֹנִי Saronites
seu incola illius regionis.
Σάρρα υἱ ἡ, Sara uxor Abrahami.
Sicut ingeminatio litera p̄ā in
linguā Gracā est ὁ φωνος, ita in
Hebraā xaxóφωνος. Hebr. שָׂרָה
Sara, Gen. 17. 15. Valet idē quod
domina, princeps in feminino
genere. à masculino שָׂרָ princeps,
dux, Exod. 2. 14. Quis cōsti-
tuit te (שָׂרָ לְאִישׁ) virū prin-
cipē & iudicē super nos? שָׂרָ
primit, dicta fuit, quo vox est e-
iusdem radicis cum שָׂרָ: sed
Deus jod mutavit in he, quā
permutatione tanquā externo

signo eijam vetula, effata, vi-
ribusq; exhausta, imò natura
sterili & ad pariondū ineptissi-
ma, promittebat semē, & nume-
rosissimā posteritatē. Est enim
illud הָ ex nomine הַמֶּן quod
multitudinē significat. Radix
est שָׂרָ princeps fuit, princi-
pē egit, principatu functus est.
Prov. 8. 16. Per me (ait aterna
sapientia ὁ λόγος) principes
(שָׂרָ) gerēt principatū. Gen.
t̄ns Σάρρα. Rē. 4. 19. Gen. 20. 2. &
24. 67. Dat. τῆ Σάρρα. Rom. 9. 9.
Accus. τῆ Σάρρα. Gen. 23. 19.
Σατῶν ὁ, Satan, princeps malorum
angelorum. nomen est ἀρχὸν,
origine Hebr. שָׂטָן adversarius,
ἐν τῷ ὄνοματι. à radice שָׂטָן adver-
sari, odio habere. Psalm. 71. 13.
שָׂטָן נִפְשֵׁי אֲנִי adversantes a-
nimam eam. 2. Cor. 12. 7. ὁ ἄγγελος
Σατῶν, angelus Satanæ. Gracē
tamen usitatus juxta. Syriacā
vocem שָׂטָן ita flecti-
tur ὁ Σατῶνας Satanas. Luc. 13.
v. 16. τῷ ἔδουεν ὁ Σατῶνας, quam
vinxerat Satanas, hoc est, cujus
corp9 per annos octodecim à Sa-
tanā fuerat incurvatum Gen-
tivo ὁ Σατῶν. Act. 26. v. 18.
ἐν τῆς ἐξουσίας ὁ Σατῶν ἐπὶ τοῦ
Θεοῦ, ex potestate Satanæ ad
Deum homines convertas. Da-
tivo τῷ Σατῶν. 1. Cor. 5. v. 5.
παροδῆναι τῷ Σατῶν, tradere
Satanæ, hoc est, excommunica-
re, communionē & cœtu fide-
lium excludere. Accusativo τὸν
Σατῶν. Rom. 16. v. 20. αὐτοῦ
ψεῖ τοῦ Σατῶν conteret Sata-
nam.

nam. Vocatiōe Matth. 4. v. 10.
ὑπάγε Σατανᾶ, Apage te Sata-
na, pact dich/ troff dich hinweg
Satan.

Σεβαστὸς ἡ, Augustus a. cognomen
Casaris Romani Augustus di-
citur ab augendo. σεβαστὸς πικρὸν
τὸ σεβάζεσθαι à venerando, colen-
do, q. d. veneratione dignus, ve-
nerandus. Act. 25. 21. uxor im-
peratoris dicitur, Σεβαστή Au-
gusta. Act. 27. 1. σεβάσομαι ve-
rò est à σεβᾶ, veneror, adoro,
colo, σεβόμενος idem F. σεψόμενος.
σεπτὸς ἡ, venerabilis. ἀσεβής
ἡ, impius. Vide appella-
τίδα.

Σεκέυδης ἡ, Secundus. nomen
viri Latinum. Act. 20. 4. Dici-
tur verò secundus q. seētus à
primo, à secando. Vel à sequen-
do, quòd primum sequatur. po-
nitur pro prospero ἡ felici: ut
navigatio secunda, quæ conatui
ἡ voto obsequitur. Res secun-
dæ, quæ pro desiderio nostro se-
quuntur. Vergil. Æneid. 10.
Nescia mens hominum fati,
sortisque futuræ,

Et servare modum rebus sub-
lata secundis.

Hinc secundare, obsecundare
eādē ratione ἡ notatione
descendunt.

Σειλεύκεια ἡ, Seleucia. civitas
in promotorio Syriae prope An-
tiochiam sita. Nomen accepit à
conditore Seleuco Nicànore.
Joseph. lib. 18. antiq. Judaic.
Egehipp. lib. 4. cap. 1. quam Pau-
lus peragravit Act. 13. vers. 4.
Alij conquassatum interpretā-
tur, quasi σελεύκων à σελεύκω
agito, quasso, quod est à nomi-

ne σελεύκω ἡ, salum, mare. sed
nihil certi hic invenio. Hinc σε-
λεύκω id ἡ, poculi genus à Se-
leuco inventum.

Σεμειὸς, Semei. Luc. 3. 26. Nomen
viri ἀκλιῶν. 1. Chron. 2. 27. cognā-
tū est Syr. שֵׁמַי cognominavit.

Hebr. שֵׁמַי Schammai à ra-
dice desolari, שֵׁמַי ἡ quum
ad animum transfertur obstu-
pescere. Esa. 52. 14. q. d. conster-
natus, attonitus, שֵׁמַי res

stupenda, Jerem. 5. v. 30. stupor,
Jerem. 8. 21. desolatio, vastitas,
Psalm. 73. v. 19. Est ergo שֵׁמַי
proprie desolari, vastari. per me-
ton. effic. Verò consternari, ob-
stupescere. Desolatio enim nos
in stuporem traducit.

Σεργίῳ ἡ, Sergius. Act. 13. 7. no-
men proconsulis seu propratoris
Paphi, urbe Cypri, cognomento
Pauli, quem Paulus ἡ Barnabas
ad religionē Christianā cōver-
terunt. Act. 13. 12. Etymon huius
vocis mihi nō liquet. Affine est
Hebraea radice שֵׁרָג Sarag,
perplexum esse, implicari, in-
tricari. unde est שֵׁרָג Sarig,
quod tamen tantum in plurali
numero legitur, palmes, surcu-
lus, ramus perplexus. Joel. 1. 7.

Σηθ, Sethus. Luc. 3. v. 38. Hebraicè
שֵׁת Scheth, Gen. 4. 45. filius
Adami. cuius nominis rationē
ipsa Eva explicavit, ubi ait,
Gen. 4. 25. Nam (שֵׁת) repa-
suit mihi Deus semen alterum
pro Hebelo. Significat verò
שֵׁת fundamentum, ubi pe-

nitur adificium in plur. **שִׁתוֹר**
 fundamenta. *Esa.* 19. 10. item per
 metaph. sic dicuntur nates, quod
 homo sessurus se in eam ponat
 parte *Esa.* 20. 4. Vel **שִׁתוֹר** dicitur
 pro **שִׁתוֹר** deus, ornamentum.

Solent enim Chirik **שִׁתוֹר** & Tzere
 persape inter se commutari. à
 radice **שִׁתוֹר** ponere.

שִׁתוֹר o, Sem filius Noachi, *Gen.* 5.
 v. 32. Hebraicè **שִׁתוֹר** Schemus,
 h. e. nomen, q. d. futurus hic est
 vir nominis **שִׁתוֹר** pro-
 ut Hebrai loquuntur, hoc est, vir
 longè celeberrimus & nobilif-
 simus. Nomen hoc est **שִׁתוֹר**.
Lucæ 5. v. 36.

שִׁדוֹן o, Sidon, urbs Phœni-
 cia maritima, in finibus Judæe
 sita, & sic appellata à filio pri-
 mogenito Chanaan, cuius no-
 men fuit **שִׁדוֹן** Tzidon, *Gen.*
 10. v. 15. qui sic dictus fuit à ra-
 dice **שִׁדוֹן** venari. Nun in fine
 est heemanticum, & dicitur
שִׁדוֹן, q. d. vir venationis, hoc est,
 venator **שִׁדוֹן** *Jerem.* 16. 16. **שִׁדוֹן**

Tzájid venatio. *Gen.* 10. 9. **שִׁדוֹן**
 o, Sidonius, Sidonis
 civis seu incola. *Act.* 12. v. 20.

שִׁילַס a o, Silas nomen viri, *Act.*
 15. v. 22. Fortè Latinum origine
 à verbo fileo, q. d. taciturnus, si-
 lens.

שִׁילַס o, Silvanus, *2. Cor.* 1.
 v. 19. nomen viri Latinum à no-
 mine sylva, quod per y scribi-
 tur, quia deducitur à Græco **שִׁילַס**,
 Doricè **שִׁילַס**, ubi spiritus asper
 pro more mutatur in **שִׁילַס** &
 yau interponitur. Sic Latini à

Græco **שִׁילַס** dicunt ovum. ab **שִׁילַס**
 ovis. ab **שִׁילַס** vis. ab **שִׁילַס** xvum.
 Spiritus asper Latine mutatur
 in **שִׁילַס**, ut **שִׁילַס** sus. è se. **שִׁילַס** sa-
 lio. **שִׁילַס** sal. **שִׁילַס** semi. è se. **שִׁילַס** se-
 pte, è se. **שִׁילַס** serpo. è se. **שִׁילַס** se-
 dedeo. **שִׁילַס** sudor, **שִׁילַס** sol. è se. **שִׁילַס**
 super. è se. **שִׁילַס** sub. è se. **שִׁילַס** super-
 bus. è se. **שִׁילַס** suus pro seus, sicuti di-
 cimus meus. sic tuus pro teus
 ex **שִׁילַס**; & **שִׁילַס** Doricè pro **שִׁילַס**
 tuus, per eandem **שִׁילַס**.

שִׁילוֹאם o, Siloam **שִׁילוֹאם**. *Joh.* 9.
 v. 7. nomen piscina illius Hiero-
 solymitana, multis miraculis,
 qua DEUS per eam edidit, cla-
 ra *Joh.* 5. 4. Fuit sita ad radices
 montis Sion, perennibus aquis
 ebulliens, cuius fit mentio *Esa.*
 8. v. 6. **שִׁילוֹאם** Schilóach dicitur
 Hebraicè, à radice **שִׁילוֹאם** misit,
 omisit, quod Deus hanc scatu-
 riginem ex visceribus terre o-
 miserit, tanquam singulare do-
 num. **שִׁילוֹאם** Schillúach proprie
 significat munus quod alij
 transmittitur. *Mich.* 1. v. 14. &
 hinc etiam dicitur **שִׁילוֹאם** mē-
 sa, in quam mittuntur cibi, qui
 Latine quoq; dicuntur tercula
 à ferendo.

שִׁמְעוֹן o, Simeon **שִׁמְעוֹן**. secun-
 dus filius Jacobi ex Lea, *Gen.*
 29. v. 33. Hebr. **שִׁמְעוֹן** filius au-
 dientis, scil. Dei. à radice **שִׁמְעוֹן**
 audivit, exaudivit, quia (ut lo-
 quitur Lea) Dominus audivit
 me esse exosam, ideo dedit mi-
 hi hunc filium. Deinde alius
 eodem nomine fuit appellatus,
 qui CHRISTUM suscepit in
 ulnas, quam inferretur in tem-
 plum

plum. Luc. 2. 28. Scribitur etiam per υ Συμεών ο, ἀκλίτως. Apoc. 7. 5. 7. ἐκ Φυλῆς Συμεών.

Σίμων ων ο, Simon, nomen duorum Apostolorum, quorum unus ab ipso Christo novo nomine ob insignem fidei sue confessionem dictus fuit κηθῶς, h. e. πέτρος. Marc. 3. 16. Luc. 6. 14. qui alias dicebatur Simon filius Jonæ; alter appellatus fuit Simon Cananites, h. e. ζυλωτῆς, sicut Lucas exponit c. 6. 5. 13. Vide supra κανανίτης, Simon ab Heb. שמעון audivit, q. d. obediens. Fuit et alius sic appellatus, qui coactus fuit crucem CHRISTI bajulare, Matth. 27. 32. plures, ut Druisius recte observavit, fuere Simones. Simon Petrus Matth. 10. 2. qui et Simon Bar-jona. et Simon Cananites Matth. 15. 4. Simon leprosus. Matt. 26. 6. Simon Cyrenes. Matt. 27. 32. Simon pater Judæ Iscarioth. Joh. 13. 2. Simon Cortarius. Act. 9. 5. 43. Simon Niger. Act. 13. 5. 1. et c.

Σίμων ο, Fuit nomen Magi. Act. 8. vers. 9. Hebr. שמיון Schimon, quod nomen etiam legitur 1. Chron. 4. 5. 20. Derivatur à radice שמו impinguari, saginari, pinguem esse. unde est שמו oleum, pinguedo. A pinguedine ergo nomen habuit ille Magnus, quem Latine nominare licet Crassum.

Σινά ο, Sina. nomen montis Arabiae ἀκλίτως. LXX. interpp. Exod. 19. scribunt σινά. Exod. 16. 5. 1. סיני

Sinai. sic dictus ab Hebræa voce סיני rubus, à rubi copia. qui

mons alio nomine etiam dictus fuit χαρηῶς כרית chorebb. Exod.

3. 5. 1. hoc est, desolatio, siccitas, vastitas. et per metonym. effectus æstus, qui causa est siccitatis. Gen. 31. 40. à radice כרית aruit, in solitudinem redactus fuit. Gal. 4. 25.

Σιών ο, Sion. nomen montis ἀκλίτως. שמעון nomen accepit à siccitate.

שמעון Hebr. siccitas. Esa. 41. 18.

שמעון significat aridum locum, Esa. 25. 5. et 32. 2. Nun finale est heemanticum.

Σκευῶς ἄ ο, Sceva. Act. 19. 13. nomen pontificis. videtur sic dici à σκευῶς τὸ vas. Et Paulus vocatur σκευῶς ἐπιλογῆς vas electionis, Act. 9. 15. unde est verbum σκευάζω instruo, paro, unde alii σκευῶν interpretantur paratum. sed viro Judæo potius Hebraum nomen inditum fuisse dixerim à radice שקו equari, adæquari, æqualem esse, prodesse, expedire in nihil שקו equare, ponere. Dicitur ergo fuit Scevas, q. d. æquator.

Σκυθῶς & ο, Scytha qui est ex Scythia. σκυθίζω Scythas imitor, item ebrius sum, quod Scythæ poculis dediti essent. dicitur à Græcâ voce σκυθῶς & ο, qui terrore & tristi vultu est, qui ipse etiâ dicitur σκυθῶπιος. Col. 3. 11.

Σμύρνα η, Smyrna. nomen urbis. Apoc. 1. 11. nomen origine Græcâ, et significat myrrham. Thema est μύρον & τὸ, unguentum.

Σόδομων τῶ, Sodoma Sodomas, et Sodoma Sodomorum. pl.

σύγω traho, Ἐ ἀκων, ἀκωσι, ἀκων invitus a um. ἀκων pro ἀέκων per crasin. à themate ἰκων ὄντ. ὁ, voluntarius, spontaneus. ἔκων sponte. Συγκάσται ergo dicuntur q. invitos trahentes, vel violenter trahentes.

Συρία ὡς ἡ, Syria. Gal. 1. v. 21. ἦλθον εἰς τὴν κλιμακὰ Συρίας, veni in tractus Syriae. Hebraice vocatur אַרָם à filio Semi Aram, cuius fit mentio. Genes. 10. v. 22. idem significat quod simplex אַרָם excelsus. à radice אָרַם. Hinc etiam est אַרְמֹן arx, palatium, ab altitudine ita dictum. Συρία verò videtur dici magis τὸ σύγω ab attrahendo. Nomen gentile Σύρος ὁ, Syrus. Hebr. אַרְמֵי f. אַרְמֵיהָ. Luc. 4. v. 27.

Συροφωניה ἡ, Syrophenissa. Marc. 7. v. 26. sicut nominatur muliercula illa Cananaea, cuius fidem CHRISTUS tantopere commendat, Matth. 15. v. 22. scilicet quadam Cananaeorum reliquie remanserant in Phoenicia. Vox composita ex Σύρος, de qua vide Συρία. Ἐ φωνία ἡ, palma. Adjectivè ponitur etiam pro rubro, aut purpureo.

Σύρτις ἡ, Syrtis. in plur. num. Σύρτις αἱ, Syrtes. duo sunt finis in extremâ Africa versus Egyptum periculosissimi propter arenosum, vadiosum Ἐ reciprocum maria. sic dicta πᾶσι τὸ σύγω à trahendo, quòd naves attrahunt aut mergant aut retineant. Servius roste asserit ubique sunt arenosa loca in mari, et Syrtes vocari. Ergo inpro-

mis pro duobus illis periculosissimis sinibus ponitur per synecdo. gen. Actor. 27. v. 17. εἰς σύρτις, in Syrtem.

Συχαρ ἡ, Sychar. Job. 4. v. 5. nomen urbis ἀκλίς. à radice שָׁכַר mercede cõduxit. שָׁכַר mercenarius. Ergo Sychar dicitur mercenaria. Vel à שָׁכַר conclusit. unde est שָׁכַר pro שָׁכַר, Ἐ enim Ἐ שָׁכַר sunt elementa ἰσοδωμάτων Ἐ ὄμις Ἐ βολα, excipulus, locus in quo concluduntur aqua. Esa. 19. v. 10. Retius tamen sentire videntur, qui urbem hanc Συχαρ temporis successu appellatã esse statuerunt, qua olim Συχῆ dicebatur.

Συχῆ. Est nomen viri. Gen. 33. v. 26. Ἐ sic scribitur שָׁכַר. item nomen urbis. Jos. 20. v. 7. Actor. 7. vers. 16. q. d. שָׁכַר humerus, dorsum. item tumulus, agger. Gen. 33. v. 26. à radice inusitatã שָׁכַר unde est hiphal שָׁכַר summo manè surgere. 2. Sam. 15. v. 2.

Σώπατρις ὁ, Sopater. Nomen viri Gracum, compositum ex σώς pro σῶς, salvus Ἐ πατὴρ pater, q. d. salvus pater. Actor. 20. vers. 4.

Σωθένης ὁ, Sothenes nomen viri, Rectoris scholae Iudaicae, quem illi nominarunt Σωθῆναι, hoc est, Synagoga principem. Compositum ex nomine σῶς ὁ, Ἐ per crasin σῶς ὁ ἡ, pro quo etiam dicitur σῶς ὁ, salvus, incolumnis, Ἐ δένος ἡ, τὸ, robur, q. d. salvum robur. cuius vires adhuc sunt in-

regre. Act. 18 & 17. ubi legimus
 ὁ ὄνομα τῶν πρώτων, scilicet quadam nomi-
 na primæ contractorum admit-
 tunt nonnunquam flexionem
 primæ simplicium. Ne mireris
 (inquit Priscianus, priscus illo
 Grammaticus lib. 6.) si apud
 Latinos legeris ὁ Socrate. Nam
 Attici propria nomina primæ
 declinationis contractorum, ut
 ὁ ἄδικτος, accusandi & Vocandi
 ὁ ἄδικτος, in flexione nominum primæ de-
 clinationis declinant, τὸν ὄνομα
 τῶν πρώτων. ὁ ὄνομα τῶν πρώτων. Hactenus Pri-
 scianus.

Ἰωάννης & ὁ, Sospater nomen
 ducis. 2. Mach. 12. & 19. item co-
 gnatus Pauli. Rom. 16. & 21. Vox
 composita ex ὄνομα conservatio
 ὁ ὄνομα, fut. ὄνομα, & πατήρ ὁ
 pater, q. d. conservatio patris.
 ὄνομα Servator. ὄνομα & τὸν, pra-
 mium quod conservatori loco
 gratitudinis offerimus. Thema
 Verò est ὄνομα & ὁ, salvus. Vel, ut
 alii volunt, ὄνομα & ὁ, unde est
 ὄνομα, & hinc ὄνομα.

Ἐπιφάνεια ἡ, Tabitha. Fuit disci-
 pula Christi, hoc est, Chri-
 stiana. Act. 9. & 36. Syriacè
 טביתא vel טביתא caprea,
 dama. à masculino טביתא. He-
 braicè diceretur צביתא caprea.
 Deut. 12. 22. Sic uxor Jacobi ap-
 pellata fuit רחל, i. e. ovis. uxor
 Davidis עזרה vitula. 2. Sam.
 3. 5. Græcè δοξῆς ἄδῃ ἡ, caprea,
 à δῶξ δῶξ ἡ, capra sylvestris,
 dama. thema est δῶξ video, sic
 appellata, quod illa animantia
 sint ἰσχυρῶς, hoc est, acuto visu
 prædita. Vide supra Δοξῆς.

Ἰωάννης ἡ, Tarsus, metropolis Ci-
 licia maritima, Apostoli Pauli
 patria Act. 9. 11. sic dicta à con-
 ditore תרשיש, qui fuit filius
 Javanis, nepotis Noachi ex Ja-
 pheto, Gen. 10. & 1. 2. & 4. Nota-
 tio ergo est ab efficiēte. Deinde
 pars Oceani qua urbem hanc
 alluit, etiam dicta fuit Tarsus,
 1. Reg. 22. & 49. Psalm. 72. & 10.
 quod urbs hac esset emporium
 maritimum, & portus maris me-
 diterranei celeberrimus, unde
 in omnes mundi partes quaquā-
 versum navigare solebant mer-
 catores. Cur urbe hac hodie
 comparare licet Amsteloda-
 mum, Venetias, Dantiscum.
 Dantiscū est portus maris Bal-
 thici celeberrimus: Amsteloda-
 mum Oceani Belgici: Venetia
 maris mediterranei. תרשיש

Tarschisch Verò est vox com-
 posita ex תרש explorare, unde
 est תר negociator, mercator,
 qui terras varias solet explora-
 re, 1. Reg. 10. 15. & שיש Schä-
 jisch contractè שיש Schesch
 marmor, 1. Chron. 29. 2. Tarsus
 ergo sic dictus fuit ab exploran-
 do marmore, qua notatio est
 ab objecto. Nominatur etiam
 תרשיש gemma quaedam, quam
 vulgus Turcicum ein Türkis
 vocant, interpretes Verò nostri
 beryllum thalassium, id est, à co-
 lore cæruleo, quo refert colorē
 Oceani. Qui vertunt contem-
 plationem gaudii, non atten-
 dunt שיש gaudere scribi per
 Sin, non per Schin. In novo Te-
 stamento legitur Act. 9. & 30.
 & 11. 25. & 22. 3. Hinc Ταρσῦς

Τάρσος, Tarsensis. Act. 9. v. 11. & 21. 39.

Τρίτος, Tertius. nomen viri Latinum. à nomine tres, quod est à Græco τρεῖς. Germani dicunt drey. Rom. 16. 22. notatio est ab adjuncto ordine.

Τέρτιος, Tertullus. nomē oratoris cujusdam seu rabula forensis, accusantis Paulum, Act. 24. v. 1. Notatio hujus vocis non liquet posset videri composita ex τρεῖς pro τέρτω attero, & τῶλος, & ὄ, callus.

Τιβέριος, Tiberius. Luc. 3. v. 1. nomen Caesaris Romani. Sicut Nero quoque appellatus fuit, qui ob ebriositatem castrensi joco dictus fuit Mero Biberius, pro Nero Tiberius. Tiberius vero dictus à studio Tibere, quod juxta Tiberim natus esset. qua notatio est à subjecto loco. Tiberis, vel Tibridis, fluvius est Italiae ex medio Apennino profluens, duobus & quadraginta studiis auctus, tandem duobus ostiis in mare reuertitur. A Nonno in Johan. 13. vers. 4. 5. vox Romana vocatur Ἰμβέριας αὐδὴ. At enim λέβητον (quæ voce Evangelista utitur) esse vocem Romanam seu Latinam. Tiberis à Græcis Ἰμβέριας appellatur, non poetis tantum, sed etiam πτοχράφους, ut Herodiano aliisque. olim Albula dictus. Alii à Tiberino Albanorum rege in trajectus ejus submerso originem hujus nominis arcessunt. Alii aliunde.

Τιβεριὰς αὐδὴ ἡ, Tiberias adis. urbs Galilea ad lacum Genesareth sita, quod ab ipsa civitate

Vocatur quoque mare Tiberiadi. Job. 6. 1. Hanc civitatem olim Cenereth תְּנֵרֶת appellatam,

Herodes tetrarcha in honorem Caesaris Tyberii condidit, & Tiberiadem nominavit, teste Josepho lib. 18. antiq. Jud. & Egesippo lib. 2. c. 3. Radix תְּנֵרֶת nō est usitata. ortum hinc est vocabulum Latinū canere. תְּנֵרֶת cin-nor significat instrumentū musicum. Fr. Jun. vertit citharam. Et hinc fortassis antiqua illa Cenereth nomen habuit. Plura de hac urbe vide in Mosoretico Comment. D. Buxtorfsii c. 4.

Τιμαῖος, Timæus. Marc. 10. v. 46. pater Bartimæi cæci. תִּמְאִי est vox Syriaca, & significat filium. Τιμαῖος vero תִּמְאִי Syriacè scribitur à radice תִּמְאִי pollutus fuit. unde videtur ortum contaminatio.

Τιμόθεος, Timotheus. Pauli Apostoli comes & σωσπεγὸς fidelissimus, pius & Christianus natus parentibus, qui cum Τιμόθεον in baptismo nominarunt, ut quoties audiret nomen, de fine vite suæ tam ipsi parētes, quam filius admoneretur. Est vero nomē hoc Græcum compositum ex τιμάω honoro, & Θεὸς Deus, q. d. cultor Dei, vel honorans Deum. Act. 16. v. 1. Rom. 16. 21. Τιμόθεος ὁ σωσπεγὸς μου, Timotheus adjutor meus.

Τίμωνων, Timon, nomen diaconi cujusdam. Act. 6. 5. sic dicitur τιμῶν τὸ τιμῶν ab honorando. τιμῶν vero derivatur à τιμὴ ἡ, honor, pretium, &c.

hac vox verbalis est, à praterito passivo τέλειμα, quod est à themate τήω honoro. item ulciscor, vindico. item solvo. vide appellativa.

Τίτῳ ὁ, Titus. Episcopus in insula Creta. Tit. 1. v. 4. Est verò vox Græca τίτῳ, Ἔ columbam significat, sicut τίτος pullum, aviculam. Legitur iliad. v. ἀπὲρ τίτῳ inglorius. compositum ex α Ἔ τίτῳ honoratus. Ergo Titus aut à columbâ accepit nomen, ut Jonas Hebraus: aut dicitur q. τίτῳ honoratus à verbo τίω magni æstimo, in pretio habeo, honoro: quam posteriorem notationem præfero ^{tuit frater pauli sec. fide}

Τραχωνίτις ἰδῶ ἡ, Trachonitis Syria regio, quæ Ἔ Ituraa dicta fuit, juxta desertū Arabiæ, cui præerat Philippus frater Herodis, Luc. 3. 1. Derivatur à Græca voce τραχὺν ὠνῶ ὁ, locus asper & salebrosus. Thema est τραχὺς εὐς ὁ, in fam. gen. τραχέια eius. in neut. g. τραχὺ ἴδῶ. asper a um.

Τρεῖς τῶδε πύλαι ὠν αἰ, nomē loci aut oppiduli, aut pagi in Latio, de quo Act. 28. 15. Sine dubio nomen accepit ab usu, quod ibi essent tabernæ Vinaria, ubi hospites festi Ἔ sitibundi sese reficerent. Sic in Nassovia oppidum est, cui nomen Tripago, Dridorf. Taberna verò derivatur à tabulâ, quod ex tabulis Ἔ asseribus fieri soleret tabernæ diversoria ein wirtshaus. taberna Vinaria, in quâ vinum venditur.

Τριφῶσα ὠνς ἡ, Triphosa. nomen mulieris. Rom. 16. 12. Videtur sic

dicta ex τρι, quod in compositione significat ter, Ἔ Φῶσα quod ex part. pres. act. ἰσὶ à verbo φαῖω luceo, q. d. ter lucens. participium Φάων Φάσσει Φάων lucens. Φάσσει legitur apud Aratum. sicut verò pro βοάσσει dicimus βοῶσει: ita etiam pro Φάσσει Φῶσει. quamvis hæc ignorem aliam esse rationem illorum bisyllaborum. Non enim sicut dicimus ποιῶ ex ποιέω, ita etiam πλάω ex πλέω, vel πῶ ex πῖω. πῖω, πλίω tantum sunt usitata.

Τροφίμῳ ὁ, Trophimus. Act. 20. v. 4. Vir Ephesus. τροφίμῳ ὁ, alior qui alit. item alumnus τροφίμη ἡ ἡ, materfamilias, hera. à τροφός ὁ, nutritor, alior, quod est à praterito medio τρέφω, Ἔ hoc ab aor. 2. act. ἰτρέφω. Ἔ hoc ab imperf. ἰτρέφω, Ἔ hoc à Themate τρέφω nutrio, alo. Fut. Τρέψω. vide appellativa.

Τρυφῶνα ἡ, Tryphana. nomen mulieris Græcum. significat deliciosam, delicatulam. à nomine τρυφή ἡ, delicia. à themate Τρέπτω. Fut. ψω. frango, comminuo, contero. Delicia Ἔ voluptates frangunt animum hominis, Ἔ virum effæminant. Rom. 16. 12. vide appellativa.

Τρωάς ἡ, Troas. civitas Asiae maritima. Act. 16. v. 8. forte à Troib9 ita appellata. Τρῶς Τρῶς est nomē proprium Regis Trojæ, ut habet Ovidius. itemq. Vergilius Georg. 3. videtur nomē adeptus à Græco themate τρώω perforo, pro quo usitatum est τρώω, sicut à δῶ δίδωμι dicitur δῶς: ita Ἔ à τρώω τρώω, q. d. perforator,

forator, penetrator, terebrator.

Τρωγύλιον & τὸ, Trogyllium. Act. 20. v. 15. nomen urbis, compositum ex τρώγω comedo, rodo. τρώξις & τὸ, rosio, & τὸ, & ὁ, vas, vimineum, quo milites asseruabant cibos, quum ad bellum proficiscebantur. Sic ergo dicitur q. cella penuaria.

Τύραννος & ἡ, Tyrannus. nomen vel cognomen viri. Act. 19. 9. vide supra in Appellatiōis.

Τύρος & ἡ, Tyrus. ciuitas maritima, emporium florentissimum, metropolis Phœnicia, Matth. 11. v. 21. Hebraicè צור rupes, pro quo Syri dicunt הור, a radice צור in angustias redegit, constrinxit, pressit, obsidione cinxit. Sic dicta fuit Tyrus, quod in rupe esset adificata. Sic Rupella Gallorum a rupe nomen suum habet. Hinc est Τύριος & ὁ, Tyrius, ciuis Tyri. Act. 12. 20.

Τυχικός & ὁ, Tychicus nomen proprium viri. fortunatus. a voce τυχή & ἡ, casus. a themate τυχαίω nanciscor. in aor. 2. & τυχόν. pret. med. τέτυχα. unde est τυχή & ἡ, euentus, casus, fortuna. & hinc est τυχικός & ὁ, quod idem est cum voce δτυχίς felix, fortunatus, prosper.

Ἰμηναιός & ὁ, Hymenæus, hoc est, nuptialis. nomen heretici, negantis carnis resurrectionem, 2. Tim. 2. 17. a Themate ἵμνω ένος ὁ. pellicula seu membrana, virginitalis index, que primo coitu rumpitur.

Φαλέξ & ὁ, Phalecus. Genes. 10. 25. Luc. 3. 35. Nomen viri ἀκλίον. Hebraum origine à פלג divisit,

quia in diebus eius נפלגה h. e. diuisa fuit terra. Genes. 10. v. 25. Ab eadem radice descendit פלג rivus, q. d. diuisa aqua

Et c. Gigantes enim prata aqua varie derivamus, eamq. in multas particulas diuidimus, a radice פלג divisit. Et ut hæc

ἐν πύργῳ addam, ad verbum פלג explicandum, Hebraicè concubina vocatur פילגש,

que vox composita est ex פלג divisit & פיש vir, quod concu-

bina virū ab uxore abalienet, eumq. quasi diuidat in partes

duas, quarum unam sibi vendicet. Hinc ortum videtur פול-

לאת & ἡ, & פוללאת & ἡ, concubina, pellex. A quibus

omnibus Latinum pellex nom multum abludit, & videntur

omnia ejusdem esse originis. Genes. 36. v. 12. Jud. 19. 2.

Φανουήλ & ὁ, Phanuel. Luc. 2. 36. nomen loci, ubi Jacobus tota nocte

luctatus est cum Angelo federis, Gen. 32. v. 20. qui ita appellatus fuit ab ipso Iacobo פנואל,

quod illic vidisset Dominū. Est vero פנואל nomen compositū

ex פנווי visus, quod est pabul a radice פנה aspexit.

Et ex nomine Dei פנה Deus. In

compositione kamets mutatur in scheva propter accentum, qui

est in syllabā ultimā, ad quam vox festinat.

Φαραώ & ὁ, Pharao. ἀκλίον, Rex Ægypti. Hebr. פרהו. fuit commune nomen Regum Ægypti,

sicut Caesar olim Romanorum, hodie Germanorum, Sultanus Turcarum, Chamus Tartarorum, Sophus Persarum &c. Est vero origine Hebraum à radice פָּרַע nudavit, abstraxit, ultus

est. פָּרַע ultio. Jud. 5. v. 2. Significat ergo ultorem seu vindicem. Heb. II. 24. υἱὸς θυγατρὸς φαρυώ, filius filiae Pharaonis. Rō. 9. 17. λέγει ἡ γραφή τὸ φαρυώ, Scriptura dicit Pharaoni.

Φαρισαῖος, Phares. Matth. 23. filius Judae ex Thamar nuru. Gen. 38. v. 29. I. Chron. 4. v. 1. Hebraicè פָּרַע peretz, & cum accentu distinguēte פָּרַע paretz. פָּרַע fractio, ruptura. à radice פָּרַע rupit, fregit, q. d. filius eruptionis seu rupturæ. Fratrem enim Zeráchum antevertens prior erupit ex utero materno.

Φαρισαῖος & οἱ, Pharisaus, hoc est, interpres. Schindlerus ait, ita cognominatos fuisse à פָּרַע separavit, discrevit, divisit, quasi sequestratos ab aliis vita religiofiori, qua à Rabbiniס פָּרַע dicitur. Sic Hesych. Φαρισαῖος, ἀφωρισμένος, μεμερισμένος, καθαρὸς &c. Alii deducunt à radice פָּרַע exposuit, explicavit. Matth. 3. 7. Dicuntur Hebraicè פָּרַע pro פָּרַע, ubi videmus pahul quandoq; aliam habere significationem. Contrarium supra vidimus in nomine פָּרַע Deinde olim Græcos π̄ initiale Hebraum aspirasse. Sic dixerunt φαλις pro πύλιος φαγες pro πύγεις &c.

Φῆστος & οἱ, Festus. Latinum est nomen praesidis Palaestinae & Judaeae. Act. 24. 28. Est vero festus idem quod sacer Deo & solenniter lætus.

Φιλαδέλφεια as ἡ, Philadelphía. civitas Decapolis, juxta Plinium lib. 5. cap. 13. ad cujus Ecclesiam Johannes Evangelista scripsit. Apoc. 1. v. 11. & 3. 7. Vox composita ex φίλος & οἱ, amicus & ἀδελφός & οἱ, frater, q. d. amor fraternus. conjugatum ejus Φιλαδέλφεια fraternâ charitate praeditus legitur 1. Pet. 3. 8.

Φιλήμων οὗ & οἱ, Philémon, hoc est, deosculans. à themate φιλέω diligo, osculor. Φίλημα τὸ οὐκ, osculum. Fuit nomen viri. Philem. 1. 1.

Φιλητὸς & οἱ, Philétus. nomen haeretici. Latine dilectus. idem quod ἀγαπητός. à themate φιλέω diligo. Fuit ἡσώ. P. πεφιληκα. Præter pass. πεφιλημαι. in 3. pers. πεφιληται, unde oritur Φιλητός, idem quod πεφιλημένος dilectus.

Φίλιπποι ὡν οἱ, Philippi. pluralis numeri tantum. urbs Macedonia à Philippo Rege, Alexandri Magni parente cōdita. Notatio est à causâ efficiente. Act. 16. 12. Dicitur vero Φίλιππος, q. d. bellicosus, qui equis delectatur. Matt. 10. 3. Hinc Φιλιππησιος & οἱ, Philippensis. Philip. 4. 15.

Φλέγων οὗ & οἱ, Phlegon. Nomen viri. Rom. 16. v. 14. Est part. praesent. à them. φλέγω ardeo, itenturo, q. d. ardens.

Φοίβη ἡ & ἡ, Phœbe. Rom. 16. 1. nomen mulieris. Derivatur à masculino suo Φοῖβος & οἱ, Phœbus, Sol. unde est Φοῖβος ὁ ἥλιος Lu.

Luna. Dicitur vero $\Phi\alpha\iota\lambda\alpha\varsigma$, q. $\Phi\alpha\iota\lambda\alpha\varsigma$ ex $\Phi\alpha\varsigma$ lux & $\beta\iota\alpha$ vi-
ta, hoc est, lux vita. Vergil. lib. 3.
Æneid.

— Phœbeæ lampadis instar.
Hinc poeta Græci cum vocant
 $\Phi\epsilon\tau\epsilon\iota\sigma\iota\omicron\nu$, quod asserat vitam,
nempe instrumentaliter. Verè
enim Sole redeunte ad nos omnia
revirescunt, reflorescunt & q.
reviviscunt. Hebræi Solem vo-
cant שֶׁשֶׁת , q. d. administrato-
rem lucis. Lucem enim à Deo
creatam nobis subministrat, de
cujus utilitate poeta sic scribit:
Vere reflorescit tellus, & flumi-
na circum,

Fundit humus flores, revire-
scunt prata, nemusque,
Solvitur acris hyems, & nix li-
quefacta calore,
Solis, & astrorum tenues vane-
scit in auras.

Nec boreas perdit flores, ut fe-
cerat antè.

Sanguis & in nostro renovatur
corpore, robur

Colligimus, nobis quod ademe-
rat horrida bruma.

$\Phi\omicron\iota\nu\iota\eta$ $\eta\varsigma$ $\eta\varsigma$, Phœnice vel Phœnicia.
Syria pars est, Tyro & Sidone,
duabus amplissimis urbibus cla-
ra. Nomen hoc origine Græcum
est $\Phi\omicron\iota\nu\iota\eta$ $\eta\varsigma$ $\eta\varsigma$, palma arbor,
fortè à palmarum copiâ olim
sic appellata. Act. 27. v. 12. portus
quidam ita dictus fuit. Punica
lingua olim etiam dicebatur
 $\gamma\lambda\omega\sigma\sigma\eta$ $\Phi\omicron\iota\nu\iota\eta\omicron\nu$.

$\Phi\omicron\epsilon\gamma\gamma\iota$ $\alpha\pi\iota\tau\iota\varsigma$, Forum Appii. nomen
oppidi in Italia longius à Roma,
quàm Aricia distans, quod Ho-
ratus lib. 1. Serm. Satyra 5. ostē-
dit. ad quam urbem Paulus ve-

nit, quum duceretur Romam
Act. 28. v. 15. $\Phi\omicron\epsilon\gamma\gamma\iota$ $\alpha\pi\iota\tau\iota\varsigma$, $\pi\iota\upsilon\epsilon\gamma\gamma\iota$ $\alpha\pi\iota\tau\iota\varsigma$
 $\Phi\epsilon\gamma\epsilon\nu$ à ferendo, quod omnia
venalia ferantur in forum. Ap-
pius fortè ita dicitur, q. $\alpha\pi\iota\tau\iota\omega$
 $\omicron\nu$ $\eta\varsigma$ $\eta\varsigma$, non pinguis, non cras-
sus, $\pi\iota\omega$ $\eta\varsigma$ $\eta\varsigma$, pinguedo. Vel
ex obsoleto $\pi\iota\omega$ bibo. $\alpha\pi\iota\tau\iota\omega$ $\eta\varsigma$
contractè $\alpha\pi\iota\tau\iota\omega$.

$\Phi\omicron\epsilon\gamma\gamma\iota$ $\alpha\pi\iota\tau\iota\varsigma$ $\eta\varsigma$ $\eta\varsigma$, Fortunatus. 1. Cor.
16. v. 17. nomen viri Latinum à
nomine Fortuna, & hoc est à
fors tis, & hoc à ferò, quod vul-
gus crederet fortunam esse re-
rum humanarum dominam, &
ab eâ afferrî tã adversa quàm
secunda. Sed hæc blasphemia
est, quã Satanæ in Dei exspuit
providentiam. Laude digniss.
est Augustinus, qui in libris re-
tractationum fatetur, sibi dole-
re, quod toties usus fuerit impio
hoc & execrabilî fortunæ voca-
bulo. Nam Christianum homi-
nem non oportet tantum rectè
sentire, sed etiam loqui.

$\Phi\epsilon\gamma\gamma\iota\alpha$ $\eta\varsigma$ $\eta\varsigma$ Phrygia. Asia minoris
regio amplissima, Galatiæ finiti-
ma, quam Paulus peragravit.
Act. 16. 6. $\Phi\epsilon\gamma\gamma\iota$ $\gamma\epsilon\sigma$ $\eta\varsigma$ $\eta\varsigma$, Phryx. est
ejus regionis incolæ. Fortassis
sic dicti fuerunt Phryges $\pi\upsilon\epsilon\gamma\gamma\iota$
& $\Phi\epsilon\gamma\gamma\epsilon\nu$, à torrefaciendo.

$\Phi\upsilon\gamma\epsilon\lambda\lambda\omega$ $\eta\varsigma$ $\eta\varsigma$, Phygellus nomen
viri, de quo apostata Paulus 2.
Timoth. 1. 15. conqueritur. Vide-
tur componi ex $\Phi\upsilon\gamma\epsilon\lambda\lambda\omega$, in præ-
med. $\pi\iota\Phi\upsilon\gamma\epsilon\lambda\lambda\omega$, unde est $\Phi\upsilon\gamma\epsilon\lambda\lambda\omega$ $\eta\varsigma$ $\eta\varsigma$
fuga, & nomine $\lambda\lambda\omega$ $\eta\varsigma$ $\eta\varsigma$, ocu-
lus, q. h. qui se ex oculis nostris
subducit.

$\chi\alpha\lambda\delta\alpha\iota$ $\eta\varsigma$ $\eta\varsigma$, Chaldæus, Act. 7.
v. 4. $\epsilon\iota\mu$ $\gamma\eta\varsigma$ $\chi\alpha\lambda\delta\alpha\iota\alpha\omicron\nu$, è ter-
rà Chaldæorum, quæ dicitur

Chaldæa, Græcè Χαλδαια ας η, est Asia minoris regio, Arabia finitima, cujus metropolis est Babylon, ciuitas nobilissima. Hebr. כַּשְׁדִּים Casdim, unde mutato ψ in λάμβδα fit Χαλδαιῶ. Dicitur ergo Χαλδαιῶ pro Χαοδαιῶ. Dan. 3. Vers. 8. Ezech. 11. v. 24. Dicuntur verò כַּשְׁדִּים a כָּשַׁר, qui fuit filius Nachori. Nachor verò fuit frater Abrahami. Hinc lingua Chaldaica est Hebræa lingua dialectus. A Rad. כָּשַׁר.

Χαναάν ο, Chanaan filius Chami. Gen. 10. 6. Hebraice כְּנַעַן Canāhan, hoc est, depressus, humiliatus. a radice כָּנַע in hiphil הִכְנִיעַ depressit, posttravit, humiliavit. Hinc כְּנַעֲנִי Canāhanī, Caraneus. item mercator. Ezech. 17. v. 4. per synecdochē species. Matth. 15. 22. Ἡ Ἰουδαῖα Χαναανίτις, & ecce mulier Chananea.

Χαρράν η, Charrán ciuitas Mesopotamia, ad quam Abrahamus concessit, ubi etiam pater eius Thare mortuus fuit. Gen. 11. 31. Hebraum origine חָרָן charán, a radice חָרָה arsit. חָרָה arsus. חָרָה arsus iræ. Nomen ab arsu habet. Proximè hanc urbem Romanus cæsus est exercitus, & Crassus dux captus, qui ut Lucanus scribit: (guine Charras. Assyrias Latio maculavit sanguine) Χερουβιμ vel Χερουβειμ πῆ, Hebr. 9. v. 5. ὑπερφύλαξ αὐτῆς (κίβωτος) Χερουβιμ δόξης, καὶ αἰσάζοντα τὸ ἔλεος αὐτῆς, supra hanc (arcam)

erant Cherubim gloriosi obumbrantes propitiatorium. Cherubim, nomen ἀκλίβω. Sic dicebantur imagines in arcâ federis, quibus sancti angeli representabantur. ab Hebræâ voce כְּרֻבִים Cerybim, a singulari כְּרוּב Cerubb. quæ vox, ut placet Rabbini, composita est ex adverbio similitudinis כִּי כִּי פִינָה pueri, quod Cherubim referrēt adolefcētes alatos. Fuit ergo imago humana, sed alata, operculo propitiatorio arcæ federis imposita, (Exod. 25. v. 18.) representās angelos invisibiles. Moses quoque angelos, qui hominem ab aditu paradisi prohibebant, כְּרֻבִים vocat. Gen. 3. v. 24. καὶ ἐτάξεν τὰ Χερουβειμ, ἵνα φυλάξω τὴν ὁδὸν τοῦ εἰσελθεῖν, & ἐκείθεν ἐξέλθω. Statuit (Deus) Cherubim, hoc est, angelos. Moses hic orationē suam ad captum populi accommodat, cui Cherubim gloriosi in tabernaculo noti erāt, invisibiles verò angeli non item. Radicē בָּרַךְ inusitata affine est Verbum רָכַב rachabh vectus fuit, & Verbum בָּרַךְ benedixit. Cherubim enim Deo benedicunt. Videtur hinc ortum Græcum Verbum κερύπτω occulto. in aor. 2. ἐκέρυψον. Xi Ἰ, Chius. insula inter Cycladas atque Bithiniam. Affine nomini χίων ὄν η, nix. παρὰ τὸ χεῖν a fundendo, q. d. χεῖν: sic etiam χῆ dici videtur q. χῆος ὄν η, rudis, indigestaq; moles, confusa congeries. Vel quasi χεῖ ex χεῖω. Vel a verbo χεῖα ζω aperio, decusso, chiasmum fa-

facio. Sed mittamus hasce con-
jecturas.

Χλόη ἢ ὄ, Chloe nomen matris-
familias, vidua, 1. Cor. 1. vers. 11.
χλόη ἢ ἡ, herba virens. Notatio
à simili.

Χοραζὴν ἢ, Chorazin nomen urbis
ἑβραϊστῶν. Matth. 11. ἔ. 21. Syrus
interpres כורזין Caurasin, à
Syro-Chaldaicà radice כרוז ce-
ras proclamavit, promulgavit.
Dan. 5. ἔ. 29. unde est כרוזא

carosa præco. Dan. 3. 4.

Χυζᾶς ἢ ὄ, Chuzas. nomen viri.
Luc. 8. 3. videtur esse ab Hebræo

חזוֹ videns, חזוּם videntes
dicti fuerunt propheta. 1. Sam.

9. vers. 9. à radice חזוֹ
vidit.

בְּהוֹדוֹ, Nomen viri ἑβραϊστῶν.
Hebr. עבֵר serviens à Rad.

עבֵר servavit, coluit, q. d. cul-
tor DEI. Fuit abus regis Davi-
dis. Matth. 1. 5.

Ὡσῆ, Oseas. nomen propheta ἑβραϊ-
στῶν. Rom. 9. 25. Hebraicè הוֹשֵׁעַ

Hoschéah à radice שָׁעַ in hi-
phil הוֹשִׁיעַ servavit, præstitit

salutem. Ministri Verbi divini
servant auditores suos instru-
mentaliter, Deus vero principa-

liter. Ministri rigant & plan-
tant, solus Deus vero dat incre-

mentum. 1. Cor. 3. 6. Sic quæ Pau-
lus dicit 1. Cor. 4. 15. per evange-

lium vos (Corinthios) genui,
eodem modo sunt acci-

pienda.

A N A L Y S I S
V O C A B U L O R U M
Q U O R U N D A M H E B R Æ O -
R U M E T S Y R I A C O R U M,
quæ in Novo Testamento
occurrunt.

A Ββζ. Marc. 14. v. 36. Syriacum **ܢܒܢ** ab Hebr. **נב** pater, quod est à radice **נבד**

voluit, à propensâ voluntate erga liberos, quasi benevolus dictus.

Ἀκλαμά. Act. 1. v. 19. Syr. **ܢܩܪ**

ܢܩܪܡܢܐ ager sanguinis. **ܢܩܪܢܐ** vel

ܢܩܪܝܢܐ in regim. ager, campus

est nomen g. m. à radice **ܢܩܪ**.

ܢܩܪܡܢܐ Hebraicè **דמ** sanguis,

nomen gen. m. videtur oriri ab

דמ rubuit, per apharesin.

Ἀρραβών. 2. Cor. 1. v. 22. ab Hebræo

ערבון arrha, arrhabo, pignus.

Gen. 38. v. 17. à radice **ערב** mi-

scuit, fidejussit, oppignoravit.

Latini eadem quoq; voce utun-

tur tanquam suâ.

Ἀβαδδών. Apoc. 9. v. 11. Vide in no-

minibus proprijs.

Ἀμαρδδών. Vide in nominibus proprijs.

Ἀγγελία. Apoc. 19. v. 1. Hebraicè

הללו יה ha-lelu-jáh *αινεῖτε τὸν Κύριον*, laudate Dominum.

הללו יה halelú est 2. pl. imperat.

הללו יה pihel gen. m. à singulari **הלל**.

Dagesch forte ex Lamed exci-

dit juxta regulâ: Dagesch for-

te ex literâ Schevatâ plerum-

que excidere solet. Radix est

הלל, in pihel **הללו יה** laudavit.

יה est nomen Dei proprium.

Β *Ὁ αὐτοὶς*, hoc est, *ὑοὶ ἑσθῆς*. ita

Jacobus & Johannes fuere di-

cti, quòd sonorâ voce Evange-

lium essent predicaturi. Analy-

sin hujus vocis plenam vide in

nominibus proprijs.

Βελιάλ ὁ ἀκλίτων. 2. Cor. 6. 15. Vide

suprà in nominibus proprijs.

Γ *Ὁ λῆθρον*, Matth. 27. v. 33. *καρ-*

νὸς τῶ σ, Calvaria locus. Vide

suprà in nominibus proprijs.

Ε *Ὁ φαρὰ*. Marc. 7. v. 34. Syriacè

ܢܦܬܐܢ imperat. *ܘܝܫܬܦܐܠ*

à radice **ܢܦܬ**. Gracè vertitur

Algei-

ἀνοίχθη aperitor, cuius ana-
lysin vide supra in οἴγω.

Ἡ λὶ ἡλὶ λαμὰ σαβαχθανί

Matth. 27. vers. 47. qua ver-
ba leguntur Psalm. 22. vers. 2.

אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי לַמָּה עִזְבַּתְנִי

E-li E-li lam-má hasabb-táni.

אֱלֹהֵי vox est conjuncta. jod in

sine est affixum i. pers. g. m. ex

pronomine **אֲנִי** ego: vox sepa-

rata **אֱלֹהֵי** Deus est à radice in-

usitata **אֱלֹהֵי** unde est **אֱלֹהֵי** ejál

robur, potentia, Psalm. 88. v. 5.

לַמָּה Lam-má, hoc est, ad

quid, quare? Græci pro more suo

verterunt ἡ α ἡ, quam versio-

nem Evangelista plerumq. re-

tinent. Scilicet ἡ reddere solét

per ἡα vel per εἰς. Valet verò ἡ

hic præpositionem ad, est q. inse-

parabilis. **מָה** verò est prono-

men interrogatiuū de re, sicut

מָה de personá. **Σαβαχθανί** (Sy-

riacè pro ἀσολθτανί) **אֲנִי** in sine est

affixum i. pers. g. m. ex pronomi-

ne **אֲנִי**. vox separata est secun-

da personæ g. m. præteriti Kal. à

radice Syriacá **ܩܘܪܒܢܐ** que idē

significat cum Hebræá **עִזְבַּתְנִי**.

Ἰσααριώτης. Marc. 3. v. 19. vide

in nominibus proprijs Ἰσδασ.

Κορβανῶν Syriacè **ܩܘܪܒܢܐ**

Kurbaná. Hebraicè **קֹרְבָן**

korbán oblatio. Levit. 1. v. 2. à

radice **קָרַב** appropinquavit. **Παυλὸς** Syr. **ܩܘܪܒܢܐ** id est, inter-

in hiphil obrulit. Matt. 27. v. 6.

ἐς κορβανῶν in Corbanan, hoc

est, templi avarium. Lucas idē

alijs verbis interpretatur, ubi

cap. 21. v. 4. αἶτ ἔβαλον εἰς τὰ δῶ-
ρα pro εἰς τόπον τῶν δῶρων, seu
eis τὸ γαζοφυλάκιον, per meton.
adjuncti.

ܡܡܡܡ Ammon vide Μαμ-
μωνᾶς supra p. 455. 2

Μεσσίας α ε, Joh. 1 v. 42. Hebraicè

מָשִׁיחַ à radice **מָשַׁח** unxit,

idem quod Χριστός. vide supra

708. 1

Μάννα. Joh. 6. 31. vide supra 457. 1.

Μαργῶν ἀθά. 1. Cor. 16. v. 22. Syriacè

ܡܪܢܐ Dominus noster

venit. Nun finale in μαργῶν est

affixum i. pers. ex pronomine

אֲנִי. vox separata **ܡܪ** domi-

nus Chaldaicè **ܡܪܐ** idē quod

Hebraum **אֲדוֹן**. Dan. 2. v. 47.

ܡܪܐ est ipsa radix venit.

Hebr. **בְּנֵי** ex **בָּנֵי**. quibus

verbis nepe maràn atbá extre-

mi anathematis formula indi-

catur, ubi extrema Christi con-

demnationi, in iudicio futura,

peccator addicebatur. Suidas,

μαργῶν ἀθά κτλὴ ἐβραϊδα φω-

νὴν λέγεται ἀντὶ τοῦ κύριου ἡλ-

γε, hoc est, Dominus venit. præ-

teritū ponitur pro futuro more

prophético, q. d. Dominus no-

ster veniendo veniet, hoc est,

tandem certissimè veniet **Ἐ**

ulciscetur. Confer Judæ v. 15. 16.

ιδὲ ἡλθε κύριος Ἐε.

Πάχα τὸ, pascha ἀκλίβη. vide

supra in appellatiuis. p. 531. 1

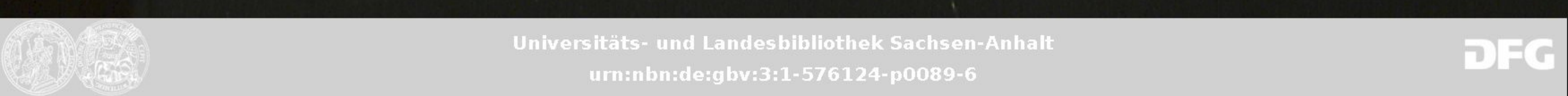
Παυλὸς Syr. **ܩܘܪܒܢܐ** id est, inter-

prete Hesychio, **Ἐ** Hieronymo

lib. 2. contra Pelagianos κενός

vacuus, vanus **Ἐ** absque cere-

bro. Sic Jud. v. 9. 4. **Ἐ** 11. 3. **Ἐ**

2. Sam. 6. v. 20. **רָקִים** Vocantur

ἄνδρες λιτοὶ ἢ κενοὶ, homines vāni, scurræ. Radix est Hebr.

רִיק, in hiphil **הִרִיק** evacua-

vit, exhaustit, deplevit. Alij de-

rivant à **רָקַק** spuerè, con-

spuere, ita ut **רָאָה** notet homi-

nem καὶ ἐπιτυσον conspuitum vel

conspuendum, hoc est, vilem

ἔσβεσθαι. Si quæras, quomo-

do ergo differat τὸν **רָאָה** à se-

quente **μωρὸς**? Respondeo cum

Basilio M. in Definitionibus: **רָאָה**

καὶ ἐπιχώριον ῥῆμα ἡπιωτέρας

ὑβρεως αὐτὸς τὰς δίκαιοτέρας

λαμβάνοντων, hoc est, **רָאָה** usi-

tatum in illis locis vocabulū e-

rat mollioris vel levioris probri

erga familiares. **μωρὸς** autem

gravioris erat cōdicij. Servator

noster Mat. 5. contra **φῦδος** **μω-**

είων Phariseorū docet, quot mo-

dis preceptum sextū violatur:

nempe 1. voluntate ἔσβεσθαι,

quum quis immeritò stomacha-

tur. 2. quū quis fratrem vilipen-

dit, idē gestu, eum conspuendo.

Confer Num. 12. 14. Deut. 25. v. 9.

3. quum verbis contumeliosis

proximum laccēssit, eū **μωρὸς** ap-

pellitando. 4. quū facto ipso o-

stendit, se nolle pacem colere, ut

patet ex v. 23. 24. ejusdē capituli.

Ραββί. Matt. 25. v. 8. Syriacè **רַבִּי**

Hebr. **רַב** multus, amplius. item

magister sic dictus, quod mul-

tā polleat eruditione. Joh. 1. 39.

Ραββί, ὁ λέγεται ἐμὴν δόξαν, δι-

δάσκων, Rabbi, quod dicitur

si interpretaris, magister. in pl.

numtro **רַבִּים** magnates. Je-

rem. 41. v. 1. à radice **רָבַב** mul-

tiplicari. **Ραββί** Joh. 20. 16. et

jusdem est significationis ἔσβεσθαι

originis.

Σ **Αδδὲ καὶ** **Σαδδουκαῖος**, Sadduceus, sic

dictus à quodam Zadoko secta

illius authore. Vocē **צַדִּיק** verò

vide in nominibus proprijs, quæ

derivatur à radice **צַדִּיק** justus

fuit. Qui 1. negabant resurre-

ctionē carnis. 2. negabant quod

esse spiritus, hoc est, angelos ἔσβεσθαι

animas hominum. 3. solum pen-

tateuchum habebant pro sacrā

Scripturā, reliquos libros tan-

quā apocryphos non admitte-

bāt. Hinc Servator noster dispu-

tans cū eis, ex solo Mose eorum

refutat errorē. Matt. 22. Fuit ἔσβεσθαι

alia secta Essenorū, quorum ta-

men in N. T. nulla fit mentio. sic

dicti ex Hebr. **עֲשִׂים** operātes,

quod est benoni Kal. pl. num. g.

m. à radice **עָשָׂה** operatus est.

Ratio notationis est, quod vitā

austeram degētes more eremi-

tarum putarēt se solos operari,

ἔσβεσθαι vitam degere filijs Dei di-

gnam. Et si autem verè tantum

scimus, quantum operamur,

tamen ea operandi ratio nobis

à Deo non est præscripta, ut

hominum fugientes commer-

cia, more monachorum nostro-

rum in claustris latitemus, a-

liorumq. aversemur consuetu-

dinem ὡς μισθὸν δρωποι. Sed ve-

rius à **חֲסִידִים**, hoc est, ὁσίοι à

pietatis ἔσβεσθαι religionis cultu ita

dicebantur. Nam pro **חֲסִיד**

Antiocheni **חֲסִיד** scribebant, te-

ste Dru-

ste Drusio ad Voces Noſ. Teſt.

p. 134,

Σάββατον & τὸ, vide ſuprà pag. 588. 1.

Σίκερα τὸ, Sicera. vide ſuprà in appellatiōis.

Ταλιὰ κέμι. Marc. 5. & 41. Syriacè קומי טליתא

verte- runt, κοράσιον ἔγειρε, puella surge. Evangelista verba hac explicat per τὸ κοράσιον ἔγειρε. Et Suidas per ἡ παῖς ἐγείρε, h. e. puella surge. טליתא est no-

mengen. fam. à masc. טליתא ex טליתא Syr. puer, juvenis.

Φαισάω vide ſuprà in nominibus proprijs.

Ωσανά Matth. 21. & 9. ex Syriaco אושענא Hebraicè

הושיעה-נא hoschiáhna ex

Pſalm. 118. vers. 25. hoc est, Ser- va quaeso ó Deus hunc regem, felicem successum tribue huic regi, quem tamdiu patres nostri & nos expectavimus: qua gratulatio & exoptatio similis est illi, de quâ 1. Reg. 1. vers. 34.

יהי המלך שלמו jechâ

ham-mé lech schelo-mó, vivat rex Salomo. Dicitur verò ὠσανά τῷ ἰσραὴλ more Hebraico, προσῶπον υἱὸν τὸν υἱόν. Nam verbum Hebraicum הושיע cum ה saepe

cōstruitur. Est verò הושיעה

imperativi hiphil ה παραγγε- λιών est ἐμφαλκόν. נא quaeso.

obsecro, nunc, adverbium factum ex adverbio

נא per apha-

resin.

SEQVUNTUR VOCABULA LATINA, ET PARTIM GRÆCO-LATINA, PARTIM ETIAM ORIGINE GRÆCA, sed usu Latina, quæ quum ex Lexicis Latinis, Calepini & Dasypodij satis nota sint, pleraque etiam suprâ à me fuerint explicata, fusiore eorum interpretatione supersedere, eaque hîc obiter duntaxat indicare libuit.

- A**γκυρα ας ἡ, anchora, ferreum instrumentum, quo naves retinentur. ἀγκυραν αἶψεν, χαλάζειν, anchorâ solvere. per metaph. præsidium. Latini mutarunt κ in χ aspiratam literam, prout idē fecerunt in voce triumphus, Græcè τριουμϕος, nisi dicamus, Latinos aspirationem primæ literæ transtulisse. Videtur alijs dici ex ἀγκύρα adunco, Ἔρσιω fluo. Vide suprâ p. 39. 2.
- Ἄρωμα τὸ τὸ, arôma. odoramentum, vide suprâ p. 108. 2. Ἄρωμα verò apud Aristoph. pro δεοτεῖομα, Ἔ apud Eupolisem pro ἀλφειῶν per metonymiam cause, hujus loci non est, sed ad δεῖον pertinet.
- Ἀρτέμων οὐκ ἔ, artemo, velum navis majus. item trochlea machina tractoria. Sic dicta πύργος τὸ ἡγῆσθαι ab apparando, tollendo, quod eâ ingentia pondera aliq̄ transferantur. (prat. pass. infinit. à verbo ἀρτέομαι.) Vide suprâ p. 101. 2.
- Ἀρχιτέκτων οὐκ ἔ, Architectus. vox cōposita ex ἀρχὸς ἔ ὁ, princeps Ἔ τέκτων οὐκ ἔ ὁ, faber. à verbo τέχω fabricor, q. d. princeps fabricorum, der Barometer. Vide suprâ p. 642. 2.
- Ἀσάριον ἔ τὸ, assarius, obolus Italicus. à Latinâ voce as assis, q. d. minutus as. Hesychius docet idem esse quod τὸ λεπτόν, de quo vide suprâ p. 447. 1. Plutarchus eadem voce utitur in Camillo. Est ergo vox hac origine Latina, à Græcis verò Romanâ monarchiâ inveniunt ἔ paulatim invalescente ad formam Græcæ lingua efficta. Matth. 10. ἔ. 29. Luc. 12. 6.
- Ἄσπις ἰδὲ ἡ, aspis. Vide suprâ p. 109. 2.
- Αὐστηρὸς ἔ ὁ, austerus a um. subacerbus, immittis, nondum factis maturus. proprie de sapore dicitur. per metaph. Verò de homine severiori & rigidiori. Luc. 12. 19.

ca 19. vers. 21. Mensa frugalis
 Ἔ tenuis à Plutarcho dici-
 tur αὐστηρὴ καὶ λιτὴ τρώπιζα.
 Ἐάλιβι. idem αὐστηρὴς καὶ ἀδύπ-
 τως διατρώπιζα, tenuiter ἔ
 non delicatè vitam agens.
 Tam Latinis, quàm Græcis vox
 hæc usitata est, licet Græcia e-
 jus originem sibi vendicet πα-
 ρὴ τὸ αὐστὴν ab exsiccando, un-
 de αὐστὴς ἔ αὐστηρὴ. Acerba ex-
 siccant.

Ἀψινθιον καὶ τὸ, q. ἀπινθιον ab sin-
 thium. Dicitur etiam ἄψιν τὸ
 καὶ ὄ, (vel, ut alij volunt, ἦ) herba
 summe amaritudinis. Vide su-
 præ p. 120. 2. Germani vocant
 wermuth / q. d. calefaciens.

Γ Ἄγγρανα ns, gangrana. species
 morbi sic dicti παρὰ τὸ γαί-
 ρεν à depascendo. Significat
 partis alicujus incipientem mor-
 tificationem, ortam ab inflam-
 mationis magnitudine, quæ ne-
 que digeri, neq. in pus mutari
 potuit, perfecta mortificatio,
 νέκρωσις, Græcè dicitur σφάκ-
 λος, γαγγρανῶδης Græcis est
 gangranâ laborare. Vide supra
 p. 155. 2.

Γάζα ns ἦ, gaza. vox origine Per-
 sica. Suidas Ἰσσωρῶν, alij τῶλ-
 τῶν, opes interpretantur, affinis
 Chaldaica radici 𐤒𐤁 reposuit,
 recondidit, unde est 𐤒𐤁𐤁 the-
 saurus. Persæ verò per syncopen
 γῶν, itemque Græci ἔ Latini
 dixerunt gaza pro ganzâ vide
 supra p. 155. 2.

Δ Ηνάριον καὶ τὸ, denarius, genus
 numismatis Romani, Valen-
 tis asses semunciales decem, un-
 de ἔ nomen videtur traxisse.

Budaus tamen in Pandect. tra-
 dit, Valere tres obolos &
 semissem. Lege quæ Indic
 D. Piscatoris Biblico Germa-
 nico in fine adjecta sunt de ma-
 netarum, quarum mentio fit
 in sacris Biblijs, Valore. Matth.
 20. v. 13.

Διδραχμον καὶ τὸ, didrachmum. Va-
 let siclum regium. Numus est
 duas drachmas valēs. Drachma
 der vierte theil eines lohts. δι-
 δραχμον adjectivum est (à ma-
 sculino διδραχμο) ἔ subintel-
 ligitur νόμισμα. Pollux tradit
 διδραχμον ab Athenis dictum
 fuisse βῆν, à bovis figurâ. unde
 natum videtur adagium, bo-
 vem habet in linguâ, de quo
 lege Chiliad. Erasmi. Vide supra
 p. 229. 2.

Διάδημα τὸ τὸ, diadéma. Alij
 regiam capitis redimiculum,
 hoc est, fasciam interpretan-
 tur. Plutarch. in Ant. Ptolemaï
 introducit Διάδημα Ἐφῶν. Sed
 de hæc voce supra pag. 192. 2. fu-
 sius dixi, in verbis Διάδῆμα ἔ
 ἰπιδῆμα.

Κενταρίωνων ὄ, Centurio, qui
 centum peditibus præest, decu-
 rio, qui d. cem. Vox origine La-
 tina. Græcè dicitur ἑκατόνταρ-
 χος καὶ ὄ. Confer Marc. 15. v. 39.
 cum Levit. 23. v. 47.

Κῆρος καὶ ὄ, census, h. e. aestimatio
 bonorum, secundum quam tri-
 buta pendebantur. Matth. 22.
 v. 17. à Græcis Jure-consultis
 qui eodem tributo censi erant,
 dicebantur ἐμόχλωσι. Sic Ro-
 mana monarchia sua vocabu-
 la in alias quoque gentes, qui-
 bus imperitavit, inveniit.

- Κιθάρα ας ἡ, cithara, nomen instrumenti musici. Quintil. lib. 1. cap. 8. Sicut cithara, ita oratio perfecta non est, nisi ab imo ad summum omnibus intēta nervis cōsentiāt. Alio nomine Φόρμιγξ ab Homero vocatur. Videtur alijs sic dicta q- κινῆσαι ἢ κλύθσαι τὴν ἔρωτα, excitans seu occultans seu premens amorē.
- Κιθαροδὸς ἄρσ, Citharædus, qui cithara canit. Vox composita ex κιθάρα ἔρωδος pro αἰοδὸς ἄρσ. cantor, à themate αἰείδω, pro quo contractè ἄδω usitatum est in prosā. Vide supra 365. 2.
- Κλίβανος ὁ, vide supra p. 399. 1.
- Κοδράντης ἄρσ, quadrans, quarta pars assis, hoc est, uncia tres. Vox origine Latina. Græcè τετρατημόριον ἄρσ τὸ, vel τετρατήμορον ἄρσ τὸ, Matth. 5. 26.
- Κραββάτιος ἄρσ, grabbátus. sic dictus παρὰ τὸ κραβαῖν τὰς βιάσας, à suspendendis pedibus, unde alij lecticam pensilem interpretantur. Alij putant sic dici quasi κραββαῖν, quod in eo recumbamus capite. Latini primam corripunt, ἔσ secundam produciunt, Græci contrā. Sic lacus primā brevi, Græcè produciuntur, λάκκος ἄρσ, ἔσ. Calepinus grabátos pro pauperum mendicantium lectulis accipi, tradit. Vide supra p. 411. 1.
- Κρυσθία ας ἡ, custodia. Matth. 27. 16. hoc est, milites custodes, per metonym. finis. à nomine custos g. c. quæ vox videtur componi ex curo ἔσ sto: qui enim te custodit, curat ut stes, ne aufugias.
- Κλίμα τὸ τὸ, regio, plaga, tractus. derivatur à prima perso-
- nā pret. perf. pass. κέκλιμαι, à themate κλίνω, vide supra pag. 399. 2. A Geographis spatium illud inter duos parallelos, quo dici longitudo ad dimidiam horam variat, clima dicitur.
- Κραιπάλη ας ἡ, crapula. lucta capitis à vinositate orta, q. d. τὴν κάρην πάλῃ. Suidas τὸν ἐκ πολλῆς οἰνώσεως πάλῃ, hoc est, agitationem seu vibrationem ex vinositate seu vibrantem dolorem ex nimio vino, interpretatur. ἀκραιπάλα φάρμακα, medicamenta crapulam arcentia, quò pertinet brassica. κραπαλίω, per crapulam deliro. Vide supra p. 411. 2.
- Λεγίων ὄν ὁ, legio ónis. dicta à legendo seu diligēdo, aufschuß. Marc. 5. 9.
- Horat. Quòd mihi pareret legio Romana tribuno. Suidá interprete sunt ἑξακισχίλιοι στρατιῶται, sexies mille milites. Etymol. vertit εἰς ἐκλεπτὸν, hoc est, spiram selectam. Calepin. tradit legionem constare decem cohortibus, cohortē quinquaginta manipulis, manipulum (ein rott) viginti quinque militibus. ex quo computo legio constaret duodecies mille ἔσ quingentis militibus. Sed nec atate nostrá ubi vis vexilla esse solent ἰσαίεθμα, hoc est, numero paria.
- Λένικον ἄρσ τὸ, linteum. Johan. 13. 4. Hesychius dicit esse εὐείζωμα ἰερατικόν, hoc est, cinctum sacerdotalem. Est verò linteum adjectivum Latinum, substantivè usurpatum, ubi subaudiri potest

potest cingulum, à masculino
lintheus pro lineus, Gracè λι-
νεός ἄς, ex nomine linum, Gra-
cè λίνον, Germanicè lein. Sic li-
nea proprie significat filum li-
neum ein leinfaden. per meta-
phor. Verò ponitur pro serie lite-
rarum, quam Graci χειμῶν
dicunt. Sic Gracè dicimus no-
va paragraphus, καινή παρα-
γράφος, ubi subintelligitur
νεομνή: παραγράφος item ἔρη-
μος, διφθόγος ἔς. sunt qui-
dem gen. com. sed propter nomi-
na feminina, quæ subintelli-
guntur, femininè accipiuntur.
ἔρημος scilicet χόρα. διφθόγος
scil. ουιδάδῃ.

Λιβέρτιος ἰνδ ὁ, Hac voce primà
fronte videtur Latina. Liberti-
nus, hoc est, servus quidem na-
tus, sed tamen libertate dona-
tus. Ingenuus dicitur, qui li-
ber natus est. Liber eri, primà
longà, Franc/ fren. Liber bri,
primà brevi em buch. Aclor. 6.
v. 9. sed hoc nomen est sectæ, ἔ
derivatur ex Egyptiaca voce
lubratenu, de qua notatione
vide Bezam in hunc locum, ἔ
Tremellium in versione Sy-
riaca.

Λίτρα ἄς ἡ, libra, ubi τὰν ponitur
pro βῆτα. mensuræ ἔ ponderis
nomen, duodecim cōtinentis un-
cias: passim de pōdere usurpāt.
quamobrem, ubi ambiguitas
est, addunt vel μὲτερον vel σαθμῶ
Joh. 12. v. 3. Vide p. 449. 1.

Μάγος ὁ, magus. Vox origi-
ne Persica, quæ significat sa-
pientem, peritum. olim idem
erat quod sophus vel philoso-

phus: sed deinde propter abu-
sum acceptū fuit pro prestigia-
tore, impostore, ἔ venefico. Vide
pag. 454. 1. Opinantur quidam
magistrum dici q. μαγίας ἰσογῶς
hoc est, magia, id est, philoso-
phia peritum. μαγίωρ ad for-
mam ἔ πολυίωρ. Alii ab He-
braâ voce מַהְגִּים mah-gim,
hoc est, meditantes deducunt.
Est Verò מַהְגִּים plur. num.
presentis, hiphil, à singulari
מַהְגֵּה ad formam ἔ מַהְגֵּה,
à radice הִגֵּה meditatus est:
prout ἔ ipsi Hebrai Dialecti-
cam, artem illam artium, ἔ
clavem philosophiæ nomina-
runt הִגְגִּיּוֹן higgajon μεδεμη-
κῶ, hoc est, mediativam, quæ
nos doceat viam ac modum re-
dè meditandi ἔ interpretādri,
in More lib. 1. cap. 34. ἔ 55. unde
הַהֲגִיּוֹן hahegjoni Logicus,
Dialecticus. Et in magistro in-
primis requiritur notitia Gra-
maticæ ἔ Logicæ, quarum illa
clavis est verborum, hæc verò
ipsarum rerum.

Μακῆλλον ἄ το, macellum. 1. Cor. 10.
v. 25. Gracè ἐψοπωλεῖον ἄ το.

Μεμβράνα ἄς ἡ, membrana. pro-
prie pellis exterior, quæ membra
tegit. deinde per metony. mate-
ria charta pergamena. 2. Tim. 4.
v. 13.

Μίλιον ἄ ς, milliare. Vide p. 476. 1.
à Latinâ voce mille. Sed Gra-
ci per simplex λάμβδα q. χί-
λιον ex χίλιοι ἄ α, mille. at-
que ita μὲpositum pro χί. La-
tini quoque lapidem nomina-

runt, quod milliaria lapidibus in Latio essent distincta & signata. unde legimus, ad tertium lapidem, bis auf oder an die dritte meil.

Mόδιος & ὶ, modius. mensura aridorum, ein mäßte/ fester. Matthaei 5. v. 15. Marc. 4. v. 21. Luca 11. v. 33.

Μαργαρίτης & ὶ, margarita. Latini hic mutant genus, ut in aliis compluribus. Videtur Becmanno vox hac orta ex Indico nomine ברגריθ bargerith, ex בר purus & גרגר gargerith, grana, bacca. ב̄ verò & D sunt litera unius organi, scilicet labii, & proinde & πρῆξι & ὁλοι hoc est, alia pro alia persape poni solet. Vide supra pag. 458. 1.

Μάρμαρον & τὸ, marmor. Vide supra p. 458. 1.

Μοιχὸς & ὶ, mœchus. μοιχὴ ἡ ἡ, mœcha, hoc est, adultera. Vide p. 478. 2.

Νάρδος & ἡ, nardus. Hebr. נרד nerd. genus herba fragrantissima & odoratissima, ex qua fiebant unguenta. Marc. 14. 3. Joh. 12. v. 3.

Σεξτάριος & ὶ, sextarius. mensura liquidis ac aridis cōmunis, apud Romanos duas capiens heminas. Vide supra p. 496. 2.

Πραιτώριον & τὸ, pratorium. Marc. 15. v. 16. à nomine prator, q. d. prator, à prando, quod juri dicundo præset, aliisque jūstitia laude præret. In Gra-

cis Novellis, Authent. coll. 4. de presid. Pisd. tit. 3. nov. 24. legentur hac verba, εἰς δὴ ἡγοῦ πραιτωρίας ἐνάλην, ἐν τῷ ὡς τῶν ἄλλων ἀπίντων ἰέναι ἡγοῦ παρατίθεσθαι, hoc est, quos pratores vocabant, eò quod omnibus præirent & mandata darent. Prator ergo apud Romanos fuit civilis & militaris magistratus. Et Authent. coll. 4. de prat. Thrac. tit. 5. nov. 26. ὁ πραιτωρ ὁ Ῥωμαίων στρατηγός τε ὁμοῦ ἡγοῦ νομοθέτης, hoc est, prator Romanus dux simul exercitus & legislator. Hinc Actor. 16. v. 20. pratores dicuntur στρατηγοί. Magna ergo fuit pratorum dignitas. πραιτώριον, adjectivum est gen. neut. (in masculino πραιτώριον) & subauditur δῶμα, Latine domicilium. Sic cohors pratoria, hoc est, quæ præcipua est & ad belli imperatorem spectat. Sic navis pratoria, ad regem seu principem pertinens. Germani vocant Schultes / ab Hebraea voce שׁוּלְטָן scholét imperans. Philip. 1. vers. 13. per pratorium intelligitur Cæsaris regia.

Ρῆδον ἡ & ἡ, rheda, ein kutsche. ῥεδιον & τὸ, rhedula. Videtur sic dicta à verbo ῥέω fluo, à celeri motu, quo ferri solet. Genus erat leviculi currus, quo nobiliores gestabantur, abituri in villas suas. Apoc. 18. v. 13. Ῥομφαία ας ἡ, romphaea. Vide supra p. 586. 2.

Σάλος & ὶ, salum, fluctuatio. κλύδων κίνησις Ver-

Vertitur ab Hesychio. Hinc est σαλεύω agito. Vide p. 589.1.
 Σάτον & τὸ, satum. Vide p. 591.1. Hesychius vertit σίκκιν μέτρον, h. e. frumenti mensura. Syre Satha, Hebr. Sea. **ΠΝΘ** trigesima pars cori sive chomeris, tertia epha, & continuit sex cabos.
 Σανδάλιον & τὸ, sandalium, calceamenti genus. Vide p. 589.2.
 Σηρικόν & τὸ, sericum, seidengewand. Vide p. 594.2. Apoc. 18. 12. substantiue ponitur.
 Σικάρειος & ὁ, sicarius, de qua voce supra fuse p. 595.2.
 Σικκίνδιον & τὸ, semicinctium. Vide supra p. 603.2.
 Σινδών ἰνός ἢ, sindon. linteum tenue & pretiosum, köstlich leinwand. Vide pag. 596.1. Martialis vocat Tyriam sindonem à Tyro, quod in eà urbe vendetur.
 Σιδάριον & τὸ, sudarium, linteum, quo sudor facies detergitur. Vide supra p. 603.2.
 Σκάφη ἢ, scapha. ναυγιολι genus, sic dicti à cavitate. Alio nomine ἐφόκιον & τὸ, πικρὰ τὸ ἐφίλκεσθαι τοῖς μεροῖσι, ναυσί, quod grandioribus navibus soleat adjungi. à verbo σκάπτω fodio. Fut. φω. Prat. ἀκτινοῦ & medio ἔσκαφα. & hinc σκάφη ἢ, (pro σκαφή) scapha. Vide supra p. 598.1.
 Σπικυλάτωρ & ὁ, spiculator. sic Latine dictus à spiculo, quod gestabat, Græcè δορυφόρος & ὁ. Spiculatores dicti sunt principum satellites, (trabanten) qui spicula, (hoc est, hastas) ferebant ad defendendum corpus principi.

pis. Marc. 6. 8. 27. pro carnifice accipitur, qui Johanni Baptista jussu Herodis caput amputavit. Sed eo seculo, sicut liquet ex historia Evangelicâ, militibus uti solebant in sumendis supplicis.
 Σπείρα αἰή, spira, proprie linea flexuosa, orbisque faciens in sese non redeuntes, Græcè ἐλιξ & ἢ. per metaph. cohors sic dicitur σπείρα στρατηγῆς cohors prætoria, quâ scilicet belli imperator stipatur & cingitur, tanquam spirâ quâpiam. Vide supra p. 608.1.
 Σπόγγος & ὁ, spongia. σπογγίζω spongiâ tergo. σπογγίσματα τὸ sordes spongiâ deterex. Vide supra p. 610.2.
 Στάδιος & ὁ, stadium. Vide pag. 610.2.
 Στάτης ἢ & ὁ, Stater. pondus drachmarum quatuor, quod Hebr. **שֶׁקֶל** shekel vocant, hoc est, scellum, quæ moneta, ut Buxtorfius tradit in Lexico suo in **שֶׁקֶל** dimidio imperiali respondit. Vide supra p. 370.2.
 Στάλη ἢ, Stola. Vide supra p. 615.2. significat vestem ad ipsos usque pedes demissam.
 Σύγης σῶς ἢ, Syrtis. Vide nomina propria.
 Τάλαντον & τὸ, talentum. ἰσχυρὸν ἰσχυρὸν quo pondus exploratur. πικρὰ τὸ πικρὸν à ferendo, quod pondus ferat. Deinde significat ipsum pondus.
 Τελεός & ὁ, tribulus. distel. herba fugiens inimica. à τὸ λίσσιν

ter terra pestes numeratur. Mar-
thai 7.16. Heb. 6.8.

Τίτλοϛ & ὄ, titulus. quæ vox fa-
cta est ex Latina per syncopen
litera u. Græcè ἐπιγραφή ἢς ἢ
inscriptio überschrift. Job. 19.
V. 19.

Φηλόνης & ὄ, penula. Vide supra
p. 686. 2.

Φόρον & ὄ, forum. Vide supra pag.
681. 2.

Φραγέδιον & ὄ, Ἐφραγέδιον ᾧ. Vi-
de supra p. 690. 1.

Χλαμύς ὑδῶ ἢ, chlamys ydis.
Ἐϛ yda x. Fuisse ἀνδρικῶ
ἰδῶται testatur Pollux. Ferè
idem significat, quod χλαῖνα ἢ

ἢ, lana, Vestis duplicata, quæ
τῷ χιτῶνι exteriori superinduiti
solebat, hyeme præsertim, ad ar-
cendum frigus, Alii vertunt sa-
gum villosum. Chlamys verò,
teste Nonio, dicta quoque fuit
paludamentum, hoc est, pal-
lium insigne bellicum, Ἐῖ impe-
ratorum ducun-que proprium.
Ἐφραγίς, στρατηγική ἰδῶς, ein ritz
tertleid / oder friegsmantel.
Derivatur à χλαῖνα modicè
calefacio: item simpliciter ca-
lefacio. Ἐφραγίς ἰδῶ ἢ, amicu-
lum: derivatur ab ἐπέεν-
νυμι induo. Vide supra
p. 704. 2.

F I N I S,

INDEX NOMINUM
 PROPRIORVM, NEC NON
 ALIARUM VOCUM APPELLATI-
 VARUM, non Græcarum, nempe Hebraicarum, Sy-
 riacarum, Latinarum &c. quæ in N. T. occurrunt, quæque
 post appellativa in hoc libello expli-
 cantur.

A

Ἀρών.	1.1 Ἀρωλίας.	ibid.
Ἀβῶα.	ibid. Ἀμφίπολις.	ibid.
Ἀβαδδών.	ibid. Ἀμῶν.	ibid.
Ἀβέλ.	1.2 Ἀμῶν.	ibid.
Ἀβιά.	ibid. Ἀνανίας.	ibid.
Ἀβιδ.	1.2 Ἀνδρέας.	3.1
Ἀβιαθαρ.	2.1 Ἀνδρονικὸς.	4.2
Ἀβιλών.	ibid. Ἀννα ἡ ἡ.	5.1
Ἀβραάμ.	ibid. Ἀνασασ.	ibid.
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀνίσχηα.	ibid.
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀνιοχός.	5.2
Ἀβραῆμ.	2.2 Ἀνίπας.	ibid.
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀνιπατρὶς.	ibid.
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀπιδῆς.	ibid.
Ἀβραῆμ.	3.1 Ἀπολλωνίος.	ibid.
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀπολλῶς.	6.1
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀπφία.	ibid.
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀραψ.	ibid.
Ἀβραῆμ.	3.2 Ἀραβία.	6.2
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀραμ.	ibid.
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀρεῖας.	ibid.
Ἀβραῆμ.	4.1 Ἀρηπῶν.	ibid.
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀριωπαγίτης.	7.1
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀρμαθαία.	ibid.
Ἀβραῆμ.	4.2 Ἀρείταρχος.	ibid.
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀρεῖβελ.	ibid.
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀρμαχιδδάν.	ibid.
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀρπιας.	7.2
Ἀβραῆμ.	ibid. Ἀρπιας ὁ ἄλλος.	ibid.

G

I N D E X

Ἀρφαξάδ.	7.2 Βοανεργῆς.	ibid.
Ἀρχέλαος.	8.1 Βοός.	13.1
Ἀρχιππ.	ibid. Βοσῆς.	ibid.
Ἀρχιτεκτων.	82.2	
Ἀρωμα.	82.1	13.1
Ἀσά.	8.1 Γαββαθάς.	13.2
Ἀσίμ.	ibid. Γαβριήλ.	ibid.
Ἀσύγκριτος.	ibid. Γάδ.	ibid.
Ἀσάριον.	ibid. Γαδαρλίωσ.	ibid.
Ἄσος.	82.2 Γάζα.	14.1
Ἄσπις.	8.1 Γαίος.	ibid.
Ἀυσηθῆς.	82.2 Γαλαίτης.	ibid.
Ἀχάια.	ibid. Γαλαϊκός.	ibid.
Ἀχαιῖος.	8.2 Γαλατία.	ibid.
Ἀχάζ.	ibid. Γαλιλαία.	ibid.
Ἀχέμυρ.	ibid. Γαλιων.	14.2
Ἀψιδιον κ.ο.	ibid. Γαμαλιήλ.	ibid.
	83.1 Γεδων.	15.1
	Γέσσα.	ibid.
	8.2 Γεθσημανῆ.	ibid.
	9.1 Γενησορέτα.	15.2
	ibid. Γεργεσσηνοί.	ibid.
	ibid. Γολγοθά.	ibid.
	ibid. Γόμορρα.	16.2
	ibid. Γόγ.	16.2
	9.2	
	ibid.	
	ibid. Δαβίδ.	16.2
	ibid. Δαλμανυθάι.	17.1
	ibid. Δαλμαπία.	ibid.
	10.1 Δάμαρις.	ibid.
	ibid. Δαμασκός.	17.2
	ibid. Δαυιδ.	ibid.
	ibid. Δεκάπολις.	18.1
	10.2 Δέρβη, δερβασί.	ibid.
	ibid. Δημάς.	18.1
	ibid. Δημήτριος.	ibid.
	11.1 Λιβάριον.	83.1
	ibid. Δίδυμος.	18.2
	ibid. Διονύσιος.	ibid.
	ibid. Διοπίτης.	ibid.
	12.1 Λίσοκρη.	ibid.
	ibid. Διοτρεφής.	ibid.
	12.2 Δόρκας.	ibid.
	ibid. Δρύσημα.	ibid.
		Ἐπίρ.

I N D E X

Εβέρ.	19.1 Ἡλί.	23.2
Εζεκίας.	ibid. Ἡλίας.	ibid.
Ελαμίτης.	19.2 Ἡρ ο.	24.1
Ελσαζαρ.	ibid. Ἡρώδης.	ibid.
Ελιανείμ.	ibid. Ἡρωδίας.	ibid.
Ελιάζερ.	ibid. Ἡρωδίων.	24.2
Ελιεδ.	ibid. Ἡσαίας.	ibid.
Ελισάβετ.	20.1 Ἡσαῦ.	ibid.
Ελιογαῖ.	ibid.	
Ελίας.	ibid. Αδδαῖ.	25.1
Ελκωδάμ.	20.2 Οάμαρ.	ibid.
Ελύμας.	ibid. Οάρα.	ibid.
Ελαφί.	ibid. Οεός.	ibid.
Εμμανυήλ.	ibid. Ολοκαλονίκη.	28.1
Εμμαές.	21.1 Ουδάς.	ibid.
Εμμόρ.	ibid. Ουάτρερ.	28.2
Ενώς.	ibid. Οωμάς.	ibid.
Ενώχ.	ibid.	
Επαφροίτη.	ibid. Ιάκωβ.	28.2
Επαφροδίτη.	ibid. Ιακώβ.	ibid.
Επικύρει.	ibid. Ιαμβρής.	29.1
Ερατ.	21.2 Ιανής.	ibid.
Ερμής.	ibid. Ιαννά.	ibid.
Ερμούλης.	ibid. Ιαρέδ.	ibid.
Εσαί.	ibid. Ιάσων.	ibid.
Εσραμ.	ibid. Ιδομαία.	29.2
Ευα.	ibid. Ιεζαβέλ.	ibid.
Ευβόλ.	ibid. Ιεράπολις.	ibid.
Ευοδία.	22.1 Ιερχωί.	ibid.
Ευτυχ.	ibid. Ιεραφ.	30.1
Εφισ.	22.2 Ιερεμίας.	29.2
Εφράθαι.	ibid. Ιερωσλυμα.	30.1
Εφραίμ.	ibid. Ιερωσολήμ.	31.2
Εφρατα.	ibid. Ιερωσολυμίτης.	ibid.
	78.2 Ιεφθίε.	ibid.
	Ιεχονίας.	32.1
	22.2 Ιησός.	ibid.
	23.1 Ικόνιον.	33.1
	ibid. Ικρυελών.	ibid.
	ibid. Ιόπη.	ibid.
	ibid. Ιορδάνης.	33.2
	23.2 Ιούδας.	ibid.
	ibid. Ιούλι.	35.1
	ibid. Ιουλιανός.	ibid.

Z Αβελών
 Ζαρά.
 Ζαχαῖ.
 Ζαχαρίας.
 Ζεβεδάιος.
 Ζεύς.
 Ζίωας.
 Ζοργάβελ.

I N D E X.

ἄστρα	35.2 Κλαύδη.	<i>ibid.</i>
Ἰσαάκ.	<i>ibid.</i> Κλαυδίῳ.	<i>ibid.</i>
Ἰσαί'ας	<i>ibid.</i> Κλεόπας.	<i>ibid.</i>
Ἰσαχάρ.	<i>ibid.</i> Κλήμης.	42.1
Ἰσκαριώτης.	<i>ibid.</i> Κλίβανῳ.	84.1
Ἰσμαήλ.	<i>ibid.</i> Κλίμα.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	35.1 Κλωπίσε.	42.1
Ἰσραήλ.	36.1 Κνίδῳ.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Κοδρυφίνης.	84.1
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Κολοσσαί.	42.1
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Κορέ.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	37.1 Κόρινθῳ.	42.2
Ἰσραήλ.	36.1 Κορήλιῳ.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	36.2 Κέρκετῳ.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	36.1 Κερσοδία.	84.1
Ἰσραήλ.	37.1 Κορβανῶν.	79.1
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Κράββατῳ.	84.1
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Κραιπάλης.	84.2
Ἰσραήλ.	37.2 Κρήσκης.	43.1
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Κρήτη.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Κείωνῳ.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	38.1 Κύπρος.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	37.2 Κυρήνη.	43.2
Ἰσραήλ.	38.1 Κυρήνιῳ.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	Κῶς.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	38.1 Κωσάμ.	44.1
Ἰσραήλ.	38.2.	
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Λάζαρῳ.	44.1
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Λάμπεχ.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Λαοδικεία.	44.2
Ἰσραήλ.	39.1 Λασάα.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Λεββαίῳ.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Λεχών.	84.2
Ἰσραήλ.	39.2 Λένποι.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Λευί.	44.2
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Λιβερτίνῳ.	85.1
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Λιβύη.	45.1
Ἰσραήλ.	40.1 Λιθόστρατῳ.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	83.2 Λίνῳ.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	<i>ibid.</i> Λίτρο.	85.1
Ἰσραήλ.	40.1 Λυκάς.	45.2
Ἰσραήλ.	84.1 Λυκιῳ.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	41.1 Λυδία.	<i>ibid.</i>
Ἰσραήλ.	41.2 Λυδία.	46.1
Ἰσραήλ.		Λυκάς.

ΚαίαΦας.
 Καίν.
 Καϊνόν.
 Καϊσαρ.
 Καισάρεια.
 Κανὰ.
 Καναανίτης.
 Κανδάκη.
 Καπερναύμ.
 Καππαδοκία.
 Καρπός.
 Κεγχεαί.
 Κεδρων.
 Κεντρών.
 Κίωῳ.
 Κηφας.
 Κίθιρος.
 Κιλκίς.
 Κίς.

I N D E X

<p> Δυναστεία. Δυκία. Ελευθερία. Δυσία. Δύσρα. Δύσρα. Δωίς. Δώτα. Μαάδ. Μαγδαλά. Μαγδαλαλή. Μαίγυ. Μαζώγ. Μαδία. Μαθεοάλα. Μαιναν. Μακεδονία. Μακκαβαί. Μάκκεδον. Μαλαλεήλ. Μάιλχ. Μάμμων. Μαναλί. Μανασής. Μάννα. Μαρρίν. Μαρζαρίτης. Μάρθα. Μάρμαρ. Μαρία. Μάρκ. Ματθαί. Ματθάν. Ματθιάτ. Ματθίας. Ματθαδίας. Ματθαδία. Μελεά. Μελίτη. Μελχί. Μελχισεδέκ. Μεμβορίνα. Μεσοποταμία. </p>	<p> 46.1 Μεσσία. ibid. Μηδ. ibid. Μίληθ. ibid. Μίλιον. ibid. Μιτυλήνη. 46.2 Μιχαήλ. ibid. Μνάσων. ibid. Μόδι. Μολόχ. 46.2 Μοιχός. ibid. Μυσία. 47.1 Μύρα. 85.1 Μωσής. 47.1 ibid. Ναασάι. 47.2 Ναζαί. ibid. Ναζαρέθ. ibid. Ναζαρεθός. 48.1 Ναθάν. 85.2 Ναθαναήλ. 48.1 Νάιν. ibid. Νάιμ. 79.2 Νάρκισθ. 48.1 Ναχάρ. ibid. Νάρεθ. 79.2 Νεάπολις. ibid. Νεμαίν. 86.1 Νέρων. 48.2 Νεφθαλείμ. 86.1 Νησί. 49.1 Νησεύς. 49.2 Νίγερ. ibid. Νικάνωρ. ibid. Νικόδημ. ibid. Νικόλα. ibid. Νικόπολις. 50.1 Νινεύς. ibid. Νυμφός. ibid. Νωε. ibid. Ξεσίς. ibid. Οζίας. 85.2 Ολυμπός. 50.2 Ονήσιμ. </p>	<p> 31.1 ibid. ibid. 85.2 51.1 51.2 ibid. 86.1 51.2 86.1 51.2 52.1 ibid. 52.2 53.1 ibid. ibid. 53.2 ibid. ibid. ibid. 54.1 86.1 54.1 ibid. ibid. 54.2 ibid. ibid. ibid. 55.1 ibid. ibid. 55.2 ibid. 86.1 86.1 ibid. ibid. </p>
---	--	--

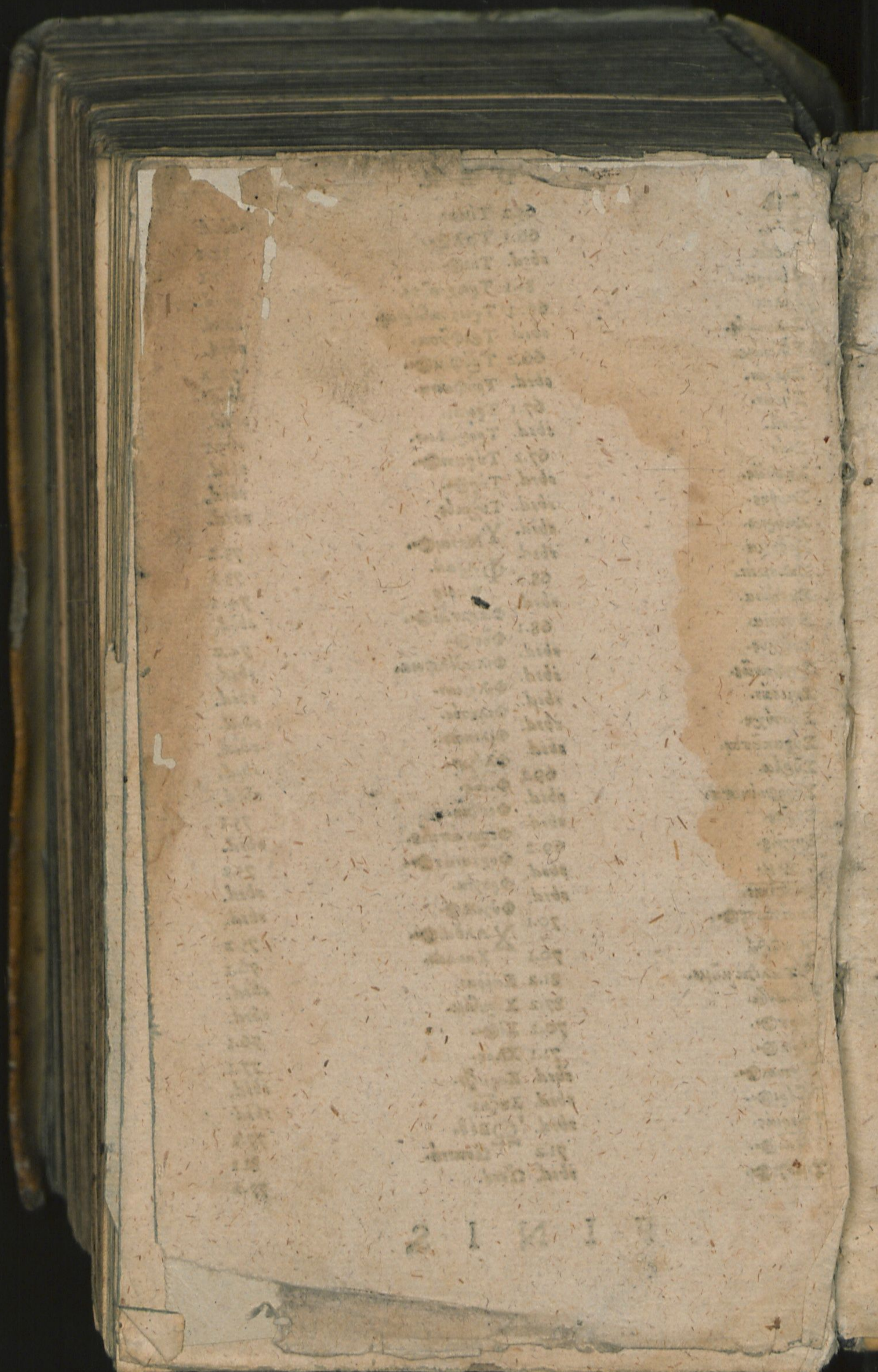
I N D E X

Ουείας.	56.1 ῥησά.	ἴbid.
Ουεβανός.	56.2 ῥοβασάμ.	ἴbid.
Πακατανή.	56.2 ῥόδη.	60
Παμφυλία.	ἴbid. ῥόδη.	ἴbid.
Πάρθ.	ἴbid. ῥομφαία.	86.2
Παρμασία.	ἴbid. ῥαβί.	60.1
Πάχας.	79.2 ῥαβ.	60.2
Πάριος.	56.2 ῥαφ.	ἴbid.
Πάτρι.	ἴbid. ῥάμη.	ἴbid.
Πατρόβας.	57.1	
Παῦλ.	ἴbid. Σαβά.	60.2
Πάφ.	ἴbid. Σάββατον.	81.1
Πέργαμος.	57.2 Σαβαώθ.	27.1
Πέργη.	ἴbid. Σαδάκ.	61.1
Περσίς.	ἴbid. Σαδδεκαί.	80.2
Πέτρο.	ἴbid. Σαλά.	61.1
Πλάτος.	ἴbid. Σαλατιήλ.	ἴbid.
Πλαδία.	58.2 Σαλαμίς.	ἴbid.
Πόντος.	ἴbid. Σαλείμ.	61.2
Πονη.	ἴbid. Σαλήμ.	ἴbid.
Ποντικός.	ἴbid. Σαλμών.	ἴbid.
Πόπλι.	ἴbid. Σαλμώνη.	ἴbid.
Πόρκι.	ἴbid. Σαλώμη.	62.1
Πυλόλοι.	ἴbid. Σαμαρείαι.	ἴbid.
Πύδης.	ἴbid. Σαμαρείτης.	ἴbid.
Πυρίτις.	86.1 Σαμοθράκη.	ἴbid.
Πρασιπέριον.	ἴbid. Σάμ.	ἴbid.
Πείσιμας.	58.1 Σαμείλ.	62.2
Πείσιπιδας.	58.2 Σαμψώμ.	63.1
Περίχορος.	ἴbid. Σαήλ.	ἴbid.
Πτολεμαίς.	ἴbid. Σάπφειρος.	ἴbid.
Πύθων.	ἴbid. Σαργείς.	63.2
	Σαρπη.	ἴbid.
Ραάβ.	58.2 Σαρχ.	ἴbid.
Ραγαῦ.	ἴbid. Σάρων.	ἴbid.
ῤαββί, ῤαββανί.	80.1 Σάρρα.	64.1
ῤακά.	79.2 Σαταν.	64.2
ῤαμψ.	59.1 Σαῦνας.	ἴbid.
ῤαχάβ.	ἴbid. Σεβασός.	65.1
ῤαχίλ.	ἴbid. Σεβασή.	ἴbid.
ῤεβέκκα.	ἴbid. Σεκάνδ.	ἴbid.
ῤέδη.	86.2 Σελεύκεια.	ἴbid.
ῤεμφά.	59.1 Σεμεί.	65.2
ῤήμαν.	59.2 Σεργ.	ἴbid.
		Σήθ.

I N D E X

Σίδη.	65.2 Τίμων.	ibid.
Σίμω.	66.1 Τίτλθ.	88.1
Σιδών.	ibid. Τίτθ.	72.1
Σίκερα.	81.1 Τραχωνίτης.	ibid.
Σίλας.	66.1 Τρεῖς παδέριαι.	ibid.
Σιλανός.	ibid. Τειφώσα.	ibid.
Σιλωάρι.	66.2 Τρύφουθ.	72.2
Σιμωών.	ibid. Τρύφουσα.	ibid.
Σίμων.	67.1 Τρωάς.	ibid.
Σινά.	ibid. Τρωγύλλισθ.	73.1
Σιών.	67.2 Τύρανθ.	ibid.
Σκιδιάς.	ibid. Τύρθ.	ibid.
Σκύθης.	ibid. Τυχικός.	ibid.
Σμύρνα.	ibid. Υμέναιθ.	73.1
Σόδομα.	ibid. Φαραώ.	73.2
Σολομών.	68.2 Φαρές.	74.1
Σεσαύνα.	ibid. Φαρισαίθ.	ibid.
Σπανία.	68.1 Φῆςθ.	74.2
Σπύχου.	ibid. Φιλαδέλφουσα.	ibid.
Στεφανός.	ibid. Φιλήμων.	ibid.
Συμωών.	ibid. Φιλητός.	ibid.
Σωτύχη.	ibid. Φίλιπποι.	ibid.
Συρακῶσα.	ibid. Φλέγων.	ibid.
Συρία.	69.1 Φοίβη.	ibid.
Συροφονισαί.	ibid. Φοινίκη.	75.1
Σύρις.	ibid. Φόργη ἀππίθ.	ibid.
Συχάρ.	69.2 Φορτανάτθ.	75.2
Συχέμ.	ibid. Φρυγία.	ibid.
Σωδένης.	ibid. Φύργλθ.	ibid.
Σωσίπατθ.	70.1 ΧΑΛΔΑΪθ.	75.2
ΤΑΒΙΘΑ	70.1 Χανααίθ.	76.1
Ταλιθα κέμθ.	81.2 Χαρράθ.	ibid.
Τάλανθ.	87.2 Χερσβίμθ.	ibid.
Τάρθ.	70.2 Χίθ.	76.2
Τέρπθ.	71.1 Χλοθ.	77.1
Τέρτυλθ.	ibid. Χορροζθ.	ibid.
Τιβέριθ.	ibid. Χαζάς.	ibid.
Τιβεριάς.	ibid. Ψεδθ.	77.2
Τιμαίθ.	71.2 Ωσωνιά.	81.1
Τιμοθεθ.	ibid. Ωσθ.	77.2

F I N I S

2 1 1 1 1

13

12

168512

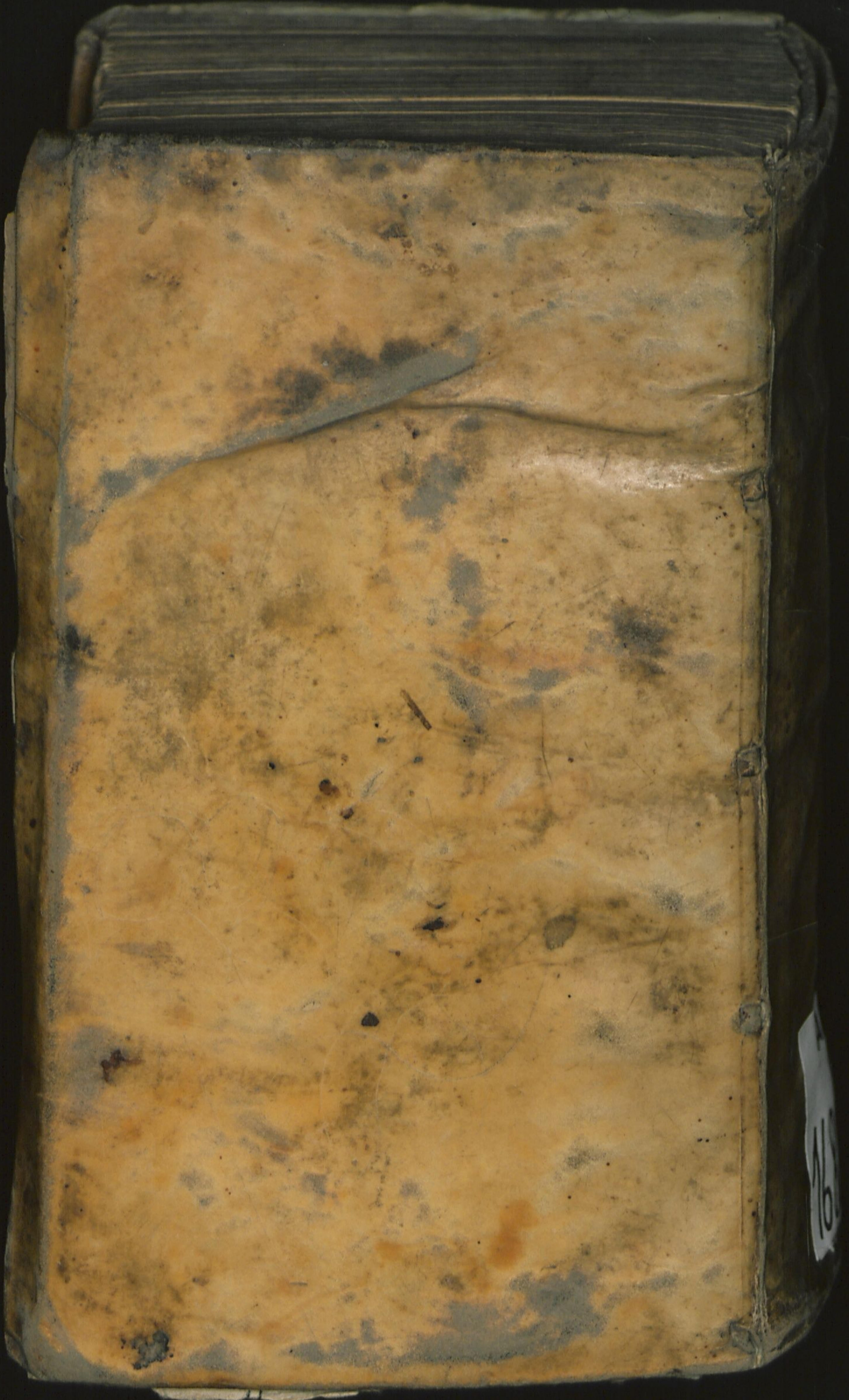
ULB Halle 3
007 392 974

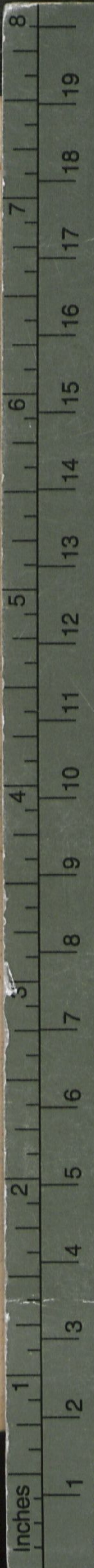

Sb.

VD 17

B.I.G.

Farbkarte #13

SYMA
INUM
PRIO-
VM,

temq̄
LYSIS

riacorum, & Lati-
orum, quæ in novo
uspiam occur-
unt,

thore
O PASORE.

ARIÆ,
ICOLAI DUNCKERI.

XXXIX.

